RADU TEODORESCU

ÎNDEMN LA SINCERITATE

Cugir 2026

CUPRINS

Introducere
1. Sinceritatea ca virtute morală
2. Deşi este mai grea sinceritatea nu este imposibilă
3. Sinceritatea trebuie să devină o trăsătură de caracter al creştinului ortodox
4. Diavolul: tatăl minciunii şi duşman al sincerităţii
5. Sinceritatea se deprinde în timp şi cu perseverenţă
6. De ce avem conştiinţa împăcată când suntem sinceri?
Concluzii

INTRODUCERE

Sinceritatea este o virtute creştin ortodoxă pe care foarte multă lume o ignoră în zilele noastre. De ce? Fiindcă adevărul este că am ajuns să trăim într-o societate în care minciuna, prefăcătoria, înşelăciunea şi viclenia de mai multe ori au ajuns să domine spaţiul social în care trăim.

În acest context al lipsei de sinceritate a societăţii noastre ultra-tehnologizate şi moderne am găsit de cuviinţă să scriem un îndemn la sinceritate. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că oamenii sinceri au ajuns să fie în zilele noastre o raritate. Suntem minţiţi pe internet de ştiri false, la televizor de informaţii neconfirmate sau în ziare de articole scrise pentru a se vinde ziarul nu pentru a mărturii pentru adevăr.[1]

Despre rolul şi importanţa sincerităţii ştim că există o veche întâmplare adevărată din antichitate: „un rege al Persiei, vrând să-şi aleagă un sfetnic bun, a chemat într-o zi la palat pe cinci dintre cetăţenii cei mai de vază din oraş şi le-a spus:

- Iată, am cinci inele pe degetele mele; ele vor fi plata sincerităţii voastre. Spuneţi-mi fără linguşire: ce credeţi voi despre puterea şi mărirea mea?

Ei, uimiţi de frumuseţea diamantelor de pe inele şi dorind să le aibă, răspunseră regelui cu multe laude pe care nu se cuvenea să le spună decât lui Dumnezeu.

Regele păru mulţumit şi dădu rând pe rând patru inele.

Pentru că al cincilea tăcea, regele l-a rugat să îşi spună părerea.

- Eu cred, zise acesta, altfel decât cred cei care au vorbit înaintea mea. Eu, rege, cred că toată puterea o ai de la Dumnezeu şi ţi-a fost dată pentru binele poporului pe care-l stăpâneşti şi va trebui să dai socoteală pentru felul în care ai întrebuinţat-o.

- Şi eu cred tot aşa, zise regele cu mulţumire. Dar ţie nu-ţi dau inelul, ci încrederea şi prietenia mea. Vei sta mereu lângă mine, ca sfetnic al meu, căci în tine am găsit omul şi prietenul sincer pe care îl căutam.

A doua zi, cei patru veniră foarte grăbiţi să spună regelui că negustorul de la care a cumpărat inelele i-a dat diamante false.

Dar regele le zise:

- Voi credeţi că eu nu ştiu că diamantele sunt false? Eu le-am comandat astfel. V-am plătit cinstit. Voi mi-aţi dat laude false, eu v-am dăruit diamantele false. V-am plătit cu aceeaşi măsură, de ce vă mai plângeţi?"[2]

Prin această carte voim să adresăm *un îndemn la sinceritate* fiindcă trebuie să ştim că lumea are nevoie de ea. Nimeni nu vrea să fie minţit şi este cu adevărat o experienţă dureroasă să vedem cum de exemplu în mai multe dictaturi ale lumii oamenii sunt minţiţi în mod sistematic. Sinceritatea este un lucru care de mai multe ori nu ne face plăcuţi oamenilor din jur care nu vor să audă adevărul aşa cum este ea dar sinceritatea are meritul de a ne face plăcuţi lui Dumnezeu. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că unul dintre atributele lui Dumnezeu Tatăl este sinceritatea. Istoria biblică şi istoria creştin ortodoxă nu ştie ca Dumnezeu să nu fi fost vreodată sincer şi să fi minţit.

Iată ce spunea despre sinceritate gânditoarea Izabella Tapaszto: "sinceritatea este lumina ce străbate cel mai adânc din sufletul uman, este oglinda în care se reflectă adevărul şi autenticitatea noastră. Ea este un dar pe care ni-l oferim nouă înşine şi celor din jur, o comoară rară ce aduce căldură şi claritate în universul relaţiilor noastre.

Într-o lume plină de umbre şi aparenţe, sinceritatea este o stea ce străluceşte cu putere, ghidându-ne prin întunericul incertitudinii. Ea este raza de lumină ce ne ghidează către înţelegere şi empatie, îmbogăţind conexiunile noastre cu ceilalţi. Fără să se ascundă în spatele măştilor sau a iluziilor, sinceritatea ne permite să fim noi înşine, autentici şi liberi."[3]

Sinceritatea prin urmare este un lucru care ne face plăcuţi lui Dumnezeu şi trebuie să fim siguri şi încredinţaţi de acest lucru. De ce? Fiindcă este bine să ştim că sunt mulţi care nu pun nici un preţ pe sinceritate. Pentru acest lucru când auzim că se spune în zilele noastre despre o persoană că este sinceră ei bine mai toată lumea consideră că este o banalitate. Să fie sinceritatea o banalitate? Adevărul este că nu. Sinceritatea este un lucru care face ca să fim cu adevărat slujitori ai adevărului. Şi cine este Adevărul în persoană? Ştim că este Hristos.

---

[1] A se vedea David Cromwell, *Why Are We The Good Guys?: Reclaiming Your Mind From The Delusions Of Propaganda* (Zer0 Books, 2012).

[2] https://ziarullumina.ro/educatie-si-cultura/pagina-copiilor/sinceritatea-28014.html (accesat pe 26.10.2025).

[3] Izabella Tapaszto, https://portal.revistatimpul.ro/blog-paradisul-sentimentelor/sinceritatea-secretul-fundamental-al-vietii/ (accesat pe 26.10.2025).

Mai nou au fost mai mulţi psihologi care au putut vedea că sinceritatea are mai mult implicaţii de ordin psihologic. De ce? Fiindcă este bine să ştim că nu poţi să ai o relaţie sănătoasă cu un semen de al tău dacă ea nu se bazează pe sinceritate. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Izabella Tapaszto: „cuvintele sincere sunt ca pietrele preţioase ale unei bijuterii, alcătuind structura solidă şi valoroasă a încrederii. Atunci când suntem sinceri, construim punţi de legătură cu ceilalţi, iar aceste conexiuni devin durabile şi puternice. Sinceritatea este limbajul inimii, iar fiecare exprimare autentică este ca o notă muzicală ce înalţă suflete şi aduce armonie în lumea noastră."[4]

În acest sens în această carte vom insista pe mai multe caracteristici ale sincerităţii care ne vor spune că în cele din urmă se merită să investim în sinceritate şi să evităm

- minciuna,
- şmecheria,
- viclenia
- sau corupţia.

Se poate ca sinceritatea să se lege de corupţie? Adevărul este că da. Cei care sunt corupţi

- politic
- sau moral

trebuie să ştim că în nici un fel nu mai sunt sinceri. De ce? Fiindcă în nici un fel sinceritatea nu este compatibilă cu corupţia. Marii corupţi ai lumii ne spun cum zâmbetul pe buze că lucrează la

- binele
- şi prosperitatea

statului dar în realitate ajung să fure şi să delapideze sume imense de bani.[5]

Este adevărat că de mai multe ori viaţa ne pune în situaţii în care în faţa unor persoane îndoielnice nu putem să fim sinceri. Se ştie de cazul unui călugăr la care a venit un neisprăvit să ceară bani şi călugărul deşi avea i-a spus că nu are fiindcă nu aveau să îi fie de folos acei bani. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Izabella Tapaszto: „deşi uneori poate fi dificil să fim sinceri, pentru că adevărul poate aduce şi momente neplăcute, este esenţial să nu ne abatem de la acest principiu. Sinceritatea este o virtute ce nu poate fi înlocuită, iar consecvenţa în a ne exprima adevărul, chiar şi în faţa adversităţii, construieşte un caracter puternic şi demn de respect."[6]

Prin urmare este bine să ştim că sinceritatea trebuie să devină

- un principiu,
- o credinţă
- şi un crez

de la care nu trebuie să ne abatem.

Este bine să ne aducem aminte din viaţa primilor creştini că sinceritatea de multe ori i-a constat viaţa. De ce? Fiindcă ştim că în Imperiul Roman ei bine a fi creştin era un lucru interzis care se pedepsea cu moartea. În acest sens mai mulţi creştini au fost prinşi şi duşi în faţa ighemonilor (călăilor) unde li s-a spus că nu trebuie să renunţe să fie creştini doar să jertfească sau să aducă libaţii (tămâie) în faţa statuilor zeilor. Cei mai mulţi creştini fiindcă au fost

- sinceri
- şi corecţi

au ajuns să fie executaţi fiindcă nu au voit să se lepede de Hristos nici chiar formal.

Ei bine se pare că pentru primii creştini sinceritatea era o chestiune de moarte şi de viaţă fiindcă de mai multe ori ei au preferat să moară decât să renunţe să mai fie sinceri. În zilele noastre în care secularismul face ravagii ei bine a murii pentru sinceritate este un lucru

- anost,
- desuet,
- expirat
- depăşit
- şi învechit.

---

[4] Idem.

[5] A se vedea Bartlomeu Anania, *Corupţia spirituală. Texte social- teologice* (Cluj-Napoca, 2012).

[6] Izabella Tapaszto, https://portal.revistatimpul.ro/blog-paradisul-sentimentelor/sinceritatea-secretul-fundamental-al-vietii/ (accesat pe 26.10.2025).

La fel de bine am ajuns să trăim într-o lume în care manipularea este la mare preţuire. De ce? Fiindcă se manipulează în politică, afaceri, mas media sau economie. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Izabella Tapaszto: „sinceritatea este steaua ce luminează întunericul minciunilor şi al manipulărilor. Este curajul de a privi cu adevărat în noi înşine şi de a fi autentici. Este darul preţios pe care îl dăruim încredinţei şi iubirii. Fiecare cuvânt sincer este o călătorie către adevăr şi o manifestare a frumuseţii noastre interioare. Sinceritatea ne uneşte, ne vindecă şi ne face să fim mai buni, iar în lumea de astăzi, este mai preţioasă ca oricând."[7]

Doi antropologi discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- De ce nu sunt oamenii sinceri?
- Fiindcă s-au înrăit.
- S-au înrăit?
- Da.
- Adică?
- Lipsa de sinceritate este o formă de răutate.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Uite cum este oamenii sunt foarte comozi.
- Şi?
- Dacă este comod să fie sinceri vor fi sinceri.
- Da?
- Da.
- Şi?
- Dacă nu este comod să fie sinceri nu vor fii sinceri.
- Aşa este.
- Cred.
- Deci sinceritatea este o chestiune de context?
- De cele mai multe ori.
- De ce?
- Fiindcă sunt puţini oamenii care sunt interesaţi de antropologia sincerităţii.
- Aşa este.
- Vezi?
- Totuşi unii oameni sunt mai predispuşi la sinceritate.
- Aşa este.
- De ce?
- Fiindcă sunt diferiţi.
- Ai dreptate.
- Şi ce este de făcut?
- Acolo unde există mai puţin sinceritatea poate să fie cultivată.
- Crezi?
- Da.
- Cum?
- O să îţi spun.
- Te ascult.
- Ştii de ce îmi aduci aminte?
- Nu.
- Te o întâmplare de trib.
- Trib?

[7] Idem.

- Da.
- Spune.
- Un cercetător spune că a aflat prin centrul Africii nişte triburi sălbatice cu credinţe şi obiceiuri foarte ciudate.
- Adică?
- Între altele - spune cercetătorul - am văzut cum dimineaţa, la răsăritul soarelui, şeful unui trib se ridica pe o înălţime şi salutând răsăritul soarelui, zicea aşa.
- Bună dimineaţa soare!
- Saluta soarele?
- Da.
- Şi?
- Apoi spunea.
- Ce?
- Pe ziua de azi, iată calea ce trebuie s-o faci: te vei ridica în sus, vei apuca la stânga, apoi la dreapta şi deseară te vei coborî acolo... (arătând cu degetul). lor.
- Hahaha.
- Da este amuzant.
- Aşa este.
- În nepriceperea lor, şeful şi tribul îşi închipuiau că soarele merge după sfatul şi arătarea.
- Înapoiaţi oameni!
- Aşa este.
- Bună povestea.
- Însă eu mă gândesc.
- La ce?
- Oare nu tot cam aşa sunt şi unii învăţaţi şi filosofi de pe la noi, care îşi închipuie că lumea merge după legile şi teoriile lor?[8]
- Aşa este.
- Sunt unii care se cred ştiinţific mai presus de Dumnezeu.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă ştiinţa de mai multe ori a dus la ateism.
- Ştiu.
- Ceea ce este esenţial ţi-am spus.
- Anume?
- Acolo unde nu există prea mult ei bine sinceritatea poate să fie cultivată.
- Cum?
- Cu multă atenţie.
- Trezvie?
- Da.
- Nu eram conştient.
- Eşti acum.
- Da.
- Sinceritatea este o metodă de a ajunge la Dumnezeu.
- Crezi?
- Da.
- Fiindcă este pe placul Lui.
- Ai dreptate.
- Evident că am.

[8] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Au fost mai mulţi mari gânditori creştini şi nu numai care au meditat şi au scris despre problema sincerităţii. Printre ei a fost şi filosoful român Ernest Bernea. Iată ce spunea el despre sinceritate: „viaţa noastră este plină de contradicţii şi de sensuri denaturate. În lupta de toate zilele, sinceritatea este luată drept prostie, aşa după cum şiretenia şi ipocrizia sunt luate drept inteligenţă.

Se socoteşte om inteligent omul şiret, omul care ştie a păcăli şi exploata pe fratele său, în timp ce acela se mişcă sincer faţă de sine şi faţă de alţii, acela care are inocenţa florilor este socotit prost. De ce? Pentru că în lupta ce se dă între oameni, acesta din urmă este un învins, este o victimă."[9]

CAPITOLUL 1

SINCERITATEA CA VIRTUTE MORALĂ

Acest capitol se bazează pe o idee cât se poate de simplă: nu ai cum să fie cu adevărat un om moral dacă nu eşti un om sincer. Aceasta fiindcă este bine să ştim că imoralitatea întotdeauna începe printr-o criză de moralitate. Ce este criza de moralitate? Este momentul în care omul nu mai crede în

- idealurile
- şi principiile

moralităţii şi evident al sincerităţii.

Să ne aducem aminte din istorie de cazul infamului împărat roman Nero. Pentru a se inspira în poeziile sale se pare că Nero a dat dispoziţii ca Roma să fie arsă. Evident că a dat vina pe creştinii din Roma pentru acest incendiu horific. Acest lucru ne spune că nu are nici un rost să căutăm sinceritate în tirani, despoţi şi dictatori.

Că adepţii minciunii sunt unii care se plasează pe sine într-o postură rea ne-o spunea tot filosoful Ernest Bernea: „aici este în fond o mare iluzie care îi hrăneşte pe cei ce se cred mai „deştepţi", încercând să fure vieţii plăceri şi rosturi personale. Cine vrea să ascundă, să lucreze în întuneric, nu creează, nu câştigă nimic, ci dimpotrivă. Iluzia se naşte din sensul material al luptei lor, nu din cel spiritual.

Totul în lumea aceasta se descoperă, totul se petrece la câmp deschis, acolo unde lumina cade masiv şi vertical. Ascunzişurile nu duc la biruinţă, ci numai la propria înşelare a celor ce le ştiu şi le folosesc; ele arată cât de slabi şi temători sunt aceşti oameni dacă le este frică de adevăr."[10]

Ceea ce se poate vedea este că sunt mai mulţi care nu vor să se folosească se sinceritate fiindcă ei sunt unii care nu pot să îi vadă

- energia
- şi forţa

ei bine pozitivă şi constructivă.

Sinceritatea este una care face în aşa fel ca lumea noastră să meargă înainte fiindcă este bine să ştim că minciuna şi înşelăciunea sunt unele care ne aruncă în neant. Iată ce spunea în acest sens tot gânditorul Ernest Bernea: „sinceritatea are tăria luminii şi rodnicia apelor revărsate. Totul trebuie împlinit fără înconjur, fără păcatul înşelăciunii, fără rătăcirea dinainte hotărâtă. Omul sincer loveşte lucrurile în inima lor şi le cucereşte. Omul este tare prin această atitudine directă. După cum inteligenţa este cuprindere largă a vieţii, este înţelegere până în sensul moral al cuvântului, tot astfel sinceritatea este depăşire, este dăruire, este puritate şi lumină care taie în trupul masiv al întunericului.

Sinceritatea este o mare forţă morală, cale sigură în câştigarea binelui, căutat atât de trudnic de către noi toţi."[11]

Ceea ce se poate vedea este că fiindcă sunt mai mulţi care sunt superficiali ei bine ajung să nu creadă că sinceritatea este o

- forţă
- sau o energie

morală în lumea noastră şi în acest sens cred că minciuna şi înşelăciunea sunt lucruri mult mai bune şi mult mai eficiente în această lume. Din nefericire istoria ne-a arătat că au fost mulţi care au crezut în puterea răului şi în acest sens au ajuns să slujească răul sub mai toate formele lui de manifestare.

---

[9] Ernest Bernea, *Îndemn la simplitate*, (Editura Anastasia, 1995), pp. 58-59 apud https://doxologia.ro/taria-sinceritatii (accesat pe 26.10.2025).
[10] Idem.
[11] Ernest Bernea, *Îndemn la simplitate,* (Editura Anastasia, 1995), pp. 58-59 apud https://doxologia.ro/taria-sinceritatii (accesat pe 26.10.2025).

Tendinţa generică a lumii de azi este să considere că în cele din urmă sinceritatea este formă de manifestare a nativităţii. Numai cei naivi sunt sinceri. Aceasta fiindcă se crede că cu sinceritatea nu ajungi nici unde în zilele noastre. Iată ce spunea în acest sens gânditorul creştin ortodox Stelian Gomboş: "astăzi, în această lume, cu multiple faţete si nuanţe, cu împrejurări, contexte sau conjuncturi, variate, diverse şi complexe, a vorbi, cu şi, despre sinceritate este, într-adevăr, o reală provocare, dificilă însă nu imposibilă!...

Da, permanent, acest cuvânt, atât de ignorat şi de înjosit, ne sună în minte rău sau bine. Aceasta depinde de felul în care ne găseşte şi de cauzele ori motivele pentru care suntem constrânşi ca să îl denaturăm. Să fii sincer, în ziua de astăzi, este, pentru cei mai mulţi, o naivitate, o aberaţie chiar, adică nu se poate sau nu trebuie. Vei fi expus să pierzi totdeauna când vei fi sincer, aceasta este concepţia celor mai mulţi, astăzi, despre sinceritate!...

Cei mai mulţi, însă, nici nu ştiu ce înseamnă acest lucru. Am fost şi suntem învăţaţi să nu fim şi nici să nu devenim chiar atât de sinceri! De cele mai multe ori, acest principiu este ocolit, este călcat în picioare şi este denaturat!..."[12]

Există o categorie de oameni care evident că sunt de bună credinţă care cred că sinceritatea este un lucru:

- spontan,
- ad-hoc,
- instantaneu
- şi de la sine înţeles.

Ar fi fost bine dacă lucrurile erau aşa însă ceea ce trebuie să ştim este că sinceritatea este un lucru pe care în cele din urmă trebuie să îl cultivăm şi să fim conştienţi de el.

Ceea ce se poate vedea este că în lumea noastră sunt mai mulţi care nu sunt sinceri deloc cu propria lor persoană. Ei se mint că sunt capabili şi mari personalităţi în timp ce în realitate nu sunt. Iată ce spunea în acest sens tot gânditorul Stelian Gomboş: „oare care să fie, totuşi, regula după care trebuie, totuşi, să folosim, noi, acest principiu, dacă îl pot numi aşa, sinceritatea? Ce câştigi şi ce pierzi atunci când eşti sincer cu tine însuţi? Poate mult, poate puţin sau nimic! Sinceritatea capătă o însemnătate mult mai importantă atunci când vorbeşti despre a fi sincer cu tine însuţi. Nu-i aşa, frate drag şi prieten? Adică, să fii sincer cu tine însuţi este nevoia zilei de astăzi. A fi sincer cu tine este un pas înainte şi în sus. A fi sincer cu tine înseamnă să ştii să devii sincer cu cei de lângă tine!...

Ce mult se pierde atunci când acest fel de a ne exprima este denaturat sau folosit altfel de cum trebuie. A nu fi sincer este primul pas spre a spune din ale tale, a nu fi sincer înseamnă să foloseşti ceva care înlocuieşte adevărul. A nu fi sincer este, pentru cei de lângă tine, de fiecare dată, o crimă care nu se vede dar se simte!..."[13]

Prin urmare este bine să ştim că sinceritatea este o virtute morală care are două sensuri:

- intern
- şi extern.

Sensul intern înseamnă să fim sinceri cu noi înşine. Sensul extern al sincerităţii înseamnă să fim sinceri cu semenii noştri. Aceasta fiindcă este bine să ştim că în nici un fel nu este o dovadă de

- respect
- şi cinste

în a îi minţii pe semeni noştri.

Că oamenii una spun şi alta fac ne-o spune tot teologul Stelian Gomboş: „poate mai mult o moarte sigură, dar lentă, atât a ta, cât şi a celui care te ascultă. A nu fi sincer înseamnă să foloseşti ceva care este între "Da, da!" şi "Nu, nu!". A nu fi sincer cu tine astăzi, costă mult; atât de mult, încât niciodată nu vei putea recupera veşnicia! De fapt, suntem cu toţii pe acest pământ, în condiţiile date, rezultatul unei experienţe a neascultării şi a nesincerităţii faţă de Dumnezeu!...

În jurul nostru există o lume care este, în mod evident, tot mai învăluită în misterele neadevărului şi ale minciunii. Mulţi oameni spun una, acţionează şi gândesc alta, mulţi cred una şi fac alta, şi cei mai mulţi nu ştiu ce înseamnă să fie sinceri cu ei înşişi. Eu şi cu tine suntem chemaţi să învăţăm şi să experimentăm, zi de zi, sinceritatea. Sinceritatea, în plan orizontal, în plan vertical şi, de ce nu, şi in sistemul interior al fiinţei noastre. Să fii sincer cu tine însuţi, este primul pas spre mai departe..."[14]

---

[12] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).
[13] Idem.
[14] Ibidem.

Mai nou s-a făcut o glumă despre un preşedinte contemporan care mințea mult presa şi considera că presa este falsă în ştirile pe care le raporta despre el. Aşa că la un moment dat se spune că el ar fi spus:

- Ei ziarişti, vă osteniţi degeaba fiindcă eu pot spune minciuni mai repede decât le puteţi voi înregistra cu microfonul!

Sinceritatea este o trăsătură a sfinţilor care deşi de mai multe ori vorbesc criptic – sau chiar laconic – ei bine întotdeauna spun adevărul.

Ca virtute morală evident că sinceritatea este un lucru care se leagă de adevăr dar nu într-un mod abstract ci într-un mod cât se poate de

- concret,
- existențial
- şi direct.

Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: „prin urmare, este nevoie a spune Adevărul tot mai tare şi mai des, atât de mult, încât Dumnezeu să aibă pretutindeni mărturisitori şi apologeți ai sincerității.

Altminteri, pierdem mult atunci când nu suntem sinceri cu cei de lângă noi, pierdem şi atunci când alţii ne abordează şi tratează cu nesinceritate dar pierderea cea mai mare este atunci când nu ştim şi nu vrem să fim sinceri cu noi înşine!...

Pentru mulți, sinceritatea este o problemă, o problemă mică sau una mare. Tot ce doresc să se ştie astăzi, este că fiecare dintre nou va trebui să stea faţă în faţă cu nesinceritatea lui, într-o bună zi. Atunci va fi prea târziu să mai facem vreo schimbare! Să învăţăm chiar astăzi să fim sinceri cu noi înşine! Mâine vom putea fi sinceri cu cei de lângă noi! Şi, în final, vom putea câştiga lupta care este pentru fiecare un examen, şi anume ca sinceritatea să devină pentru noi un principiu.

„Căci, practic, cei mai mulți nu vor ajunge să vadă pe Dumnezeu, nu pentru că nu merită această favoare, ci pentru că nu au învăţat astăzi, când au avut posibilitatea, prilejul şi ocazia, să fie sinceri cu ei înşişi!..."[15]

Lipsa de interes faţă de sinceritate în zilele noastre este un lucru care se datorează faptului fiindcă sunt mulți care nu cred că ea are vreun

- sens,
- semnificație
- şi înțeles

moral.[16]

Cei mai mulți semeni de ani noştri din zilele noastre sunt unii care consideră poţi să fi un om moral şi fără să fi sincer. Se poate acest lucru? Adevărul este că nu. Pentru a fi sincer ei bine trebuie să fim oameni

- integrii
- şi conştiincioşi.

Că sinceritatea ne leagă de Dumnezeu ne-o spune tot teologul Stelian Gomboş: „da, cu alte cuvinte, sinceritatea şi adevărul sunt vitale în relaţiile umane şi în relaţia cu Dumnezeu, fiindcă sinceritatea este lumina faptelor noastre, este temelia vieţii spirituale, fiindcă adevărul este ceea ce ne uneşte pe noi oamenii şi ne face liberi şi unici, este o lumină care străluceşte peste veacuri, este o rază de soare dumnezeiască, este ochiul raţiunii, fără adevăr omul este orb, fiindcă aşa cum spunea Ion Ghica: „numai adevărul este etern şi inalterabil", fiindcă adevărul şi sinceritatea sunt: iubire, lumină, viaţă, frumos, modestie, simplitate, smerenie, puritate, milă, bunătate, cinste, onestitate, autenticitate, discernământ înţelepciune, încredere, loialitate, curaj, cunoaştere pură, libertate, pace, har, bucurie, fericire, prietenie, omenie, fiindcă Adevărul relevat este mântuitor şi se descoperă în persoana Mântuitorului Iisus Hristos şi în învăţăturile Evangheliei Sale: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa" (Ioan, 14, 6). „Eu pentru aceasta M-am născut şi am venit în lume, ca să mărturisesc despre Adevăr. Oricine este din Adevăr ascultă glasul Meu" (Ioan 13:37). Dumnezeu, care este Adevărul cel veşnic şi neschimbat, doreşte ca şi noi să iubim întotdeauna adevărul, să fim sinceri, să urâm minciuna, fiindcă şi El o urăşte, o amendează şi o condamnă, iubirea de adevăr se întemeiază/se fundamentează, aşadar, pe credința şi iubirea sinceră şi curată faţă de Dumnezeu."[17]

---

[15] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

[16] A se vedea Radu Teodorescu, *Indiferentismul religios: cauză de decreștinării lumii de azi* (Cugir, 2024).

[17] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

Sinceritatea prin urmare este bine să ştim că este o investiţie cât se poate de singură fiindcă ea este una care vine de la Dumnezeu. Nu trebuie să uităm acest lucru în zilele noastre când sunt mulţi care nu vor să o ia în considerare. Ceea ce trebuie să ştim este că sinceritatea este o chestiune de libertate fiindcă nici chiar Dumnezeu nu poate să te constrângă să fi sincer dacă nu vrei acest lucru. Iată ce spunea în acest sens părintele Grigorie Foltiş: „studenţii teologi învaţă la orele de dogmatică că Dumnezeu are deplinătatea tuturor însuşirilor. În aceste condiţii, în care El este şi are totul, putem vorbi de o „nevoie" a Lui de ceva din ceea ce avem noi şi El nu are? Desigur că nu. Şi totuşi, experienţa duhovnicească a celor de odinioară ne descoperă faptul că singura limită a lui Dumnezeu este libertatea omului. Este un exerciţiu de maturitate să realizăm marele dar al libertăţii. Într-un anumit sens, prin libertatea dăruită nouă, Dumnezeu Se autolimitează pe Sine. O astfel de constatare ne invită la multă responsabilitate. De asemenea, măsura intervenţiei lui Dumnezeu în viaţa noastră este direct proporţională cu sinceritatea faţă de El. Într-un fel, Domnul Se „încăpăţânează" să nu intervină dacă omul nu-şi descoperă cu sinceritate durerile, frământările şi nevoile sufletului său."[18]

Doi istorici discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Este important ca noi istoricii să fim sinceri?
- Da.
- Crezi?
- Evident.
- De ce?
- Fiindcă noi studiem trecutul.
- Şi?
- Evident că nu vom ştii 100% cum a fost trecutul.
- Aşa este.
- Dar mare parte din el vom ajunge să îl ştim.
- Sunt de acord.
- Ai auzit de jocul periculos al falsificării istoriei?
- Da.
- Ei bine cei care îl fac nu cred în sinceritate.
- De ce?
- Fiindcă cred că istoria poate să fie făcută după bunul plac.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă istoria poate să aducă mai multe câştiguri.
- Ştiu.
- Mai noi sunt mulţi care privesc istoria ca pe o afacere.
- De ce?
- Fiindcă poate aduce bani.
- Într-un fel sau altul?
- Da.
- Aşa este.
- Dar în istorie au fost şi unii care merită aprecierea noastră deşi au fost păgâni.
- Da?
- Da.
- Cum ar fi?
- Regele Filip tatăl împăratului Alexandru Macedon.
- Ce este cu el?

[18] Preot Grigorie Foltiş, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/editorial/nevoia-lui-dumnezeu-de-sinceritatea-omului-169708.html (accesat pe 26.10.2025).

- Am aflat recent.
- Ce anume?
- De la practică a regelui Filip.
- Care?
- Filip, tatăl lui Alexandru Macedon, învăţase pe servitorul său să-i spună în fiecare dimineaţă cuvintele acestea.
- Care?
- Domnul meu, adu-ţi aminte că vei muri!
- interesant.
- De asemenea, aceste vorbe trebuia ca servitorul să i le spună în fiecare seară.
- Da?
- Da.
- Nu ştiam.
- Iată un lucru care ne-ar putea fi de învăţătură şi nouă creştinilor, căci cei mai mulţi oameni aşa trăiesc, ca şi când n-ar mai muri niciodată.
- Aşa este.
- Noi ne aducem aminte de moarte numai cînd ne doboară boala la pat şi abia mai răsuflăm sub greutatea ei.
- Este adevărat.
- Adu-ţi aminte de moarte şi în veac nu vei păcătui - zice înţeleptul Sirah.[19]
- Ce frumos.
- Aşa este.
- Deci sinceritatea ne face să ne gândim la moarte?
- Se poate spune.
- Ai dreptate.
- Cert este că dacă am fi sinceri cu noi înşine ne-am da seama de cât se scurtă este viaţa noastră.
- Chiar că este scurtă.
- Trebuie să trăim în frică de Dumnezeu.
- Se poate?
- Da.
- Cum?
- Dacă suntem sinceri.
- Nu credeam că sinceritatea contează în istorie.
- De ce?
- Fiindcă par două teme distincte.
- Doar par.
- Aşa este.
- Sunt mulţi istorici care nu sunt sinceri.
- De ce?
- Din motive diferite.
- Fiindcă sunt mincinoşi?
- Da.
- Ce mai adesea nu?
- Da.
- Mi-am dat seama.
- Mă bucur.
- Deci un istoric bun trebuie să fie un sincer.
- Da.
- Sunt de acord.

[19] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Dacă este să citim mai bine atenție Noul Testament vom putea vedea că Iisus a fost un model de sinceritate. De ce? Fiindcă în tot ceea ce a făcut Iisus a fost

- sincer,
- adevărat,
- direct
- și discret.

Sinceritatea a fost o trăsătură de caracter a Domnului Iisus. Iată ce spunea în acest sens părintele Grigorie Foltiș: "primul care s-a făcut pildă de sinceritate a fost chiar El. Părintele Rafail Noica spunea faptul că, prin poruncile Sale, Domnul, de fapt, ni Se descoperă nouă. Dacă El ne poruncește să nu mințim, e pentru faptul ca El nu minte. Dacă ne dă poruncă să iubim, e pentru faptul că El iubește. Și exemplele pot continua. Așadar, înainte de a aștepta de la noi sinceritatea inimii, El Însuși S-a revelat omului într-un mod cât se poate de sincer."[20]

Sinceritatea prin urmare este un lucru care trebuie să fie practicată fiindcă ea ne apropie de Dumnezeu. Acest lucru este mai greu de crezut în zilele noastre când se consideră că

- banii,
- faima,
- frumusețea trupească
- sau averile

te fac plăcut lui Dumnezeu. Evident că o astfel de judecată este falsă. Sinceritatea este de mai multe ori o dovadă de curaj fiindcă ajungem să mărturisim adevărul în situații dificile sau chiar în primejdii.[21]

Sinceritatea este un lucru care fără doar și poate că ajunge să ne facă să fim persoane responsabile gata să mărturisim și să slujim adevărul într-o lume în care adevărul a devenit un lucru

- insipid,
- devalorizat,
- stricat
- și corupt.

Sunt puțini cei care cred în sinceritate fiindcă de fapt ei nu cred în adevăr. Părintele Grigorie Foltiș ne spunea că în cele din urmă sinceritatea înseamnă să vedem lucrurile așa cum le vede Dumnezeu: „ne putem întreba în ce constă sinceritatea și care sunt formele sale de expresie? Probabil că tot ceea ce îl caracterizează pe omul sincer este o anumită disponibilitate interioară de a se vedea pe sine cu ochii lui Dumnezeu. Acest lucru poate părea la prima vedere abstract, însă, în concret, a ne vedea pe noi înșine cu ochii lui Dumnezeu înseamnă a avea curajul de a ne aduce în conștient toate fricile, neputințele, frământările care au fost ascunse undeva în adâncul nostru. Odată conștientizate, toate acestea e nevoie să fie predate lui Dumnezeu în rugăciune și în spovedanie. Atât rugăciunea, cât și spovedania se descoperă a fi formele de expresie cele mai intime ale sincerității."[22]

Este bine să știm că nu avem cum să ne spovedim adevărat și corect dacă nu suntem sinceri. De ce? Fiindcă este bine să ne dăm seama că sinceritatea este un lucru care ne face să ne dăm seama de propria păcătoșenie. Aceasta într-o lume în care trebuie să știm că

- egoul,
- mândria
- și stima de sine exagerată

sunt cât se poate de mari și de des cultivate.

Într-o lume în care de mai multe ori minciuna devine un adevărat fenomen social ei bine oamenii sinceri tind să fie dați la o parte și trecuți cu vederea. De ce? Fiindcă omul de azi deși știe că nu este adevărat de mai multe ori preferă să se lase mințit. Vom da numai un caz. În Germania pre-nazistă au fost mai mulți care s-au lăsați măguliți de ideile și idealurile naziste că rasa germanică trebuia să conducă lumea. Deși cei mai mulți germani știau că acestea sunt pur și simplu speculații și minciuni mulți s-au lăsat pradă lor și le-au crezut.

---

[20] Preot Grigorie Foltiș, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/editorial/nevoia-lui-dumnezeu-de-sinceritatea-omului-169708.html (accesat pe 26.10.2025).

[21] A se vedea Nicolae Steinhardt, *Primejdia mărturisirii* (Editura Dacia, 1993).

[22] Preot Grigorie Foltiș, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/editorial/nevoia-lui-dumnezeu-de-sinceritatea-omului-169708.html (accesat pe 26.10.2025).

Faptul că de mai multe ori nu suntem sinceri cu noi înşine ne face să avem o percepţie deformată cu privire la cine suntem cu adevărat. De ce? Fiindcă suntem persoane care voim să ne vedem mai mult decât suntem în realitate. Iată ce spunea în acest sens tot părintele Grigorie Foltiş: „pare facil la o primă vedere, însă realitatea ne arată că majoritatea dintre noi nu avem cultivat un astfel de „exerciţiu". Ce ne împiedică totuşi? Frica. Ne e frică să ne arătăm aşa cum suntem atât în faţa lui Dumnezeu, cât şi în faţa celorlalţi, în general, şi a duhovnicului, în special. Frica ne deformează realitatea şi ne creează false iluzii despre cum ne-ar privi ceilalţi dacă ar şti cine suntem cu adevărat. Un gând ne spune că nici Dumnezeu, nici duhovnicul nu ne-ar accepta aşa cum suntem. De cele mai multe ori această percepţie deformată e din cauză că noi înşine nu ne acceptăm aşa cum suntem. Trăim o formă de negare a adevărului despre noi înşine şi preferăm să purtăm „măşti" pentru a putea supravieţui. Măştile pe care ni le punem au rolul de a ne proteja în a fi descoperiţi de ceilalţi. Pentru noi, faptul de a fi văzuţi aşa cum suntem reprezintă una dintre cele mai pregnante frici."[23]

În acest sens de mai multe ori se poate vedea că noi ne camuflăm în faţa semenilor pentru a nu ne descoperii aşa cum suntem. Aceasta fiindcă imaginea noastră în exterior trebuie să fie una

- impecabilă,
- strălucită,
- neprihănită
- şi bună.

În realitate lucrurile nu sunt aşa. Aceasta fiindcă după cum am spus suntem puţini cei care suntem sinceri cu noi înşine. Există în acest sens dictonul că *puşcăriile sunt pline de oameni nevinovaţi.* Aceasta fiindcă sunt puţini dintre deţinuţi care recunosc că sunt vinovaţi. Se ştie în acest sens de cazul unui rege că a făcut o vizită într-un penitenciar. Acolo a început să îi întrebe pe deţinuţi despre vina lor.

- Sunt nevinovat.
- Sunt nevinovat.
- Sunt nevinovat.

Cu toţii se scuzau că au ajuns pe nedrept în penitenciar. Doar un deţinut a spus

- Eu sunt vinovat. Merit să fiu aici.
- Eliberaţi-l pe acest om, a spus regele. Nu se poate ca un vinovat să stea între atâţi oameni nevinovaţi.[24]

Prin urmare este bine să ştim că de mai multe ori noi voim să fim percepuţi de semenii noştri într-un anume fel – de cele mai multe ori impecabil – dar acest lucru nu are loc. Aceasta fiindcă oamenii sunt unii care vor să vadă ceea ce se aşteaptă ei în noi.

Este smerenia cea care ne face să fim sinceri fiindcă ea ne aproprie mult de *realismul duhovnicesc.* Iată ce spunea în acest sens tot Grigorie Foltiş: „tânjim după iubire şi o căutăm în diverse forme. Trăim cu credinţa că toţi ceilalţi ne iubesc numai dacă suntem aşa cum ne imaginăm noi că ar vrea ei să fim. Credinţa aceasta este determinată, desigur, de multe aspecte de ordin social, familial sau cultural. Din acest motiv s-ar putea, într-adevăr, unora să ne fie mai greu, însă nu există nici un motiv pentru care să purtăm măşti în intimitatea noastră cu Dumnezeu. Sinceritatea inimii este tot ce aşteaptă El de la om. Această virtute poate fi începutul smereniei, raportat la cum definea tot părintele Rafail Noica smerenia: realism duhovnicesc. În aceste condiţii e cu neputinţă ca, mai devreme sau mai târziu, Harul să nu-şi facă simţită prezenţa atâta vreme cât omul se deschide şi se pune la dispoziţia Lui, aşteptând cu răbdare venirea unui „Oaspete" atât de drag."[25]

Sinceritatea prin urmare ne învaţă care este

- locul
- şi poziţia

noastră în această lume.

---

[23] Preot Grigorie Foltiş, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/editorial/nevoia-lui-dumnezeu-de-sinceritatea-omului-169708.html (accesat pe 26.10.2025).

[24] Pildă culeasă din mediul juridic.

[25] Preot Grigorie Foltiş, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/editorial/nevoia-lui-dumnezeu-de-sinceritatea-omului-169708.html (accesat pe 26.10.2025).

Aceasta fiindcă este bine să ştim că sunt mulţi care fiindcă au mult mândrie ajung să provoace mult dezechilibru în jurul lor. Aceasta fiindcă ei tind să îşi ascundă defectele şi să prezinte totul într-o lumină strălucitoare.

Prin urmare este bine să ştim că sinceritatea se leagă foarte mult de dictonul socratic *cunoaşte-te pe tine însuşi*. Aceasta fiindcă trebuie să ştim cine suntem cu adevărat şi în ce direcţie mergem în această viaţă. Iată ce spunea în acest sens teologul Stelian Gomboş: „sinceritatea înseamnă, gânduri şi fapte care să te reprezinte în totalitate, prin sinceritate om şi adevăr se întâlnesc. A fi sincer înseamnă în primul rând să fii cine eşti cu adevărat, nu cine crezi că eşti sau cred cei din jur că ai fi. Un om sincer este un om care nu doreşte să pară mai bun decât este în ochii celor din jurul său, care se descoperă cu bune şi cu rele, care conştientizează că nu este perfect, că pe lângă calităţi are şi multe defecte, care se lasă citit ca o carte deschisă şi cu pagini curate şi cu pagini murdare şi cu poveşti frumoase şi cu poveşti mai puţin frumoase şi plăcute."[26]

Este adevărat că sinceritatea în sine nu te face automat sfânt însă ceea ce trebuie să ne dăm seama este că fără doar şi poate ea ne apropie mai mult de sfinţenie. De ce? Fiindcă nu se poate să ne gândim la un sfânt ca fiind unul care nu este

- sincer,
- veridic,
- deschis
- şi adevărat.

Sinceritatea este prin urmare un lucru care ne aproprie de sfinţenie. Aceasta fiindcă sfinţenia este un lucru care este înrudită cu sinceritatea.

Este adevărat că sunt mai multe situaţii în care este cât se poate de

- greu
- şi de riscant

să fim sinceri.

De ce? Fiindcă de mai multe ori avem de a face cu oameni răi care se pot folosii în sens negativ de sinceritatea noastră. Cum are loc acest lucru? Fiindcă aceşti oameni răi nu cred în sinceritate şi nici nu sunt sinceri ei bine ei ajung să fie unii care profită de bunii creştini pentru scopurile lor mârşave fiindcă ei ştiu că creştinii ortodocşi autentici sunt cât se poate de sinceri şi oneşti.

Aceasta fiindcă este bine să ştim că sinceritatea şi onestitatea sunt lucruri cât se poate de legate unul de altul şi care nu pot să fie separate. Teologul Stelian Gomboş ne spunea că în cele din urmă sinceritatea este un lucru care ne face să nu dăm vine pe alţii atunci când greşim: „un om sincer recunoaşte şi îşi asumă, atunci când greşeşte, nu dă vina pe nimeni pentru acestea şi le asumă şi nu vrea să găsească ţapi ispăşitori pentru ele. Unui om sincer îi porţi ierta cu uşurinţă toate greşelile. Sinceritatea unui om te dezarmează, sinceritatea unui om te face să-l iubeşti, sinceritatea unui om te face să mai crezi în adevărata şi autentica prietenie!..."[27]

În acest sens se poate vedea că în lumea noastră se fac mai multe prietenii false. Aceasta fiindcă oamenii nu sunt sinceri în prieteniile cu semenii lor. În acest sens se fac mai multe prietenii

- de faţadă,
- de afaceri,
- diplomatice
- şi de suprafaţă.

Aceasta fiindcă trebuie să ştim că de mai multe ori în lumea noastră ei bine prietenia nu se bazează pe sinceritate. Cei care au bani mulţi pot vedea că dintr-o dată au şi mulţi prieteni fără să îşi dea seama că banii sunt cei care au atras prietenia acestora.[28]

Prieteniile false sunt unele care trădează o mare lipsă de sinceritate. Nu ai cum să fi prieten cu cineva cu care au numai un interes meschin şi egoist. Aceasta fiindcă acest lucru nu este posibil şi nici nu este moral.

Iată de ce am spus la începutul acestui capitol că sinceritatea este o trăsătură a moralităţii. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că moralitatea nu pot în nici un fel să fie înstrăinată de sinceritate. Nu trebuie să uităm acest lucru în

[26] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).
[27] Idem.
[28] A se vedea Radu Teodorescu, *Prietenia creştin ortodoxă în contextul duşmăniilor globale* (Cugir, 2026).

zilele noastre când sunt mulți care nu cred deloc în sinceritate. Pentru ei sinceritatea este mai mult o problemă de context sau mai bine spus stocastică.[29]

Unul dintre lucrurile pe care ne face sinceritatea să îl apreciem este faptul că ne trezește la realitate: fără ajutorul lui Dumnezeu suntem nimic și nici nu putem face nimic. Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboș: „omul sincer își conștientizează neputința sa în fata păcatului, conștientizează păcătoșenia sa, conștientizează că fără Dumnezeu alături, fără Dumnezeu sprijin și ajutor, fără Dumnezeu în inimă și întreaga sa ființa, fără Dumnezeu Frate, Prieten și Tovarăș pe drumul vieții nu poate face nimic bun, nu poate învinge patimile sale, neputințele sale, nu poate să își împlinească visele, obiectivele și scopurile existenței sale, nu poate să găsească singur drumul spre Acasă, nu poate reuși singur să se învrednicească de Împărăția lui Dumnezeu în inima sa și de viața cea veșnică!”[30]

Doi istorici discutau într-o zi.

- Știi ce?
- Ce?
- Se poate spune că sinceritatea ține de psihologie.
- Da.
- Cum?
- Ține de psihologie dar nu numai.
- Adică?
- Sinceritatea ține și de morală.
- În ce sens?
- Un om moral nu poate fi decât un om sincer.
- Așa este.
- Vezi?
- Și care este dimensiunea psihologică a sincerității?
- Ei bine oamenii trebuie să fie realiști.
- Adică?
- Numai sinceritatea te poate lăsa să te vezi așa cum ești.
- În ce sens?
- Tindem să ne supraapreciem.
- Așa este.
- Când te supraapreciezi nu ai cum să fi sincer.
- Sunt de acord.
- Deci sinceritatea este baza la realitate.
- De ce?
- Fiindcă sunt mulți care fug de realitate.
- De ce?
- Fiindcă vor să fie altceva.
- Decât sunt?
- Da.
- Așa este.
- Mă bucur că ești de acord.
- Cum să nu fiu?
- Bine.
- Și care este sensul sincerității?
- Frica de Dumnezeu.
- De ce?
- Dacă nu ai fi frică de Dumnezeu nu ai cum să fi sincer.
- De ce?
- O să îți spun.

[29] Adică întâmplătoare și care ține de hazard.

[30] Stelian Gomboș https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

- Te ascult.
- Este vorba de o pildă.
- Frumos.
- Tată, eu nu te cred!
- Un copil răsfăţat spunea tatălui său vorbele de mai sus:
- - Tată, eu nu te cred!
- Ce copil rău crescut! - şoptea lumea de primprejur.
- - Aşa grăieşti mişelule? îi strigă indignat şi tatăl său.
- Adică?
- Însă indignarea tatălui n-avea temei.
- De ce?
- Pentru că şi el era un necredincios... pentru că era şi el exact în aceeaşi situaţie faţă de Tatăl ceresc.
- adică?
- Copilul spunea că nu crede în tatăl său, iar tatăl de altă parte nu credea în Tatăl său Cel ceresc.
- Înţeleg.
- Oare cine era mai vinovat, copilul ori tatăl?
- Nu ştiu.
- Necredinciosul este exact în situaţia unui copil ce spune că nu crede în tatăl său.[31]
- Aşa este.
- Evident.
- Prin urmare sinceritatea este importantă?
- Da.
- Fiindcă ne face să fim asemenea lui Dumnezeu?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă unul dintre atributele lui Dumnezeu este sinceritatea.
- Nu ştiam.
- Ai putea să crezi că Dumnezeu nu este sincer?
- Nu.
- Vezi?
- Aşa este.
- Şi crezi că sinceritatea poate să fie cultivată?
- Da.
- Cum?
- Cu perseverenţă.
- Şi rigoare?
- Da.
- Mă gândeam eu.
- Totuşi unii sunt mai predispuşi decât alţii la sinceritate.
- De ce?
- Persoanele diferă.
- În caracter?
- Da.
- Aşa este.
- Oricum trebuie să ne dăm seama că sinceritatea este o investiţie de folos.
- Pentru ce?
- Pentru viaţa noastră morală.
- Da?
- Da.

[31] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

- Nu eram conştient.
- Nu ai cum să fie un om bun dacă nu eşti un om sincer.
- Aşa este.

Fiindcă nu sunt sinceri în relaţia lor cu Dumnezeu ei bine sunt mai mulţi care uită de anumite lucruri fundamentale. Iată ce spunea în acest sens teologul Stelian Gomboş: „omul sincer recunoscându-şi, cu veritabilă responsabilitate, neputinţa se smereşte din toată inima sa şi cere iubire, milă, iertare, purtare de grijă, ca un copil neajutorat, Tatălui Său iubitor din cer. Fără ajutorul Bunului Dumnezeu nu reuşim să păzim poruncile Sale, fără ajutorul lui Dumnezeu nu avem nicio putere, nici o şansă de a învinge răul atât din noi, cât şi din afara noastră. Numai când Bunul Dumnezeu se milostiveşte de noi şi ne cercetează cu iubirea Sa de oameni, putem pune început bun în vieţile noastre, putem săvârşi binele şi învinge răul, putem iubi adevărul şi nu minciuna, putem fi sinceri şi nu plini de falsitate şi viclenie. Cine crede altceva, acela este un om mândru, un om mincinos, un om care nu are inima smerită, sinceră şi curate!...”[32]

CAPITOLUL 2

DEŞI ESTE MAI GREA SINCERITATEA NU ESTE IMPOSIBILĂ

Ceea ce se poate vedea în societatea noastră este că pentru mai multă lume sinceritatea este *o misiune imposibilă*. De ce? Fiindcă viaţa este plină de neprevăzut. În acest sens sunt mai multe situaţii în care nu avem cum să fim sinceri şi să spunem adevărul. Acest lucru este o imposibilitate. De mai multe ori a spune adevărul este poate costa salariul sau locul de muncă sau poate chiar o promovare la locul de muncă.

Ceea ce se poate vedea în cazul celor care nu sunt sinceri şi care mint în mod grosier este că de mai multe ori conştiinţa lor este

- încărcată,
- neliniştită
- şi coruptă.[33]

Sunt mai multe ţări şi mai multe societăţi din zilele noastre în care se poate vedea că minciuna a ajuns să fie un lucru natural şi firesc. Aceasta fiindcă oamenii cred că prin minciună pot ajunge să schimbe realitatea. Ei bine realitatea nu poate fi schimbată prea uşor.

Se ştie de cazul unei ţări europene mai mari că a ajuns să invadeze o ţară mai mică cu pretextul că trebuie să fie denazificată. Evident că în această ţară mai mică nu era nici un fel de conducere nazistă. Totuşi minciuna a fost aşa de mare în ţara mai mare că ei au ajuns să creadă că fac un bine ţării mai mici.

Ceea ce ne spunea gânditoarea Selma Iusuf este că de mai multe ori sunt unii care fac din sinceritate o manifestare a tupeismului: „mă înfricoşează mulţimile de persoane îndesate cu principii, gata să calce necruţător şi fără pic de nuanţe în nesiguranţele celorlalţi. Apostoli implacabili ai sincerităţii, vor fi în stare să lovească sensibilităţi fără să se gândească prea mult. La faptul că uneori e, poate, mai bine să nu-i spui omului adevărul brut. Că fiecare situaţie merită cântărită bine, şi răspunsul trebuie croit în aşa fel încât să nu faci mai mult rău.”[34]

În acest sens este bine să ne dăm seama că sinceritatea de mai multe ori a ajuns să fie

- speculată,
- manipulată,
- modificată
- şi adaptată

în funcţie de ceea ce mai mulţi oameni vicleni au considerat că este nevoie.

Imposibilitatea sincerităţii apare acolo unde oamenii sunt unii care au dezertat de la

- adevăr,
- bine
- şi frumos.

---

[32] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

[33] A se vedea Proclu Nicău, *Conştiinţă spune-mi tu* (Putna, 2016).

[34] Selma Iusuf, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/societate/sinceritatea-o-bruta-590475.html (accesat pe 26.10.2025).

De ce? Fiindcă sunt mai mulţi care nu mai vor să lupte cu răul din lumea noastră. De mai multe ori se poate vedea că oamenii sunt unii care joacă într-o piesă de teatru spunând replici în care ei nu cred de fapt. Când nu suntem sinceri ajungem să fim un fel de actori care spunem lucruri în care nu credem doar pentru complezenţă.

Sinceritatea devine o imposibilitate într-o lume care trăieşte într-un simulacru al adevărului. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Selma Iusuf: „sunt cazuri uşoare şi frivole care reclamă ascunderea adevărului. Evitarea unui răspuns sincer e o foarte importantă unealtă socială, un sceptru al diplomaţiei cotidiene. „Auzi, rochia asta îmi face fundul mare?“ Păi, n-ai cum să răspunzi sincer la o asemenea întrebare. Şi nici nu-s de acord cu cei care vor sări spunând că e mai nasol dacă o laşi pe această biată femeie arătând ridicol în public. Femeii îi place clar rochia. Întrebarea e una de formă, în capul ei decizia e luată, imaginea ei e conturată, vrea doar o aprobare. Aşa că răspunsul corect şi bun va fi: „Nuu, nici vorbă, dar poate vrei să încerci şi alt model...“ Dacă nici acum nu se prinde, o laşi în pace.”[35]

Evident că sunt situaţii în care trebuie să fim mai precauţi cu semenii noştri. De ce? Fiindcă sunt unii care nu sunt de încredere şi nici nu ne putem baza pe ei. În acest sens trebuie să ştim că nu rezolvăm mare lucruri dacă suntem sinceri cu

- un mare escroc,
- un mare sabotor,
- un mare mincinos
- şi un mare nesimțit.[36]

Sinceritatea devine o imposibilitate într-o lume în care toată lumea are un interes ascuns. Aceasta fiindcă deşi învăţăm în şcoli că *exploatarea omului de către om* este un lucru rău ei bine în lumea de azi fiecare dintre noi ne gândim cum să ajungem să profităm unii de pe alţii.

De mai multe ori se poate vedea că sinceritatea se leagă de bunul simţ. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Selma Iusuf: „ai apoi situaţiile în care eşti musafir pe undeva, fie şi la foarte buni prieteni, şi te apuci să răspunzi sincer la întrebarea dacă îţi place ciorba făcută pentru prima oară de gazdă şi care are un gust absolut oribil. Cum să-i zici femeii care aşteaptă un răspuns, cu ochii strălucitori, frecîndu-şi palmele de emoţie, uitîndu-se la tine cu speranţă, ca la un dozator gospodăresc de stele Michelin, cum să-i spui, aşadar, că ciorba ei e fără de speranţă? Că miroase a câine ud şi că legumele par a fi mestecate de trei ori de cineva fără dinţi? Cum să-i zici că abia poţi înghiţi chestia aia? Nu-i zici. Iei trei linguri şi te scuzi cumva. Nu-i spui adevărul pentru că îi strici toată seara.”[37]

Prin urmare ceea ce trebuie să ştim este că se poate spune că există o legătură dintre sinceritate şi bunul simţ. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că omul cu bun simţ va ajunge să fie unul care să îşi dea seama că are

- responsabilitatea
- şi obligaţia

de a fi sincer cu semenii lui.

Este adevărat că sinceritatea nu este în nici un fel imposibilă atâta vreme cât există bun simţ şi bună voinţă. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că binele este întotdeauna mai greu de făcut şi realizat decât răul. De ce? Fiindcă este mult mai uşor să distrugi decât să construieşti.

Ceea ce se poate vedea cu sinceritatea este că de cele mai multe ori a ajuns să fie o chestiune contextuală. În funcţie de context ei bine şi cel mai mare mincinos ajunge să fie

- sincer,
- onest
- şi cinstit.

Mai ales în lumea politicii se poate vedea că de mai multe ori sinceritatea este imposibilă. Sunt ţări mai mari sau mai mici în care aparatul de propagandă este unul care este

- centrat,
- axat
- şi bazat

[35] Selma Iusuf, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/societate/sinceritatea-o-bruta-590475.html (accesat pe 26.10.2025).
[36] A se vedea Radu Paraschivescu, *Ghidul nesimțitului* (Bucureşti, 2006).
[37] Selma Iusuf, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/societate/sinceritatea-o-bruta-590475.html (accesat pe 26.10.2025).

pe minciună.

Nu greşim dacă spunem că în mediul politic din zilele noastre ei bine sinceritatea a ajuns cu adevărat o imposibilitate. De ce? Fiindcă puterea nu se menţine pe cale ortodoxă ci mai mult prin minciună şi manipulare. Prin urmare se poate vedea că sunt medii în care cu adevărat sinceritatea a ajuns să fie o imposibilitate.

Evident că sinceritatea nu poate să cadă în derizoriu. Aceasta fiindcă sunt lucruri care evident că nu contează prea mult chiar dacă sunt nici neadevăruri. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Selma Iusuf: „credeţi-mă, cel puţin în cazuri de genul acesta, ştiu ce spun. Făcusem acum ceva vreme un soi de prăjitură la care muncisem vreo două zile. O chestiune complicată, cu etape clare, despre care chiar credeam că a ieşit mai bine decât decent. Am servit-o unei amice care a răscolit-o cu furculiţa, a luat o gură şi mi-a zis cu multă şi groasă sinceritate: „Data viitoare pui mai puţină vanilie, da?“ „Data viitoare nu mai pun nimic, şi mai am puţin cât să nu-ţi pun tava asta în cap“, am gândit în spatele unui zâmbet chinuit. „Da, sigur... mai puţină vanilie“, am zis uluită de atâta, mmm... stângăcie din partea musafirei.

Alegerile personale, hainele omului, parfumul pe care-l foloseşte, mobila pe care şi-a ales-o în casă, gresia portocalie, ciorba nasoală – astea sunt subiecte care ar trebui ocolite de sinceritate.”[38]

Prin urmare se poate spune că de mai multe ori fiindcă trebuie să fim politicoşi ei bine nu mai suntem sinceri. Acest lucru trebuie să ştim că nu face din sinceritate un lucru imposibil.

Ceea ce ne spune spiritualitatea creştin ortodoxă este că în cazul demonilor din iad ei bine sinceritatea a ajuns să fie o imposibilitate. Aceasta fiindcă demonii sunt declaraţi

- duşmani
- şi vrăjmaşi

eterni ai răului.

Iată ce ştim în acest sens din cazul Sfântului Siluan Atonitul: “într-o seară, chilia Sfântului Siluan Atonitul s-a umplut cu o lumină deosebită. A trecut prin întreg trupul său, astfel încât a devenit transparent şi el a putut să vadă totul înăuntrul pieptului său. I-a venit gândul să accepte aceasta ca pe harul lui Dumnezeu. Dar aceasta era tulburător şi el se tot întreba de ce nu era un simţământ de pocăinţă în el. El chiar a izbucnit în râs pe când se ruga. Şi-a lovit fruntea cu pumnul, s-a oprit din râs, dar starea de pocăinţă nu a venit. Apoi şi-a dat seama că starea aceasta nu era de la Dumnezeu. Scurt timp după aceasta, el a văzut duhurile rele în faţa lui şi au început să vorbească cu ele ca şi cu nişte fiinţe umane. Ele i-au spus: «Acum eşti un sfânt», sau: «Nu te vei mântui niciodată». Când i-a întrebat de ce spun lucruri contradictorii, ei au răspuns: «Noi nu spunem niciodată adevărul».”[39]

E bine ceea ce vor demonii este să facă o lume în care să nu mai existe sinceritate deloc. Aceasta fiindcă aşa stau lucrurile în iad. Intenţiile demonilor este de a face din această lume o prefigurare a iadului. Evident că în

- sufletul
- şi mintea

noastră să de o mare luptă contra sincerităţii.

De ce? Fiindcă de mai multe ori ajungem să credem că nu contează şi nici nu are semnificaţie să fim sinceri şi tot ceea ce contează este să fim unii care să mergem pe calea proprie care poate sau nu să fie una sinceră.

Este adevărat că de mai multe ori pertinenţa ne cere să nu fim chiar sinceri. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Selma Iusuf: „Sunt cazurile simple şi clare de diplomaţie socială. Dar ce faci în cazurile grave? (Exemplul pe care-l dau acum e complet ipotetic.) Când ştii, de pildă, că jumătatea dintr-un cuplu calcă pe alături? Eu prefer să nu torn pe nimeni şi nimic. Iar chestiunea că nu eşti un prieten adevărat dacă nu spui amicului ce i se întâmplă nu mă convinge deloc. N-aş şti cum să fac treaba asta şi m-aş simţi absolut ridicol. Bănuiesc că, dacă acelui cuplu îi e menit să se despartă, se va despărţi, n-o să le dau şi eu un şut în spate.”[40]

În acest sens trebuie să ştim că trebuie să fim sinceri acolo unde considerăm că sinceritatea noastră ajută şi face mult bine. De ce? Fiindcă sunt mulţi care consideră că trebuie să taie în carne vie şi în acest sens nu ţin cont de nimic.

---

[38] Selma Iusuf, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/societate/sinceritatea-o-bruta-590475.html (accesat pe 26.10.2025).

[39] Sfântul Siluan Atonitul, *Între iadul smereniei și iadul deznădejdii* apud https://www.crestinortodox.ro/pilde/noi-spunem-niciodata-adevarul-146992.html (acccesat pe 01.08.2026).

[40] Selma Iusuf, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/societate/sinceritatea-o-bruta-590475.html (accesat pe 26.10.2025).

După cum am spus trebuie să ne dăm seama că sinceritatea este un lucru

- pertinent,
- cu bun simţ
- discret
- şi suav.

Gânditoarea Selma Iusuf ne spunea că există o dimensiune profesională a sincerităţii: „cu atât mai greu e cu sinceritatea medicilor. Aş vrea oare să ştiu un adevăr dureros care mă va împiedica să trăiesc senin până la finele vieţii, oricând va fi acela, sau aş vrea să ştiu exact de unde pornesc şi unde mă duc? O minte îngrijorată nu va săpa mai abitir într-un trup deja bolnav? Sau voinţa pură de a lupta, ştiind clar pentru ce, e mai importantă decât orice altceva? Aici chiar mi-e teamă să răspund."[41]

Doi jurişti discutau.

- Ştii ce?
- Ce?
- Faţa justiţiei ar fi alta dacă oamenii ar fi sinceri.
- În ce sens?
- A văzut vreun infractor sincer?
- Nu.
- Şi atunci?
- Atunci ce?
- Îţi poţi da seama de ceea ce înseamnă sinceritatea.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă pentru unii sinceritatea este imposibilă.
- Chiar aşa?
- Da.
- De ce?
- Ei pur şi simplu au ajuns la un stadiu demonic al existenţei.
- Se poate?
- Da.
- Cum aşa?
- Oamenii pot să devină demoni în trup.
- Nu cred.
- Ba da.
- Cum aşa?
- Sunt unii care mint mai mult decât vorbesc.
- Cum?
- Prin fapte, gesturi, atitudini.
- Cred că ai dreptate.
- Singur că am dreptate.
- Totuşi este trist.
- Ce anume?
- Că pentru unii sinceritatea a devenit o imposibilitate.
- Ştii ce?
- Este nevoie de practică.
- Ce practică?
- Pentru a redevenii sincer.
- Cum?
- O să îţi spun.

[41] Idem.

- Te ascult.
- Este vorba de o pildă pe care am auzit-o recent.
- Sună bine.
- Da.
- Deci?
- Dumnezeu să-ţi ajute!...
- Un elev isprăvise liceul şi se pregătea a-şi continua studiile într-un oraş mai mare. La despărţire, bunică-sa îi spuse:
- Dumnezeu să-ţi ajute - dragul meu nepot - să poţi închide uşile!
- Ce uşi, bunică dragă, doar n-o să mă fac portar, după ce am isprăvit cu liceul?
- Pe unde vei merge, bagă de seamă să-ţi închizi mai întîi uşile urechilor tale. Să le închizi faţă de toate şoaptele şi ispitele satanei.
- Aşa am să fac bunico.
- Să-ţi închizi apoi uşile ochilor tăi. Să nu citeşti cărţi rele, pline de otravă şi să nu te duci nicăieri unde inima ta se poate otrăvi cu priveliştea ochilor.
- Aşa am să fac bunico.
- Să-ţi închizi apoi şi uşa gurii tale, ascultând de sfatul psalmistului: Pune Doamne pază gurii mele şi uşă de îngrădire buzelor mele, gândind-te neîncetat şi la cuvintele Mântuitorului, că pentru orice cuvânt nefolositor omul va da seamă în Ziua Judecăţii (Matei 12, 36).
- Aşa este.
- Şi mai presus de toate, dragul meu, să-ţi închizi uşa inimii tale faţă de toate ispitele cele rele. Să o laşi deschisă numai pentru Domnul.
- Bine bunico.
- Aşa făcând, bine şi fericire vei avea în viaţă!
- Amin bunico.[42]
- Frumos.
- Ţi-a plăcut?
- Da.
- Mă bucur.
- Deci sinceritatea poate fi dobândită prin practică.
- Da.
- Dacă omul vrea cu adevărat?
- Da.
- Nu ştiam.
- Este o sârguinţă ascetică.
- Anume?
- De a fi sincer.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă sinceritatea cere asceză.
- Aşa este.
- Vezi?
- Să ştii că nu m-am gândit la aceste lucruri.
- O fac acum.
- Nu credeam că deprinderea sincerităţii poate fi un lucru ascetic.
- Este.
- Acum sunt convins.
- Mă bucur.

[42] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

- Şi eu am unele deficienţe cu sinceritatea.
- Cu toţii avem.
- Chiar?
- Da.
- Înseamnă că nu sunt singur.

Sinceritatea trebuie să ştim că este o atitudine pe care o luăm împotriva minciunii şi a răutăţii din jurul nostru. Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: "ca să discutăm despre sinceritate trebuie neapărat să discutăm despre minciună, neadevăr, ipocrizie, făţărnicie şi viclenie, păcate care sunt dezbătute, pe larg, de către toţi Sfinţii Părinţi ai Bisericii, care ne învaţă ce este minciuna, de câte feluri este şi când (nu) avem voie să minţim. „Există doar un singur caz în care avem voie şi acela este atunci când prin minciuna noastră salvăm un suflet păcătos de la rătăcire şi pierzanie. Atât. Exemplu: un sfânt părinte s-a pomenit într-o zi cu un hoţ care se închina la idoli care fugea din cetate fiind urmărit să fie prins. Cuviosul l-a luat în chilia sa, l-a ascuns şi l-a salvat de urmăritori, spunându-le că nu l-a văzut. Apoi l-a ţinut cu el o vreme şi l-a învăţat ce este credinţa în Dumnezeu şi astfel prin minciuna de la început i-a salvat sufletul său de la moarte."[43]

Nu se poate spune că în practica sincerităţii există sincope sau pauze dar ceea ce trebuie să ştim este că de mai multe ori trebuie să gândim în ansamblu sau obiectiv sinceritatea fiindcă sunt situaţii şi situaţii care evident că cer discernământul nostru. Sunt mai multe contexte în care evident că nu se merită să fim sinceri fiindcă sunt oameni

- vicleni,
- răi
- şi perfizi

care vor să profite de pe urma sincerităţii noastre. Acest lucru nu înseamnă că sinceritatea nu mai este brandul nostru. În nici un caz. Aceasta fiindcă după cum am spus sunt situaţii în care suntem luaţi de proşti dacă suntem sinceri. Nu are rost să fim sinceri cu un hoţ care se interesează unde sub bunurile de preţ în casa noastră nu? Aceasta fiindcă sinceritatea face parte dintre lucrurile cu adevărat importante din viaţa noastră.[44]

Sinceritatea ajunge să fie un lucru

- condamnat,
- detestat,
- urât
- şi prigonit

de cei care sunt conduşi de duhuri necurate care ajung să se mintă pe sine că minciuna este mai importantă decât adevărul.

Iată ce spunea în acest sens teologul Stelian Gomboş: "o vorbă înţeleaptă spune că pe calea cea bună se poate întoarce orice păcătos numai cei mincinoşi nu. Un om mincinos nu se poate întoarce pe calea cea bună, fiindcă pentru a te întoarce pe calea cea bună trebuie să începi cu o spovedanie curată, sinceră, fără ascunzişuri, fără ocolişuri, nu poţi începe cu o spovedanie în care îşi are loc minciuna, trebuie să îi spui sincer Bunului Dumnezeu că îţi pare rău de greşelile făcute, trebuie să îi spui sincer că îl iubeşti şi că vrei să vină în inima şi viaţa ta, îi spui sincer că îţi pare rău de tot ce ai făcut rău şi urât până în acel moment. Nu poţi să-l păcăleşti pe Dumnezeu, aşa cum păcăleşti oamenii din viaţa ta folosind măşti potrivite diferitelor roluri pe care vrei să le interpretezi. Unii oameni poate nu reuşesc să-ţi recunoască minciunile, poate că reuşeşti să fii un actor desăvârşit, dar la Dumnezeu toate ne sunt cunoscute, nimic nu poate fi ascuns. Şi cum să iubească Dumnezeu un om care se joacă cu vieţile altor oameni, minţindu-i că-i iubeşte, minţindu-i că le doreşte binele, sau pe un om care îi spune: Te iubesc Doamne, dar minte când spune acest lucru, faptele sale vădind cu totul altceva, vădind că iubeşte pe cel potrivnic mai mult, şi nu pe El?..."[45]

În acest sens trebuie să ştim că sinceritatea se leagă de iubirea de Dumnezeu. De ce? Fiindcă este bine să ştim că dacă în noi există iubire de Dumnezeu ei bine vom voii să fim asemenea cu El şi în acest sens vom ajunge să îi imităm sinceritatea Lui.

Ceea ce se poate vedea din viaţa lui Iisus a fost o sinceritate totală. Nu se poate găsii din viaţa lui Iisus nici un exemplu de minciună sau manipulare. Evident că acestui model de sinceritate absolută şi totală trebuie să îi urmăm şi

[43] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

[44] A se vedea Alexandru Paleologu, *Despre lucrurile cu adevărat importante* (Bucureşti, 1997).

[45] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

noi. Acesta fiindcă sunt mai mulţi care se plâng în zilele noastre că ei ar fi sinceri dacă ei ar avea la cine să se raporteze sau mai bine spus dacă ar avea exemple

- demne
- şi concludente

de sinceritate.

Evident că aceste persoane ignoră faptul că Iisus a fost omul unei sincerităţi totale şi depline. Ceea ce se spune teologul Stelian Gomboş este că nu se poate ca într-o inimă să locuiască minciuna şi adevărul sau mai bine spus sinceritatea şi manipularea. Nu se poate acest lucru fiindcă ele sunt două lucruri diferite şi separate: "într-o inimă mincinoasă nu are cum să sălăşluiască harul Duhului Sfânt, acesta se sălăşluieşte într-o inimă curată şi smerită, într-o inimă spălată de lacrimile sincerităţii datorate recunoaşterii neputinţelor tale. Sfântul Nicolae Velimirovici a spus că: „De Dumnezeu nu ne îndepărtează adevărul, ci minciuna şi numai minciuna. A spune că adevărul ne îndepărtează de Dumnezeu este totuna cu a spune că Dumnezeu ne îndepărtează de Dumnezeu. Gândurile mincinoase şi cuvintele mincinoase, simţurile mincinoase şi faptele mincinoase fac mulţimea minciunilor care ne duc la nefiinţă, la înşelare şi la tăgăduirea lui Dumnezeu. De pe această cale, de la această răspântie de drumuri, nu poate fi întoarcere, fără cumplit cutremur în viaţa omului; atunci omul cade orbit la pământ ca şi Saul, iar Dumnezeu îl ridică din praf şi neputinţei îi deschide ochii şi-i arată calea pe care se poate întoarce."[46]

Sinceritatea nu este imposibilă atâta vreme când facem voia lui Dumnezeu. Pe cum ne despărţim de voia lui Dumnezeu ei bine ajungem să fim unii

- pierduţi,
- singuri,
- străini
- şi înstrăinaţi

de adevăr. În aceste circumstanţe sinceritatea devine superfluă şi fără sens. Prin urmare este bine să ne dăm seama de sensul final al sincerităţii care este susţinută de Dumnezeu dar detestată de demoni. Prin urmare este bine să ne dăm seama că demonii sunt unii care vor să facă sinceritatea ca fiind imposibilă în viaţa noastră. De ce? Fiindcă ei sunt fiinţe ale minciunii. După cum am spus demonii sunt unii care nu suportă adevărul şi prin urmare nici sinceritatea. Primul contact al omului cu demonul s-a dovedit a fi unul mincinos. De ce? În Eden Eva este făcută de demon să creadă că dacă încalcă porunca lui Dumnezeu nu va murii ci din contră va devenii asemenea Lui.[47]

Teologul Stelian Gomboş ne spunea care sunt principalele trăsături ale lipsei de sinceritate:

- minciuna,
- viclenia,
- ipocrizia,
- făţărnicia,
- falsitatea etc.

Iată ce spunea el în acest sens: "astfel, să ne ajute Bunul Dumnezeu să fim întotdeauna sinceri şi curaţi cu inima, fiindcă Bunul Dumnezeu aceasta doreşte de la noi, o inimă sinceră şi curată, doreşte să iubim sincer şi curat pe El şi pe semeni. Un om sincer iubeşte cu toată puterea sa adevărul care este lumina harului lui Dumnezeu, iubeşte dreptatea, urăşte din tot sufletul minciuna, viclenia, ipocrizia, făţărnicia, falsitatea, omul sincer încearcă să se apropie de desăvârşire, încearcă să îşi ducă viaţa într-un mod plăcut lui Dumnezeu după chipul şi asemănarea Căruia a fost creat, încearcă să se asemene cât de mult poate cu Creatorul său, cu Dumnezeul sau care este Adevărul întruchipat."[48]

Prin urmare este bine să ştim că

- cu Dumnezeu sinceritatea devine posibilă
- în timp ce cu demonii sinceritatea devine o imposibilitate.

Aceasta mai ales pe fondul confuz la mai multe ocultisme din zilele noastre cum sunt astrologia, yoga, New Age sau reiki care sunt cu toate practici religioase mincinoase care evident că nu ne sunt de folos şi nu ne ajută cu nimic. Aceasta fiindcă oamenii sunt unii care de mai multe ori se plictisesc de adevărul lui Hristos şi cred că este benefic pentru ei să încerce mai multe alte sisteme de credinţe religioase.

---

[46] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

[47] A se vedea Ioannis Romanides, *Păcatul strămoşesc* (Bucureşti, 2017).

[48] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

Se poate spune că fiindcă este sincer omul care practică sinceritatea este unul care este un *om total*. Aceasta fiindcă el a ajunge la totalitate sau mai bine spus ştie care este sensul totalităţii. Aceasta fiindcă deşi de mai multe ori este desconsiderat şi persiflat el îşi manifestă iubirea faţă de Dumnezeu şi nu neagă acest lucru în nici un fel. Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: "altfel spus, omul sincer nu îşi ascunde iubirea nici de Dumnezeu nici de semeni. Omul care iubeşte adevărul are curaj să îl mărturisească pe Dumnezeu fără frică că acest lucru îi va aduce ironia celor din jur, fără teama că va fi etichetat în vreun fel oarecare de cei care nu îi înţeleg iubirea această puternică şi sinceră faţă de Dumnezeu. Omul care iubeşte adevărul luptă fără frică cu duşmanii ortodoxiei, cu duşmanii credinţei sale strămoşeşti cu cei care vor să se abată de la Adevărul Sfintei Scripturi."[49]

Ceea ce trebuie să facem atunci când în mediul nostru de viaţă sinceritatea devine o imposibilitate este să ne rugăm mai mult şi să cerem ajutorul lui Dumnezeu. Dacă cu adevărat voim să fim persoane sincere ei bine Dumnezeu va venii în ajutorul nostru. Nu trebuie să ne îndoim niciodată de acest lucru fiindcă este bine să ştim că Dumnezeu este întotdeauna de partea adevărului.

Ceea ce trebuie să ştim este că sinceritatea este legată de adevăr dar nu este adevărul însuşi. Sinceritatea este angajamentul curat de a slujii adevărul într-o lume care de mai multe ori face nazuri când vine vorba să îşi asume acest adevăr. Prin urmare ce se opune sincerităţii?

- Nesinceritatea,
- prefăcătoria,
- ipocrizia,
- duplicitatea,
- perfidia

sunt cu toate lucruri care se opun şi distrug sinceritatea.[50]

Prin urmare pe cât suntem mai sinceri cu atât mai mult suntem mai aproape de Hristos şi suntem unii care ajungem să ne dăm seama de faptul că El ne ajută în încercările noastre de a fi sinceri. "Părintele Arhimandrit Teofil Părăian a spus că: „Unde-i sinceritate, acolo-i darul lui Dumnezeu." Dacă eşti sincer îţi vorbeşte Dumnezeu prin omul acela de la care aştepţi cuvântul lui Dumnezeu. Domnul nostru Iisus Hristos are nevoie de o inimă curată ca să se descopere, atât cât poate omul să înţeleagă din ceea ce este Mântuitorul, aşa încât cel dintâi lucru pe care trebuie să-l facem este să insistăm pentru curăţia inimii."[51]

Prin urmare pentru a avea o inimă curată ei bine trebuie să fim sinceri şi să fim persoane care să ne dăm seama de importanţa adevărului în faţa minciunii care tinde

- să contamineze
- şi să corupă

mai toată lumea din jurul nostru.

Lipsa de sinceritate de cele mai multe ori duce la corupţie

- morală
- şi spirituală.

Nu trebuie să uităm acest lucru în zilele noastre când sunt mulţi care cred că doar netoţii şi idioţii sunt sinceri.

Este bine să ştim aceste lucruri în zilele noastre când sunt mulţi care merg pe căi străine de sinceritate deşi recunosc că ea este o mare virtute.

Sinceritatea nu devine imposibilă dintr-o dată. De cele mai multe ori ea este însoţită de un proces de autoamăgire. Este vorba de acea delăsare în care se consideră că se poate funcţiona foarte bine şi cu ajutorul minciunii. În acest sens de mai multe ori minciuna devine o a doua natură şi oamenii sunt unii care ajung să nu mai ştie care este diferenţa dintre adevăr şi minciună fiindcă minciuna a ajuns să le fie o a doua natură.

Sunt mai multe medii din cele ale subculturii şi al ghetoului în care minciuna este la mare cinste ca fiind o mare şmecherie. Aceasta fiindcă trebuie să fim realişti: rar vom găsii şmecheri sinceri. Şmecherul poate să fie un

- biş̧niţar,
- golan
- sau vagabond

[49] Idem.

[50] A se vedea Nichifor Crainic, *Puncte cardinale în haos* (Bucureşti, 1936).

[51] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

dar ceea ce este sigur este că rar el va fi sincer.

"Omul sincer de asemenea nu se ruşinează să arate iubirea sa, şi copiilor, tovarăşului de viaţă, rudelor, colegilor, prietenilor, străinilor, nu se ruşinează să îşi arate uneori şi vulnerabilitatea în faţa unei iubiri neîmpărtăşite. Omul care iubeşte sincer, necondiţionat se sacrifică aproape întotdeauna pe altarul iubirii, uneori doar dăruind iubirea, neprimind nimic în schimb!..."[52]

Doi judecători discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- În tribunale sinceritatea a devenit o raritate.
- De ce?
- Rar sunt infractorii care recunosc ceea ce au făcut.
- Ştii de ce?
- Nu.
- Fiindcă ei cred că legea nu îi ajută.
- Legea nu îi ajută?
- Nu.
- Adică?
- Infractorul este unul care are orgoliu.
- Adică?
- Se vede pe sine mai presus de lege.
- În ce sens?
- Interesul lui contează primul.
- Şi mai apoi legea?
- Da.
- Aşa este.
- Vezi?
- Ce anume?
- Cele mai multe infracţiuni iasă din mândrie.
- Da?
- Da.
- Nu eram conştient de acest lucru.
- Ba da.
- Acum îmi dau seama că ai dreptate.
- Mă bucur.
- Adevărul este că sinceritatea se leagă de dreptate.
- Cum?
- Nu ai cum să fi un om drept dacă nu eşti sincer.
- Şi nu ai cum să fi un om sincer dacă nu eşti drept?
- Da.
- Este un binom.
- Care merge în ambele sensuri?
- Da.
- Aşa este.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Şi Dumnezeu este judecător.
- Ştiu.
- Ştii ce citeam zilele acestea?
- Nu.

[52] Idem.

- Un judecător credincios se ruga astfel.
- Cum?
- Prea Bunule Doamne şi Dreptule Judecător!
- Aşa.
- Şi eu sunt un biet judecător în această lume.
- Cred.
- Dacă însă şi Tu Preabunule Doamne m-ai judeca aşa cum judec eu, după paragraful legii, apoi aş fi pierdut, pentru că plata păcatului este moartea (Rom. 6, 23).
- Adevărat.
- Tu însă Prea Bunule Doamne, ai două scaune de judecată: scaunul dreptăţii şi scaunul iertării, pe care ni l-a câştigat Scumpul nostru Mântuitor.
- Frumos.
- De la scaunul dreptăţii - în faţa cărui mă vor târî păcatele mele - eu apelez la scaunul iertării şi bunătăţii, pe care ni l-a câştigat Scumpul meu Mântuitor cu Jertfa Lui cea sfântă şi scumpă.[53]
- Ce frumos.
- Este bine dacă noi judecătorii am gândii aşa.
- Unii gândesc aşa.
- Ai dreptate.
- Dar nu toţi.
- Din nefericire.
- Este timp pentru îndreptare.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă Dumnezeu se spune că este îndelung răbdător.
- Am mai auzit acest lucru.
- Şi aşa şi este.
- Da.
- Deci trebuie să ştim că Cel mai mare judecător este Dumnezeu.
- Nu m-am prea gândit la acest lucru.
- Rău ai făcut.
- Ca să aplici legea trebuie să fi sincer.
- De ce?
- Fiindcă legea cere sinceritate.
- Aşa este.
- Aceste probleme mă frământă de mai multă vreme.
- Nu ştiam.
- Ba da.
- Mă bucur că mi le spui şi mie.
- Îţi sunt de folos?
- Da.
- Foarte bine.
- Eu vreau să fiu un judecător bun.
- Atunci trebuie să fi sincer.
- Aşa este.
- Nu se poate face dreptate fără sinceritate.
- De ce?
- Fiindcă fără de sinceritate dreptatea devine strâmbă.
- Aşa este.

[53] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Despre care este profilul psihologic al omului cinstit ne-o spune tot teologul Stelian Gomboş: "altfel spus, un om sincer este un om pe faţa căruia poţi privi ca într-o oglindă sufletul său, îi poţi vedea în ochi orice trăire, este un om care nu încearcă să pară fericit atunci când sufletul lui plânge din cauza unei tristeţi, a unei deziluzii, a unei pierderi, a unei dureri, care îşi lasă lacrimile să-i curgă şiroaie pe obraz, când simte că nu mai poate merge singur pe drumul vieţii, când simte că a obosit sub greutatea poverilor sale, când simte că fără ajutor din partea unui semen şi a lui Dumnezeu nu mai poate merge înainte pe drumul vieţii, nu mai poate să îşi care în spinare crucea spirituală care i se pare atât de grea parcă ar fi de plumb. Un om sincer nu îşi ascunde neputinţa, un om sincer nu se ruşinează să strige după ajutor, nu se ruşinează să fie văzut îngenuncheat şi slab în faţa greutăţilor vieţii, nu se ruşinează să ceară un sfat de la cineva mai înţelept ca el!..."[54]

CAPITOLUL 3

SINCERITATEA TREBUIE SĂ DEVINĂ O TRĂSĂTURĂ DE CARACTER A CREŞTINULUI ORTODOX

Psihologii şi psihiatrii din zilele noastre vorbesc din ce în ce mai mult despre o criză a caracterelor. *Omul de caracter* trebuie să ştim că este un om:

- de cuvânt,
- un parolist,
- un om integru
- şi un om vertical.

Criza caracterelor se poate spune că se leagă de lipsa de sinceritate din societatea contemporană. Aceasta fiindcă evident că omul de caracter este un om sincer. În acest sens trebuie să ştim că sinceritatea este o dovadă de bun simţ.[55]

Gânditoarea Julia Zudor ne spunea că sinceritatea este probabil una dintre cele mai mari virtuţi ale omului: "mă întreb cine ar putea contesta sincerităţii însuşirea de a fi una din supremele şi mult râvnitele virtuţi ale sufletului omenesc. Să te uiţi în ochii cuiva şi să afli acolo o privire curată, deschisă, sinceră, să-i asculţi cuvintele şi să fii sigur că în ele nu-şi strecoară codiţa nici urmă de nesinceritate, de interes mărunţel, de neadevăr, să accepţi un sfat convins că el soseşte din dorinţa sinceră a celuilalt de a te învăţa de bine, mă rog, atât cât se pricepe el să-şi dea cu părerea – iată o veche, tare veche năzuinţă a omului, o nevoie vitală a fiecăruia dintre noi, care ne vrem aşezaţi, nu pe nisipurile mişcătoare ale labilităţii şi ascunzişurilor unor firi, ci pe solul ferm, solid al sincerităţii."[56]

Caracterul este o chestiune destul de relativă în zilele noastre. Aceasta mai ales pe fondul unei lumi religioase divizate. Este de exemplu greu să vorbim de caracter în religii cum ar fi hinduismul şi budismul care pune accent pe

- neantizarea
- şi vacuumul

persoanei. Ori trebuie să ştim că o persoană cu caracter este la fel de bine o personalitate foarte bine definită.

Caracterul defineşte sinceritatea fiindcă nu se poate spune despre cineva că este o persoană de caracter dacă nu are mai nimic în comun şi de a face cu sinceritatea.

Ceea ce este cert şi ceea ce nu putem în nici un fel să ne îndoim este sinceritatea poate să fie practicată mai ales pentru a o persoană de caracter sau mai bine pentru cine aspiră să fie o persoană de caracter. În acest sens trebuie să ştim că pentru oamenii de caracter ei bine sinceritatea nu este o joacă de copii. În nici un fel. Sinceritatea este un lucru serios care trebuie să fie practicat şi menţinut destul de bine şi cu multă atenţie.

Sinceritatea este prin urmare un lucru care ne face să ne dăm seama că o societate sănătoasă se bazează pe ea. Aceasta mai ales în zilele noastre când sunt mulţi care cred că adevărul poate să fie manipulat şi distorsionat în funcţii de

- interes,
- profit
- sau scopuri meschine.

---

[54] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).
[55] A se vedea Radu Teodorescu, *Bunul simţ: trăsătură de caracter a creştinului ortodox* (Cugir, 2018).
[56] Julia Zudor, https://proalba.ro/sinceritatea-oglinda-vietii-tale (accesat pe 16.10.2025).

Tot gânditoarea Julia Zudor ne spunea că trebuie să ne dăm seama că sinceritatea ține cont de obiectivitatea realității în care ne aflăm: „și atunci, mă veți întreba pe drept, de ce mai e nevoie de o artă a sincerității, asta presupunând – în cazul de față – ticluire, aranjare, travestire a unor păreri, a unor adevăruri pe care sinceritatea le-ar putea striga gol-goluțe cu voce tare, în piață sau orice fel de loc public? Iarăși obositoare tactici și diplomații, iarăși strategii sofisticate? Înainte de a vă răspunde, să hotărâm totuși împreună un lucru: oare toate adevărurile pe care le credem noi despre cineva îi pot fi aruncate brutal în față, oare tot ceea ce gândim noi despre cineva – fie și foarte sincer – avem garanția că e un adevăr adevărat, un adevăr obiectiv?”[57]

Caracterul prin urmare devine mult mai puternic și mai vital când se bazează pe sinceritate care trebuie să știm că îi slujește ca un fel de bază și fundament. Aceasta fiindcă după cum am spus lumea de azi este într-o profundă criză a caracterelor.

- superficialitatea,
- frugalitatea,
- lucrul prost făcut
- și chiar nesimțirea

sunt lucruri care în nici un fel nu sunt compatibile cu sinceritatea. De ce? Fiindcă este bine să ne dăm seama că sinceritatea este o trăsătură ontologică a caracterului sau mai bine spus a omului de caracter. Dacă este să vorbim de o *ontologie a sincerității* ei bine ea iasă din caracterul omului.

Ceea ce se poate vedea în mediul supra-aglomerat urban este că avem din ce în mai des a face cu omul fără însușiri. Cine este acest om fără însușiri?[58]

Omul fără însușiri este

- azi de dreapta și mâine de stânga,
- adept al principiilor LGBT deși nu le cunoaște foarte bine,
- ecumenist deși nu crede în alte biserici,
- profitor când are ocazia
- sau cum bate vântul când vine vorba de viața publică.

Tot gânditoarea Julia Zudor ne spunea că nu trebuie să vedem în sinceritate un fel de dulcegărie politicoasă fără de semenii noștri: „cunosc persoane – hai să spunem, mai mult din zona feminină a umanității – care se fălesc cu felul lor deschis de a fi: „eu sunt sinceră, nu fac complimente dulcege, eu spun în față tot ce gândesc!” Și atunci, la prima întâlnire, ți-o trânteşte sincer, deschis, în obraz: „Vai, ce prost arăți azi!” ca și cum simpla sa constatare ți-ar putea aduce brusc bujori în obrăjori, ți-ar șterge cearcănele unei nopți consumate deasupra manuscrisului și ți-ar întinde ridul de la colțul ochiului, căpătat veghind cine știe ce gând chinuitor de noapte. Acea sinceritate amicală cu care ai fost întâmpinată îți poate ucide toată ziua, poate adânci curba cearcănelor tale și-ți poate crea o stare de disconfort, de neîncredere în tine, care se va risipi greu. A folosit cuiva această „sinceritate”, a întins ea o reală punte de comunicare între oameni, a ajutat pe semenul nostru să-și ridice tonusul vital, ca să poată avea o zi plină, eficientă? Nu cred, nu cred deloc în această sinceritate dizolvantă, care înfundă omul în labirintul nesiguranței de sine.”[59]

Faptul că în lumea noastră există o criză de caractere care începe cu lipsa de sinceritate este un lucru care a fost foarte bine surprins într-o întâmplare. Se spune că primarul unui mic orășel i-a chemat în piața centrală a orașului pe toți locutorii. Acolo le-a spus:

- Dragii mei, v-am chemat aici să vă spun că duminică primăria va da o petrecere aici în piața centrală a orașului nostru. Sunteți cu toții invitați.
- Vai ce bine, au spus cetățenii.
- Dar avem o mică problemă.
- Care?
- Nu avem vin.
- Și?
- Așa că vă rog să aduceți fiecare o sticlă cu vin ca să avem ce bea. Vinul îl vom turna aici într-un cazan central și veți putea lua din el.

[57] Julia Zudor, https://proalba.ro/sinceritatea-oglinda-vietii-tale (accesat pe 16.10.2025).
[58] A se vedea Robert Musil, *Omul fără însușiri* (București, 2023).
[59] Julia Zudor, https://proalba.ro/sinceritatea-oglinda-vietii-tale (accesat pe 16.10.2025).

- Bine aşa o să facem.

A venit duminica şi o familie a spus:

- De ce să aducem noi din vinul nostru? Vom duce o sticlă de apă fiindcă nu se va simţii.

Fiecare dintre cetăţeni a venit şi a turnat o sticlă în cazanul central.

- Acum să bem şi să ne veselim! A spus primarul.

Când cetăţenii au dat să bea au putut vedea că era apă chioară. Toţi au adus apă fiindcă credeau că restul vor aduce vin.[60]

Se poate vedea că de mai multe ori lipsa de sinceritate duce la ceea ce am putea spune ca adevărate crize

- sociale,
- politice,
- economice
- sau naţionale.

Aceasta fiindcă trebuie să fim realişti acolo unde nu domină sinceritatea ei bine minciuna ajunge să fie în mediul ei propriu.

Nu se poate spune că în perspectiva caracterului sinceritatea este benefică fiindcă ea atrage cu sine mai multe ponoase dintre care poate cel mai evident este că am ajuns să trăim într-o lume ficţională fiindcă este bine să ştim că minciuna este întotdeauna un lucru care merge pe

- ficţiune,
- imaginaţie
- şi fantezie.

În acest sens trebuie să ştim că sinceritatea nu este o problemă de risc. Aceasta fiindcă sunt mulţi care cred că este prea riscant să fi sincer în zilele noastre. Sinceritatea înseamnă să slujeşti adevărului care vine de la Dumnezeu. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Julia Zudor: „şi atunci, îşi vor spune adepţii sincerităţii totale, nu înseamnă că ne sfătuiţi să fim parţial sinceri, deci şi parţial falşi, să spunem numai dulcegării, drăgălăşenii dubioase, să nu ne ajutăm prietenul atunci când greşeşte, să nu-i deschidem ochii atunci când e cazul? Dimpotrivă, spun, să-i deschidem larg ochii, dar atunci când e cu adevărat cazul; degeaba o să ne privim duios prietena în ochi şi o să-i spunem sincer în faţă: „Vai, ce păcat că ai un picior mai scurt!" sau „Vai, ce dureros că ai îmbătrânit!" Nu vom putea schimba cu nimic aceste adevăruri dureroase, pe care aşa-zisa sinceritate le face mai neplăcute, mai evidente."[61]

Sinceritatea după cum am spus nu este fanatism. Aceasta fiindcă sunt unii care sunt de părere că realităţile dure ale vieţii trebuie să fie îndulcite de mai multe ori cu lipsa de sinceritate. Ei cred că de fapt chiar romantismul este o dovadă de lipsă de sinceritate fiindcă sunt mai mulţi care cred că realitatea trebuie să fie romanţată. Ei trebuie să ştim că în nici un fel sinceritatea nu este absurdă. Sunt mai multe lucruri de care trebuie să ţinem cont şi pe care trebuie să le avem în vedere în această lume

- trecătoare,
- perisabilă
- şi de multe ori efemeră.

Gânditoarea Julia Zudor ne spunea că sinceritatea trebuie să fie asumată: „dar e cazul, da, e cazul, ca atunci când vedem că greşeşte vizibil, incontestabil cu viaţa sa, să i-o spunem: „Atenţie sporită, calea aceasta nu e dreaptă, drumul acesta nu e cel bun!" Să-i spunem şi când ni se pare că înfăţişarea sa, că îmbrăcămintea sau pieptănătura sa o cufundă mai curând în ridicol, decât o înalţă în frumuseţe, lucrurile acestea se pot îndrepta uşor. Totul e însă cum spunem, cum încercăm să ne ajutăm semenul. Şi cel mai bun sfat, spus cu superioritate şi ironie, se poate transforma într-o lovitură de bâtă care lasă lat sufletul celui sfătuit. Totul e şi când spunem, unde spunem sincerul nostru adevăr: comunicat brutal în public, sfatul se poate metamorfoza într-o jignire dureroasă şi rezultatul va fi anihilarea totală a bunelor intenţii."[62]

Evident că această criză a caracterelor din lumea noastră de azi este una care pleacă în special din două motive:

- lipsa celor 7 ani de acasă
- şi lipsa educaţiei sănătoase.

[60] https://ortodox.md/cine-crede-ca-pacalind-pe-altul-se-ajuta-pe-sine-se-insala/ (accesat pe 02.08.2026).
[61] Julia Zudor, https://proalba.ro/sinceritatea-oglinda-vietii-tale (accesat pe 16.10.2025).
[62] Idem.

Tot gânditoarea Julia Zudor ne spunea că în nici un fel sinceritatea adevărată nu poate să fie ironică: „sinceritatea, această minunată însuşire a omului, e o foarte delicată şi preţioasă armă; mânuită de ignoranţi sau de persoane mai puţin binevoitoare, se poate transforma în opusul său. Fiţi atenţi, suspectaţi-vă uneori sinceritatea, nu se ascunde sub ea o brumă de ironie, o urmă de maliţiozitate? Poate de aceea sinceritatea ar trebui însoţită întotdeauna de modestie, de convingerea că ceea ce crezi tu, chiar foarte sincer, nu e deloc sigur că e şi foarte adevărat. Sinceritatea celui care susţine sus şi tare că el are dreptate, că el ştie ce spune, că el cunoaşte cel mai bine, este o sinceritate care poate fi pusă sub semnul întrebării, al îndoielii. Fără a se arma, în dreapta sa, cu tact, şi în stânga sa cu bunăcuviinţă, sinceritatea poate deveni răufăcătoare, credeţi-mă!”[63]

Doi filosofi discutau într-o zi.

- Crezi că există o filosofie a sincerităţii?
- Cred că există mai mult o morală a sincerităţii.
- De ce?
- Fiindcă sinceritatea este o virtute.
- Şi?
- Se leagă mai mult de morală.
- Ştiu asta.
- Şi atunci?
- Totuşi sinceritatea se leagă şi de filosofie.
- În ce sens?
- O să îţi spun o întâmplare.
- Te ascult.
- Într-o zi, filozoful grec Diogene, vrând să se apere de căldura soarelui, îşi puse pe cap o coroană de frunze.
- Şi?
- Un trecător văzând-l, începu a striga după el în batjocură.
- Cum?
- I-a spus aşa.
- Ce?
- Jos coroana, filosofule mândru!... Coroana se cuvine să o poarte numai eroii care s-au întors biruitori de pe câmpurile de luptă...
- Aşa este.
- Stai să vezi.
- Ce?
- Diogene ridică capul şi privind ţintă în ochii înfruntătorului, răspunse.
- Ce?
- Taci prostule! Află că eu am biruit duşmani cu mult mai cumpliţi decât cei din câmpul de luptă; eu am biruit trufia, sărăcia şi pe acea fiară cumplită ce se cheamă plăcerea lumească...
- Interesant.
- Iată un minunat răspuns care ne poate fi de învăţătură şi nouă creştinilor de azi![64]
- Aşa este.
- Vezi?
- Şi care este morala?
- Că de mai multe ori aparenţele înşală.
- Cum ar fi?
- Una se vede dar altceva este în realitate.
- Cred că ştiu ce vrei să spui.
- Mă bucur.
- Şi mai este ceva.

[63] Ibidem.

[64] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

- Ce?
- Trebuie să ai caracter pentru a fi un om sincer.
- În ce sens?
- O să îți spun o întâmplare în acest sens.
- Te ascult.
- Se spune că o mare companie avea un şef care a voit să se pensioneze.
- Şi?
- A găsit 4 dintre cei mai buni subalterni dintre care voia să alege un urmaş.
- Înţeleg.
- I-a chemat într-o zi în biroul lui.
- Și ce le-a spus?
- V-am chemat aici fiindcă ştiţi că nu mai am mult până mă pensionez.
- Știm asta.
- Unul dintre voi va fi urmaşul meu la această mare companie.
- Care?
- Vă voi supune la un test.
- Ce test?
- Vă voi da la fiecare o sămânță de floare.
- O sămânţă?
- Da.
- Şi ce trebuie să facem cu ea?
- Ve-ți merge acasă și o ve-ți pune într-un ghiveci ca să înflorească.
- Aşa vom face.
- După 1 an ve-ţi venii cu floarea crescută la mine.
- A trecut anul dar la nici unul nu a crescut nici o floare.
- De ce?
- O să îți spun.
- Bine.
- Ca să obţină funcţia trei dintre ei au cumpărat câte un ghiveci cu flori.
- Înţeleg.
- Numai unul a venit cu ghiveciul fără nici o floare.
- Acum a venit vremea să vă spun care va fi urmaşul meu.
- Care?
- Eşti tu cel care nu ai nici o floare în ghiveci.
- Dar nu este conform cu înţelegerea.
- Este.
- Cum?
- Uite cum este. Seminţele pe care vi le-am trimis au fost fierte.
- Fierte?
- Da.
- O sămânţă fiartă nu rodeşte.
- Aşa este.
  În birou s-a făcut liniște.
- Tu cel care ai venit fără floare la mine ai fost cel mai sincer.
- Vă mulţumesc.
- Tu îmi vei lua de azi locul la conducerea companiei.[65]
- Ce frumos.
- Deci vezi că sinceritatea contează?
- Aşa este.

[65] https://www.scechurch.org/lecturi/2020/6/1/sinceritate-i-curaj (accesat pe 02.08.2026).

Sinceritatea trebuie să ştim că este un lucru care ţine nu numai de un caracter sănătos ci la fel de bine şi de o anumită sensibilitate a omului şi a modului cum se manifestă el. De ce? Fiindcă este cu adevărat greu să spunem că eşti un om sincer dacă nu eşti un om sensibil. Iată ce spunea în acest sens gânditoarea Julia Zudor: „de aceea, îmi îngăduiam eu la început să afirm că da, există o artă de a fi sincer, pe care trebuie să o învăţăm, şcolari sârguincioşi, fiecare dintre noi; învăţătura nu ne strică niciodată, mai ales atunci când materia pe care o aplicăm este cea mai gingaşă substanţă cu putinţă – sufletul, sensibilitatea omenească."[66]

Sinceritatea prin urmare este un lucru care ne face să avem

- o societate,
- o viaţă,
- un suflet
- şi un mediu intelectual

curat şi sănătos. Aceasta fiindcă este bine să ştim că sunt mai mulţi care sunt mai mult dispuşi la minciună şi manipulare decât să fie sinceri şi deschişi spre Dumnezeu şi sinceritatea Lui.

Dacă este să căutăm originea sincerităţii ei bine evident că o vom găsii la Dumnezeu. Aceasta fiindcă după cum am spus Dumnezeu este, a fost şi va fi întotdeauna sincer. Am evidenţiat aici că în nici un fel demonii din iad sunt sinceri. De fapt ei au rupt-o cu sinceritatea pentru veşnicie. Aceasta fiindcă minciuna este realitatea lor prezentă.

În acest sens se poate spune că sinceritatea este o dovadă de inocenţă. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că sunt mulţi care caută inocenţa în zilele noastre.[67]

Omul inocent este un om sincer şi ceea ce este mai trist este că pe cât suntem mai inocenţi ei bine netoţii societăţii ajung

- să lovească,
- să împroaşte cu noroi
- şi să boicoteze

această *inocenţă a sincerităţii.*

Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: "deci, un om sincer este un om pe faţa căruia vezi însă şi bucuria pe care o are în suflet, când se simte iubit, când se simte acceptat şi cu bune şi cu rele, care se bucură pentru orice lucru simplu, care se bucură să meargă cu picioarele goale prin iarba mângâiată de rouă cristalină, care se bucură când primeşte în dar un zâmbet o îmbrăţişare sinceră, care dăruieşte la rândul lui, celor din jur zâmbete şi îmbrăţişări sincere, care dăruieşte celor din jur iubirea lui sinceră, necondiţionată."[68]

Lipsa de sinceritate după cum am spus trebuie să ştim că ajunge să provoace probleme nu numai în societate ci şi în fiinţa omului sau mai bine spus în caracterul lui. Omul fără caracter este un om care nu pune nici un preţ pe sinceritate. Sunt mai multe cazuri de acest fel în societatea noastră:

- infractorii,
- cei certaţi cu bunele moravuri,
- nesimţiţii,
- tupeiştii,
- profitorii
- şi necredincioşii

evident că sunt unii care nu ai nici cel mai elementar simţ al sincerităţii.

Omul de caracter trebuie să ştim că este unul care pune preţ pe sinceritate şi în acest sens el încearcă să se înconjoare de oameni sinceri. Mai ales în mediul politic se poate vedea că minciunile sunt aşa de recurente că unii care le spun chiar ajung să le creadă. De ce? Fiindcă după cum am spus sunt oameni care fiindcă sunt certaţi cu bunul simţ nu vor să aibă de a face nici cu sinceritatea.

Cultivarea sincerităţii trebuie să ştim este una care merge în paralel avansarea în caracter. Omul de caracter este unul care se poate spune că este un pilon de stabilitate şi un exemplu şi reper pentru cei care sunt

- dezorientaţi
- şi confuzi.

---

[66] Julia Zudor, https://proalba.ro/sinceritatea-oglinda-vietii-tale (accesat pe 16.10.2025).

[67] A se vedea Grid Modorcea, *Homo novus: romanul viitorului* (Bucureşti, 2022).

[68]Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

Omul sincer trebuie să ştim că este o persoană care are conştiinţa împăcată fiindcă el este în pace cu toate faptele sale fiindcă ştie că nu are nimic de ascuns. Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: „adică, omul sincer este un om cu pace în suflet un om care nu se teme că i se vor descoperi unele minciuni, unele vicleşuguri, este un om care nu are nimic urât de ascuns este un om care are conştiinţa curată care poate pune liniştit capul pe pernă, fiindcă ştie că prin faptele sale nu a pricinuit niciun rău nimănui. „Orice şmecherie, orice înşelăciune este descoperită şi în cele din urmă aduce pagubă; orice situaţie este mai puţin primejdioasă, dacă omul se situează pe terenul sincerităţii". (Honore Balzac)."[69]

Prin urmare în termenii lui Balzac trebuie să facem efortul şi nevoinţa de a ne situa pe *terenul sincerităţii.* Aceasta fiindcă este bine să ştim că numai în acest fel în cele din urmă vom ajunge să ne dăm seama că am făcut o investiţie care se merită şi de care trebuie să ţinem cont. Aceasta fiindcă este bine să ştim că de mai multe ori în această lume nu ne naştem cu deprinderi

- pozitive
- sau negative
- ori virtuoase
- sau viciate

ci se poate spune că aceste lucruri vin pe drum.[70]

A fi sincer la fel de bine se poate spune că este şi calitatea de a fi mulţumitori. Acest lucru este unul asupra căruia chiar Iisus ne-a atras atenţia. Iisus vindecă 10 leproşi dintre care numai unul vine să îi mulţumească pentru ceea ce primit. Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: „aşadar, omul sincer mulţumeşte lui Dumnezeu din toată inima sa pentru talanţii cu care a fost înzestrat, mulţumeşte din inimă celor care l-au ajutat când a avut nevoie de sprijin, mulţumirea lui este sinceră şi curată şi nu de formă şi nu va uita niciodată binele făcut, va răsplăti la rândul lui acest ajutor când i se va cere sprijin, omul sincer nu este un om linguşitor care să laude pe cineva pentru a intra în graţiile lui, omul sincer dacă nu crede în ceea ce spune se abţine să se comporte altfel de cum gândeşte şi simte."[71]

În acest sens trebuie să ştim că omul sincer în nici un fel nu este

- un linguşitor
- şi un prefăcut.

Am ajuns să trăim într-o lumea în care marii şefi şi cei care sunt în mari funcţii sunt unii care dacă nu sunt linguşiţi în mod periodic se poate spune că

- se înfurie,
- concediază
- şi se mânie.

În acest sens este bine să ne dăm seama că sinceritatea şi linguşeala în nici un fel nu sunt compatibile. Sinceritatea ne cere să spunem lucrurilor pe nume şi nu să linguşim. Aceasta fiindcă în nici un fel omul sincer nu este

- slugarnic,
- josnic
- şi meschin.

Acest lucru se poate spune că intră foarte bine în compoziţia omului de caracter care trebuie să ştim că este un om care nu spune lucruri numai pentru a gâdila urechile celor din jurul lui. Prin urmare este bine să avem definite

- cardele,
- perimetrele
- şi limitele

sincertăţii într-o lume în care cei sinceri sunt consideraţi mai mult *săraci cu duhul.*

Adevărul este că este mult mai bine să fi sincer şi să fi considerat sărac cu duhul decât să fi un mare mahăr care înşală şi care calcă peste cadavre pentru a se realiza pe sine şi a îşi duce la îndeplinire furturile şi minciunile.

Sărăcia cu duhul prin urmare poate să fie o formă de sinceritate. Să ne aducem aminte că Iisus paradoxal i-a fericit pe cei săraci cu duhul. Sărăcia cu duhul are mai mult aspecte şi valenţe pozitive dacă este să o raportăm la sincertate fiindcă în cele din urmă contează să fim consecvenţi cu noi înşine.

---

[69] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

[70] A se vedea Sfântul Nicodom Aghioritul, *Deprinderi duhovniceşti* (Alba Iulia, 1995).

[71] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

Teologul Stelian Gomboş ne spunea că în nici un fel nu se poate vorbii de o prietenie adevărată fără sinceritate: „în altă ordine de idei, un om sincer îţi poate fi cel mai bun prieten, pentru că în ochii lui te vezi exact aşa cum eşti, pentru că acesta niciodată nu te va minţi frumos pentru a-ţi hrăni mândria ta, îţi va spune sincer ce apreciază la tine şi ce nu-i place la tine şi va şti să îţi arate greşelile sau defectele fără să te jignească, fără să te umilească, fără să te facă să te simţi prost, ci astfel de prieten te ajută să te cunoşti mai bine, te ajută să vrei să îţi îndrepţi greşelile, te ajută să te simţi iubit cu adevărat, pentru că un astfel de prieten te acceptă exact aşa cum eşti şi cu plusuri şi cu minusuri. Un astfel de prieten este un om care întotdeauna se roagă lui Dumnezeu să îl lumineze mereu cum să procedeze atunci când vrea să te atenționeze că eşti pe un drum greşit şi şă conştientizezi că îţi vrea binele şi nu răul.”[72]

Prin urmare trebuie să ştim că sunt mai multe lucruri care se bazează mutual pe sinceritate:

- prietenia,
- cordialitatea,
- colegialitatea,
- autenticitatea
- sau originalitatea.

Toate aceste lucruri sunt unele care trebuie să ştim că se bazează pe sinceritate şi sunt unele care au nevoie de sinceritate pentru a se manifesta. Se poate vedea că sinceritatea este mult mai largă şi mai amplă decât am crede fiindcă ea este un lucru care evident că ajunge să ne facă să fim oameni

- responsabili
- şi integrii.[73]

Evident că sunt mai mulţi *arhitecţi ai vieţii publice* care nu sunt pe faţă împotriva sincerităţii dar care de mai multe ori aruncă multă

- confuzie,
- îndoială
- şi reticenţă

cu privire la ea.

De ce? Fiindcă oamenii de mai multe ori vor să vadă pe micul ecran aberaţii şi lucruri stricate pentru că în cele din urmă este un fel de formă degenerată de divertisment.[74]

Sinceritatea este una care se poate spune că este una care întotdeauna ajunge să echilibreze adevărul cu realitatea fiindcă sunt mulţi care ajung de mai multe ori să se disocieze de ele. Iată ce spunea în acest sens Sfântul Paisie Aghioritul: „Sfântul Cuvios Paisie Aghioritul spunea că: „Lumea merge urât astăzi, pentru că toţi spun mari „adevăruri”, care însă nu corespund cu realitatea. Cuvintele dulci şi marile adevăruri au valoare atunci când ies din guri adevărate şi prind rădăcină numai în oamenii binevoitori şi în cei care au minte curată…. adevărul este adevăr, dar dacă vreodată spui adevărul fără discernământ, acesta nu mai este adevăr…. Cel ce are mult discernământ, are dragoste nobilă, jertfire de sine şi smerenie, şi chiar adevărul cel amar îl spune cu multă simplitate şi îl îndulceşte cu bunătatea sa, folosind astfel foarte eficace prin cuvintele sale dulci, precum medicamentele amare folosesc mai mult decât siropurile dulci.”[75]

Caracterul prin urmare nu poate să nu se bazeze pe sinceritate fiindcă este bine să ştim că acolo unde nu domină sinceritatea apare nesimţirea. Trebuie să fi cu adevărat un mare nesimţit să spui la infinit minciuni şi neadevăruri fără să simţi cea mai mică remuşcare.

Este bine să ne dăm seama că sinceritatea este un lucru care aduce cu sine de cele mai multe ori un simţ al datoriei bine făcute, simţ pe care cei care sunt josnici şi calici nu îl au.

Ceea ce trebuie să realizăm este că în nici un fel un om de caracter nu se naşte cu caracterul. Se poate spune că el devine un om de caracter prin

- practică
- şi exerciţiu.

---

[72] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

[73] A se vedea Horia Roman Patapiviei, *Omul recent* (Bucureşti, 2001).

[74] A se vedea Radu Teodorescu, *Cuviosenia creştin ortodoxă într-o lume tupeistă şi destrăbălată* (Cugir, 2026).

[75] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

Prin urmare caracterul este un lucru pe care trebuie să ştim că este o probă de mai multă timp care poate să dureze toată viaţa. În acest sens teologul Stelian Gomboş ne spunea că sinceritatea este un lucru care trece prin vremuri bune şi vremuri mai rele: „un prieten sincer se va bucura împreună cu tine în momentele fericite ale vieţii tale, se va bucura de împlinirile şi succesele tale şi va plânge împreună cu tine atunci când viaţa îţi mai dă câte o palmă, ca să mai înveţi unele lecţii. Un om sincer îşi va împlini promisiunile faţă de tine, niciodată nu te va lăsa baltă atunci când te-a asigurat că îţi va fi alături. Îţi va spune sincer cât poate să stea alături de tine, cât poate să sacrifice din timpul său, cât poate să fie dispus să dăruiască, un prieten sincer va impune anumite reguli în relaţia de prietenie, va spune de la început ce poate să tolereze şi ce nu poate, ce aşteaptă şi ce nu aşteaptă de la prietenia sa cu tine."[76]

Doi moralişti discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Unul dintre lucrurile cele mai ignorate în zilele noastre ştii care este?
- Nu.
- Sinceritatea.
- De ce?
- Sunt mulţi care nu sunt sinceri cu ei înşişi.
- Adică?
- Sunt mai mulți care au nevoie de ajutorul psihologului sau a psihiatrului dar nu recunosc acest lucru.
- De ce?
- Din orgoliu.
- Orgoliu?
- Da.
- Cum?
- Omul tinde să se supra-aprecieze pe sine.
- Din cele mai vechi vremuri.
- Aşa este.
- Şi?
- Fiindcă au o părere bună despre sine ei bine sunt unii care nu sunt sinceri.
- În ce sens?
- Că au nevoie de ajutor.
- Psihologic?
- Sau psihiatric.
- Cred că ai dreptate.
- Singur că am dreptate.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Sunt unii care au adevărata accese de individualism spiritual.
- Individualism spiritual?
- Da.
- Există aşa ceva.
- Da.
- Cum?
- Sunt unii care nu îi dau lui Dumnezeu ceea ce îi revine Lui.
- Adică?
- O să te fac să înţelegi.
- Te rog.
- Este vorba de o întâmplare pe care am auzit-o mai recent.
- Sună interesat.
- Este.

[76] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

- Deci?
- Se spune că era un om credincios.
- Şi?
- La un moment dat a devenit nepăsător faţă de cele duhovniceşti.
- De ce?
- Din comoditate.
- Aşa este, comoditatea.
- Într-o zi s-a întâlnit cu un prieten pe stradă.
- Te salut prietene.
- Nu salut un hoţ.
- Hoţ?
- Da.
- Cine este hoţ?
- Tu.
- Eu?
- Da.
- Cred că greşeşti.
- Nu greşesc.
- Uite cum este eu nu sunt hoţ.
- Ba eşti.
- Nu sunt.
- Ştii ce hoţ eşti tu?
- Nu.
- Hoţ de timp.
- Hoţ de timp?
- Da.
- Adică?
- Timpul pe care ar trebuii să îl dedici lui Dumnezeu pentru mântuirea sufletului tău îl cheltuieşti numai pentru tine.
- Ştii ce?
- Ce?
- Ai dreptate.
- Să te trezeşti la realitate.
- Aşa am să fac.[77]
- Interesantă discuţia.
- Sper.
- Şi pilduitoare.
- Aşa este.
- Şi eu cred că sunt un astfel de hoţ.
- Să nu mai fi.
- Am să încerc.
- Şi ai să reuşesc.
- Sper.
- Totdeauna există loc pentru mai bine.
- Aşa este.
- Mi-a făcut plăcere acest dialog filosofic.
- Mă bucur.
- Mi-a lămurit mai multe lucruri.
- Mă bucur.

[77]Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Fiindcă este o trăsătură de caracter trebuie să ştim că sinceritatea poate să fie şi o dovadă de mare curaj. Sunt stuaţii dificile în care trebuie să avem curajul să fim sinceri. Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: „prin urmare, omul sincer va oferi încredere, respect, iubire, fidelitate, loialitate, şi va dori ca măcar încrederea şi respectul să fie reciproce!...

Trebuie, aşadar, să admirăm curajul unui om de a fi sincer într-o lume în care falsitatea, minciuna, viclenia sunt la ele acasă. Ca să fii sincer trebuie să ai curajul să lupţi pentru ca adevărul să învingă întotdeauna, chiar dacă ai de înfruntat multe greutăţi, chiar dacă îţi faci mulţi duşmani şi chiar dacă îţi pricinuieşti mult rău ţie însăţi/ însuţi. Ca să rămâi sincer trebuie să lupţi din răsputeri cu minciuna care acaparează tot mai mult sufletele oamenilor din jurul tău. Trebuie să ai curaj să rămâi congruient cu tine însuţi, să ai curaj să arunci orice mască de pe chipul şi din sufletul tău, deşi eşti tentat să devii actor ce joacă roluri de falsitate şi viclenie cu un mare talent, să ai curajul să împlineşti ceea ce ai promis ori făgăduit, să ai curajul să te descoperi aşa cum eşti cu bune şi cu rele, să ai curaj să îţi doreşti să fii din nou copil, copil cu inima sinceră şi nevinovată."[78]

CAPITOLUL 4

DIAVOLUL: TATĂL MINCIUNII ŞI DUŞMAN AL SINCERITĂŢII

Când facem afirmaţia că diavolul este tatăl minciunii ei bine nu ne bazăm pe noi înşine. Acest lucru a fost afirmat de Iisus cât se poate de clar într-una dintre discuţiile cu fariseii şi cărturarii: "voi sunteţi din tatăl vostru diavolul şi vreţi să faceţi poftele tatălui vostru. El, de la început, a fost ucigător de oameni şi nu a stat întru adevăr, pentru că nu este adevăr întru el. Când grăieşte minciuna, grăieşte dintru ale sale, căci este mincinos şi tatăl minciunii" (Ioan 8, 44). Se poate vedea aici stadiul propriu al diavolului care este tatăl minciunii.

De ce crede şi face diavolul minciuna? Fiindcă adevărul şi sinceritatea sunt atributele lui Dumnezeu. El face tot ceea ce este opus lui Dumnezeu şi fiindcă Dumnezeu slujeşte adevărul evident că diavolul slujeşte minciuna.[79] Prin urmare acolo unde lipsa de sinceritate ajunge să se prelungească foarte mult se poate spun că cel în cauză a căzut şi a intrat de partea răului.

Iată ce spunea în acest sens Sfântul Ignatie Briancianinov: "drept mijloc de pierzanie a neamului omenesc a fost întrebuinţată de către îngerul căzut minciuna. Din această pricină, Domnul l-a numit pe diavol „mincinos, tatăl minciunii şi ucigaş de oameni dintru început" (Ioan 8, 44). Domnul a unit strâns noţiunea de minciună cu cea de ucidere de oameni, întrucât cea din urmă este urmarea nemijlocită a celei dintâi. Cuvântul „dintru început" arată faptul că minciuna a slujit diavolului chiar de la început ca armă pentru uciderea de oameni şi îi sluje**ş**te în chip statornic ca armă spre pierzarea oamenilor."[80]

Ceea ce se poate vedea din viaţa de zi cu zi este că minciuna este

- mai uşoară,
- mai facilă,
- mai rapidă
- şi aparent mai eficientă.

Sinceritatea trebuie să ştim că este una care de cele mai multe or necesită minuţiozitate şi efort. Aceasta fiindcă ea spune lucrurilor pe nume chiar dacă acest lucru nu este plăcut întotdeauna. Minciuna este se poate spune *psihologia şmecheriei* prin care ajungi să îl înşeli pe cel de lângă tine fără ca el să îşi dea seama.

Adevărul este că societatea de azi nu prea acordă mult timp minciunii. Aceasta fiindcă oamenii sunt prinşi prea mult în grijile cotidiene dar când o dictatură sau o tiranie apare ei bine toată lumea poate vedea consecinţele

- nefaste,
- distrugătoare,
- rele
- şi perturbatoare

[78] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

[79] A se vedea Denis de Rougement, *Partea diavolului* (Bucureşti, 1994).

[80] Sfântul Ignatie Briancianinov, *Despre înşelare*, editată de Schitul românesc Lacu, Sfântul Munte Athos, 1999 [ediţie digitală, Apologeticum, 2005], pp. 3-4 apud https://doxologia.ro/minciuna-este-arma-diavolului-pentru-decaderea-oamenilor (accesat pe 26.10.2025).

ale minciunii.

Arhimandritul Paulina Leca ne spunea că de fapt odată ce minciuna a ajuns să se instaleze în sufletul cuiva ei bine toată dispoziţia lui se schimbă într-una rea: „numai oamenii trecuţi prin filiera necazurilor şi ispitelor şi încercaţi ca aurul în cuptorul smereniei pot deveni mai ascultători. Înlăturându-le zgura minciunii, sădită de tatăl minciunii, sufletul lor devine ca o ceară moale pe care se imprimă cu uşurinţă Adevărul întrupat. Iar cel ce purcede din Adevăr, din Adevărul întrupat, va căuta să nu mai aibă niciun amestec cu minciuna.

Şi aceasta din două motive: mai întâi, pentru că diavolul, tatăl minciunii, intrând o dată cu această fiică a sa în sufletul lui, îi va transforma viaţa de aici într-o continuă negare a lui Dumnezeu, într-un veşnic du-te-vino de afaceri tulburi, în vrăjmăşie cu el însuşi şi cu toţi oamenii; nimic nu va face în vederea unui ideal superior; totul va atârna de interesul clipei fugare şi de ocazie, ceea ce înseamnă tocmai contrariul unei vieţi hărăzite Duhului Sfânt; al doilea, pentru că, în ce priveşte viaţa de dincolo, diavolul duce la urmă pe orice suflet ce s-a servit de el pentru succesele vieţii sale."[81]

În lumea noastră contemporană adevărul este că există un cult al succesului. Fie că este vorba de

- succes în afaceri,
- succes în politică,
- succes în dragoste,
- succes în bani
- sau succes profesional

mai toată lumea îşi doreşte succesul. Este şi normal să fie aşa numai că ceea ce se poate vedea este că pentru a ajunge la succes unii mint şi înşală. Ei vor cu orice prea să ajungă la succes şi nu contează pe ce cale. Prin urmare pentru a ajunge la succes trebuie să ştim că este nevoie să respectăm mai multe reguli dintre care una este că succesul trebuie să fie sincer.

Cu ce conştiinţă poate merge la somn afaceristul care ştie că a minţit şi înşelat pentru a deţine cât mai mulţi bani şi averi? Cu ce conştiinţă poate merge la somn politicianul care ştie că a minţit şi manipulat pentru a se urca la vârful ierarhiei sociale? Cu ce conştiinţă merge la somn seducătorul care a mai ales o fată pradă seducţiei sale?[82]

Sfântul Ignatie Briancianinov ne spunea că începutul răutăţii este întotdeauna *gândul mincinos: „începutul răutăţilor este gândul mincinos. Izvorul amăgirii de sine şi al amăgirii demonice este gândul mincinos. Prin mijlocirea minciunii, diavolul a lovit omenirea cu moarte veşnică chiar în rădăcina ei – protopărinţii! Protopărinţii noştri „s-au amăgit", adică au* recunoscut minciuna drept adevăr şi, primind minciuna ascunsă sub chipul adevărului, s-au vătămat pe sine, fără putinţă de tămăduire, cu păcatul aducător de moarte, lucru mărturisit şi de strămoaşa noastră: „Şarpele m-a amăgit", a zis ea, „şi am mâncat" (Facerea 3, 13). De atunci, firea noastră pătrunsă de otrava răului tinde „cu voie şi fără voie" spre răul care se înfăţişează voinţei pervertite, înţelegerii schimonosite, simţirii pervertite a inimii în chipul binelui şi al desfătării. „Cu voie" – pentru că în noi mai este încă o rămăşiţă de libertate şi de alegere între bine şi rău. „Fără voie" – pentru că această rămăşiţă de libertate nu lucrează ca o libertate deplină; ea lucrează sub înrâurirea de neînlăturat a stricăciunii făcute de păcat. Ne-am născut aşa şi nu putem să nu fim aşa; şi de aceea ne găsim cu toţii, până la unul, în stare de amăgire de sine şi de înşelare demonică."[83]

Este adevărat că sunt ş mincinoşi cronici care nu sunt conştienţi că sunt de fapt conduşi de demoni. De ce? Fiindcă minciuna este de multe ori aşa de subtilă. De cele mai multe ori este doar

- o schimbare
- şi inversare

a detaliilor.

Prin urmare trebuie să ştim că nimeni nu este constrâns în această viaţă să devină mincinos. Omul devine mincinos odată cu timpul. De ce? Fiindcă se poate vedea că el alege să fie rău fiindcă trebuie să ştim că minciuna este o formă mai rafinată a manifestării răului.

---

[81] Arhimandritul Paulin Lecca, *Adevăr şi Pace, Tratat teologic*, Editura Bizantină, Bucureşti, 2003, p. 73 apud https://doxologia.ro/sufletul-se-curata-de-minciuna-smerenie (accesat pe 26.10.2025).

[82] A se vedea Gabriel Liiceanu, *Despre seducţie* (Bucureşti, 2007).

[83] Sfântul Ignatie Briancianinov, Despre înşelare, editată de Schitul românesc Lacu, Sfântul Munte Athos, 1999 [ediţie digitală, Apologeticum, 2005], pp. 3-4 apud https://doxologia.ro/minciuna-este-arma-diavolului-pentru-decaderea-oamenilor (accesat pe 26.10.2025).

Că minciuna mai întâi corupe gândirea pentru ca mai apoi să corupă inima (sentimentele) este un lucru pe care tot Sfântul Ignatie Briancianinov ni-l spunea: „din acest fel de a privi starea oamenilor în legătură cu binele şi răul, [adică] starea în care se află în mod obligat fiecare om, reiese următoarea definiţie a înşelării, care o lămureşte în chip cu totul mulţumitor: înşelarea este însuşirea de către oameni a minciunii luate de ei drept adevăr. Înşelarea lucrează mai întâi asupra felului de a gândi; după ce a fost primită şi a corupt felul de a gândi, ea nu întârzie să se împărtăşească inimii, corupând simţirile inimii; luând stăpânire asupra fiinţei omului, ea se revarsă în toată activitatea lui, otrăvindu-i şi trupul ca pe unul care a fost legat în chip nedespărţit cu sufletul de către Ziditor. Starea de înşelare este starea de pierzanie sau de moarte veşnică."[84]

Evident că în psihologia demonică minciuna este răul cel mai mic. Dar acest lucru este numai aparent. Se ştie de o întâmplare cu un tânăr că a fost vizitat de diavol. Nefericitul s-a luat la taclale cu diavolul.

- Vreau să faci un lucru rău, i-a spus diavolul.
- De ce?
- Fiindcă dacă nu, nu vei scăpa de mine.
- Şi ce vrei să faci?
- O crimă, un viol sau să te îmbeţi.

Nefericitul a stat pe gânduri după care a spus:

- Ales să mă îmbăt.
- Fiindcă este răul cel mai mic?
- Da.
- Aşa este.

Nefericitul s-a îmbătat după care fiind beat s-a dus şi a violat o femeie şi mai apoi s-a dus şi din beţie şi-a ucis tatăl.[85]

Morala întâmplării de mai sus este că de mai multe ori minciuna pare un rău mic şi care nu poate fi observat uşor. Ceea ce se poate vedea este că de multe ori consecineţele ei nu pot să fie foarte bine stăpânite. Nu putem să ne dăm seama pe termen lung care vor fi consecinţele minciunilor pe care le spunem.

Tot gânditorul creştin Denis de Rougement ne spunea că minciuna este lucrarea pură a diavolului: „sunt două feluri de a minţi, tot astfel cum sunt două feluri de a înşela un client. Dacă la cântar se arată 980 de grame, poţi spune: e un kilogram. Minciuna ta rămâne relativă la o măsură variabilă a adevărului. Dacă clientul controlează, poate vedea că e furat şi tu ştii cât anume l-ai furat: e un adevăr care rămâne judecător între voi. Dacă demonul te împinge să falsifici însuşi cântarul, criteriul adevărului este denaturat şi nu mai există control posibil. Şi puţin câte puţin tu vei uita că înşeli. Putem pune rămăşag chiar că îţi vei da toată silinţa să cântăreşti cât mai cu grijă şi mai riguros, că vei mai şi adăuga puţin de la tine «să rotunjeşti cântarul» pentru surâsul cumpărătorului şi mulţumirea propriei tale virtuţi. Şi aceasta este minciuna pură, lucrarea propriu-zisă a diavolului. Începând din clipa când ai falsificat însăşi măsura adevărului, toate virtuţile tale sunt puse în slujba răului şi vor fi complice ale lucrării celui viclean."[86]

În acest sens se poate vedea că minciuna este un lucru care ajunge o patimă fiindcă devine cronică. Omul mincinos trebuie să ştim că este unul care de mai multe ori nu se poate controla. Nu se mai controlează fiindcă ajunge să mintă fără număr.

Sunt puţini cei care sunt conştienţi că minciuna poate devenii o patimă dar adevărul este că ea are o

- tehnică,
- tactică
- şi psihologie

proprie prin care ne stăpâneşte şi ajunge să ne domine.

Mincinosul este unul care de mai multe ori crede că pentru a ajunge cât mai sus în ierarhie socială trebuie să minţi fiindcă altă cale nu există. Ceea ce se poate vedea este că opinia publică nu simpatizează cu mincinoşii. Sunt mai multe cazuri de acest fel în mai multe ţări ale lumii.

---

[84] Sfântul Ignatie Briancianinov, Despre înşelare, editată de Schitul românesc Lacu, Sfântul Munte Athos, 1999 [ediţie digitală, Apologeticum, 2005], pp. 3-4 apud https://doxologia.ro/minciuna-este-arma-diavolului-pentru-decaderea-oamenilor (accesat pe 26.10.2025).

[85] Întâmplare din tradiţia creştin ortodoxă.

[86] Denis de Rougemont, *Partea diavolului,* trad. Mircea Ivănescu, Anastasia, Bucureşti, 1994, pp. 29-30.

Sunt mai multe forme de minciună dar poate cea mai rea este mărturia mincinoasă. Iată ce spunea în acest sens gânditorul Alexandru Ofrim: „nimic mai răspândit decât minciuna. O spune şi Psalmistul: „Eu am zis întru uimirea mea: «Tot omul este mincinos»“ (115:2). Nu e deci de mirare că minciuna este un vechi subiect de dezbatere pentru teologi, moralişti, filozofi, psihologi şi jurişti, care au încercat în fel şi chip să-i dezvăluie cauzele şi să îi repertorieze funcţiile şi formele de manifestare.

Codurile moralităţii religioase iudeo-creştine fac din minciună un păcat care atrage după sine pierderea sufletului: „Buzele cele grăitoare de minciună sunt urâciune înaintea Domnului“ (Pilde, 12:22). Cea mai primejdioasă minciună este mărturia mincinoasă, un păcat de moarte, la care face referire cea de-a noua poruncă: „Să nu ridici mărturie mincinoasă împotriva aproapelui tău“.”[87]

Doi filologi discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Ce părere ai de literatura de ficţiune?
- Una bună.
- De ce?
- Fiindcă face cititul mai interesant.
- Dar este oare literatura de ficţiune sinceră?
- Da.
- Cum?
- Spune despre imaginaţia şi simţămintele scriitorului.
- Aşa este.
- Şi atunci?
- Dar în cele din urmă ficţiunea este un mare neadevăr.
- Ştii ce?
- Ce?
- De mai multe ori pentru a evidenţia anumite metehne ale societăţii trebuie să te foloseşti de ficţiune.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă ficţiune poate să fie pedagogică.
- Cum?
- Prezintă realitatea cu hiperbole.
- Ştiu asta.
- Şi atunci?
- Eu vreau să fiu sincer.
- Nu înseamnă că nu poţi scrie funcţiune.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Uite o să îţi dau un caz din literatură.
- Te rog.
- Este vorba de faptul că ficţiunea poate să spună mult despre năravurile oamenilor.
- Cum?
- Prin exagerare.
- Nu înţeleg.
- Te voi face să înţelegi.
- Te rog.
- De Aventurile baronului Münchhausen ai auzit?
- Da. Am citit cartea.

[87] Alexandru Ofrim, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/corp-si-minciuna-594190.html (accesat pe 26.10.2025).

- În limba germană este o carte vestită de minciuni: Isprăvile vânătorului Münchhausen. Între altele este şi una cu tâlc sufletesc.
- Adică?
- Odată - spune baronul vânător - dădusem într-o mlaştină.
- Şi?
- Toate încercările mele să scap erau zadarnice.
- vai.
- Mă cufundasem până la piept. Atunci îmi veni în gând o idee.
- care?
- Cum aveam păr lung, strânsei părul chică, mă prinsei cu tărie de el şi mă trăsei afară din mlaştină... Ce minciună patentă! Dar, vai, într-o astfel de minciună trăiesc atâţia şi atâţia creştini.
- Ficţiune.
- Păcatul este o mlaştină grozavă.
- Aşa este.
- Toţi cei ce apucă în mlaştina asta, se cufundă văzând cu ochii. Toate sforţările lor de a scăpa cu puterile proprii sunt zadarnice... sunt isprava baronului, care s-a tras de cap ca să iasă din mlaştină.
- Aşa este.
- Toţi cei ce umblă să iasă din mlaştina păcatelor şi patimilor rele cu vorbe ca acestea.
- Care?
- Vreau să mă las de aia şi de aia... vreau să fiu stăpân pe mine... - sunt curat în chipul baronului care spunea că a scăpat din mlaştină trăgând-se de cap.
- Sunt de acord.
- Din mlaştina păcatelor putem scăpa numai cu ajutorul Scumpului nostru Mântuitor
- Înţeleg.
- Într-o conferinţă pentru popor, am auzit pe un cărturar apelând la voinţa oamenilor să se lase de patima beţiei. Foarte bine. Numai cât, pe limba Evangheliei, asta înseamnă a învăţa pe oameni să se apuce de cap ca să iasă din mlaştina beției.
- În ce sens?
- Toate sfaturile şi conferinţele morale n-ajung nimic, până când soseşte Samariteanul Cel Bun şi Milostiv: Iisus Mântuitorul.
- Aşa este.
- Biserica scoate sufletele din mlaştina păcatelor cu ajutorul Acestui Samaritean Bun şi Milostiv.[88]
- Ce frumos.
- Da.
- Deci avem de a face cu o ficţiune?
- Da.
- A baronului de Münchhausen?
- Da.
- Care este un sens pedagogic?
- Da.
- Aşa este.
- Deci vezi?
- Ce?
- Ficţiunea nu este lipsă de sinceritate aici.
- Dar ce?
- Critică la adresa moravurilor oamenilor.
- Ai dreptate.
- Mă bucură că ai realizat adevărul.
- Şi eu.

[88] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viața creştină* (Arad, 1929).

Gânditorul Alexandru Ofrim ne spunea că din cele mai vechi vremuri oamenii au voit să găsească metode pentru a putea să depisteze adevărul: „dintotdeauna practicile judiciare s-au confruntat cu dificultatea demascării falsităţii declaraţiilor. Vechile instituţii juridice au pus în aplicare metode şi tehnici de detectare a minciunii. Multe practici de acest fel se sprijineau pe credinţa că actul de a minţi determină modificări fiziologice şi reacţii corporale care scapă controlului conştient. În China veche exista testul orezului: în timpul interogatoriului trebuia ca împricinaţii să mestece orez uscat. La finalul procedurii, orezul era scuipat, iar gurile erau cercetate cu mare atenţie: dacă mai rămâneau boabe de orez însemna că persoana este mincinoasă. Uscăciunea gurii era interpretată ca un semn de tulburare, de frică, mincinoşii neputând produce destulă salivă pentru a reuşii să îndepărteze tot orezul din gură. Un alt procedeu chinezesc consta în legarea martorilor de o scândură, plasată la orizontală, deasupra apei, în echilibru, pe vârful unei pietre în formă de piramidă. Exista convingerea că atunci când este spusă o minciună are loc un aflux mărit de sânge înspre cap. Astfel, în decursul interogatoriului, din pricina declaraţiei false, scândura se va înclina, iar capul mincinosului va intra în apă.”[89]

Prin urmare se poate vedea că nu se poate face justiţie fără sinceritate. Aceasta fiindcă după cum putem să ne dăm seama sinceritatea are mai multe implicaţii

- sociale,
- juridice,
- economice
- sau sociologice.

Ceea ce ne putem da seama este că sinceritatea este fără doar şi poate un lucru care face o lume mult mai frumoasă şi mai bună. Aceasta fiindcă sinceritatea este adevărată comunicare.

În mai multe medii ale societăţii noastre se vorbeşte de criza comunicării. Despre ce criză este vorba? Este vorba de o criză făcută de

- izolaţionism
- şi inhibiţie.

Ori sinceritatea le depăşeşte pe aceasta şi readuce comunicarea din societate la normal. După cum ştim există două categorii de mincinoşi:

1. mincinoşi ocazionali
2. şi mincinoşi cronici.

Mincinoşii ocazionali nu sunt aşa de periculoşi dar cei cronici sunt cât se poate de periculoşi fiindcă ei ajung să infecteze societatea din jur cu minciunile lor.[90]

Gânditorul Alexandru Ofrim ne spunea despre mai mult supertiţii ale oamenilor cu privire la minciună: „în India antică, preoţii-anchetatori aplicau testul cozii presărate cu funingine: trebuia ca martorii să intre singuri într-un cort întunecat în care se afla un măgar şi să-l prindă de coadă. Li se spunea că măgarul va rage doar în cazul în care va avea de-a face cu mincinoşi. La ieşire, mâinile lor erau controlate. Dacă erau curate, fără urme de cărbune, erau declaraţi mincinoşi: exista dovada că, simţindu-se vinovaţi, s-au temut să atingă coada măgarului. La un procedeu similar recurgeau şi arabii, cu deosebirea că ungeau coada măgarului cu grăsime. Indienii sioux aplicau acelaşi principiu al autodemascarii: suspecţilor li se cerea să intre într-o colibă întunecată, spunând-li-se că vor găsi acolo pe o masă o cutie având alături două pietre, una albă şi una neagră, şi că Marele Spirit va pune piatra albă în cutie în cazul în care ei ar fi spus adevărul. Anchetatorii nu făceau altceva decât să verifice la ieşire dacă pietrele rămăseseră la locul lor: o persoană nevinovată nu le-ar fi atins, ar fi aşteptat ca Marele Spirit să intervină şi să mute piatra albă.”[91]

Este adevărat că lucrurile sunt simple:

- minciuna ne face asemănători diavolului
- şi sinceritatea ne face asemănători lui Dumnezeu.

Problema este că mai toată lumea ştie acest lucru dar sunt puţini cei care o pun în aplicare. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că oamenii sunt unii care fiindcă râvnesc la mai multe lucruri cum sunt marile funcţii sau banii ei bine ajung să uite de sinceritate şi se dedau minciunii. Aceasta fiindcă sunt mulţi care se lasă duşi de val. Este vorba de valul minciunii.

---

[89] Alexandru Ofrim, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/corp-si-minciuna-594190.html (accesat pe 26.10.2025).
[90] A se vedea *Minciuna ne face fii ai diavolului* (Editura Agapis, 2022).
[91] Alexandru Ofrim, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/corp-si-minciuna-594190.html (accesat pe 26.10.2025).

Iată care sunt practicile din unele ţări africane cu privire la minciună: „etnologul francez Lucien Lévi-Bruhl prezenta în cercetările sale obiceiuri juridice africane de invocare a unor instanţe supranaturale care să decidă veracitatea sau falsitatea depoziţiilor martorilor şi să pedepsească mincinoşii: era nevinovat cel care putea să ţină mâinile în apă clocotită fără a simţi durere sau să înghită băuturi otrăvitoare fără să moară. Această instituţie a ordaliei este binecunoscută şi în Europa, atât în Antichitatea greco-romană, cât mai ales în Evul Mediu, când proceduri de acest tip au fost utilizate pe scară largă (proba apei clocotite, proba fierului înroşit în foc care trebuia ţinut în mână etc.). Riturile juridice medievale recurgeau la „judecata lui Dumnezeu."[92]

Ceea ce se poate vedea în cazul marilor mincinoşi cronici este că la un moment dat ei ajung să facă şi ale rele mult mai mari ca minciuna:

- înşelăciunea,
- furtul,
- sabotajul,
- corupţia
- sau chiar crima.

Aceasta fiindcă cu timpul se poate spune că minciuna ajunge să îl altereze pe mincios şi fără să îşi dea seama el devine un om rău şi chiar un criminal. Aceasta fiindcă minciuna este una care lucrează în timp şi totdeauna duce la distrugere.

Se ştie de cazul unui beduin care dormea în cortul său.

- Pot să îmi vâr şi eu capul în cortul tău? A întrebat cămila.
- Da.

După puţin timp cămila a spus:

- Pot să îmi vâr şi gâtul în cortul tău?
- Da.

După puţin timp cămila a spus:

- Pot să îmi vâr şi picioarele din faţă în cortul tău?
- Da.

Din nou a spus cămila:

- Pot să îmi vâr şi picioarele din spate în cortul tău?
- Da.

După aceasta cămila l-a scos pe beduin din cort şi s-a instalat comod ea în patul beduinului.[93]

Ei bine aşa se întâmplă cu procesul degradant al celor care mint. Ei încet, încet ajung să se degradeze şi să decadă.

Tot gânditorul Alexandru Ofrim ne spunea despre un alt ritual al sincerităţii: „cu ocazia depunerii jurămintelor în faţa instanţelor judecătoreşti. Garantul jurământului este Divinitatea, invocată să pedepsească sperjurul. Mărturia mincinoasă implica, din perspectivă eschatologică, pierderea sufletului, imposibilitatea mântuirii. În dreptul medieval românesc, o formă de ordalie era „jurământul cu brazda în cap" desfăşurat cu ocazia proceselor de hotărnicie. Martorii purtau o brazdă de pământ pe cap, parcurgând desculţi hotarul proprietăţii, pe care îl socoteau drept şi adevărat. Exista credinţa că trupul celui care minte în cursul acestui ritual nu va putrezi după moarte, iar sufletul îi va fi osândit pe veci în Iad."[94]

Evident că nu vom ajunge niciodată să înţelegem de ce demonii au ajuns să fie fiinţe ale minciunii fiindcă minciuna nu îi va scoate din iad. Dar există o poveste despre demoni care ne spune că uşile iadului sunt închise pe dinăuntru. Deşi nu pare adevărat poate că aşa şi este. Demonii ar putea ieşii din iad dar gândul că vor deschide uşile iadului şi toţi ceilalţi se vor elibera nu le dă pace şi nici nu le place aşa că preferă să stea în iad.

Din toate interacţiunile sfinţilor cu demonii şi chiar cu diavolul în persoană se ştie că el a fost un mincinos şi a minţit în toate împrejurările. Uneori cei fără credinţă şi naivi au căzut capcană minciunilor demonilor. Se ştie de cazul unui călugăr tânăr din Munte Athos că diavolul i s-a arătat sub chip de înger şi i-a spus să vină sus pe munte şi acolo îl va vedea pe Hristos. Călugărul cel tânăr a crezut. Pe vârful muntelui era o mulţime de demoni cu chipul lui

[92] Alexandru Ofrim, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/corp-si-minciuna-594190.html (accesat pe 26.10.2025).
[93] Pildă din înţelepciunea populară.
[94] Alexandru Ofrim, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/corp-si-minciuna-594190.html (accesat pe 26.10.2025).

Hristos, a sfinţilor şi a îngerilor. Călugărului i s-a spus să meargă să se închine lor. A dat să păşească dar din instinct şi-a făcut semnul crucii. Vedenia a dispărut şi el şi-a dat seama că dacă făcea pasul cădea în prăpastie. Scopul demonilor a fost să îl ucidă.[95]

Iată ce spunea tot gânditorul Alexandru Olfrim despre simptoamele lipsei de sinceritate: „regăsim vechea concepţie potrivit căreia mincinosul se trădează prin manifestări corporal-fiziologice şi în principiul de funcţionare a poliografului modern – „detectorul de minciuni". Un precursor este considerat celebrul medic italian Cesare Lombroso, care pretindea (1895) că a descoperit o corelaţie între sporirea frecvenţei pulsului, creşterea presiunii arteriale şi răspunsurile mincinoase. În 1897, medicul B. Sticker ataşează electrozi pe degetele mâinilor şi pune pe seama minciunii sporirea conductivităţii electrice a pielii. Şi alte funcţii fiziologice sau părţi ale corpului au fost ţinta testelor de descoperire a minciunii: respiraţia, vocea, frecvenţa clipitului din ochi, contractarea pupilei. În cele din urmă, criminologul american L. Keller (1924) combină toate instrumentele de până atunci, realizând un prototip al poligrafului modern. Ulterior, testul poligraf a devenit o adevărată industrie în SUA, fiind admis ca probă în justiţie în multe state americane sau utilizat intensiv de specialişti în resurse umane, în anchetele interne ale corporaţiilor, de către servicii de informaţii etc. Există o întreagă dezbatere ştiinţifică pe marginea acurateţii testului, controversat şi pus la îndoială. Au fost invocate atât cazuri de erori judiciare, de condamnare a unor nevinovaţi, cât şi cazuri de păcălire a detectorului de minciuni. Astăzi, poligraful este pe cale să-şi încheie cariera."[96]

Sinceritatea prin urmare este un lucru care trebuie să fie cultivat

- sistematic,
- conştient,
- corect
- şi cu rigoare.

Aceasta fiindcă în acest sens se poate spune că ea devine o virtute. Avem nevoie de această virtute a sincerităţii în zilele noastre când minciuna a primit cote alarmante în societate.

- Infractori,
- borfaşi,
- sabotori,
- hoţi
- sau delapidatori

cu toţii sunt unii care se folosesc şi recurg la minciună pentru a îşi realiza scopurile lor.

Că minciunea ajunge să declanşeze mai mulţi stimuli în creierul nostru ne-o spunea tot gânditorul Alexandru Olfrim: „noua generaţie de detectoare de minciuni are ca punct de plecare cercetările din domeniul neuroştiinţelor şi al imageriei medicale. Minciuna este acum căutată în structura şi în activitatea creierului. Spunerea unei minciuni ar lăsa „semnături" în creierul nostru, prin activarea anumitor zone din cortexul prefrontal, vizibile cu ajutorul tomografului. Neurodetecţia minciunii este încă la început, dar deja stârneşte frisoane, fiind văzută ca un instrument de urmărire de tip orwellian."[97]

Omul sincer după cum am spus ajunge să fie apreciat de cele mai multe ori când nu mai este. Aceasta fiindcă există un obicei de a lua de-a bună

- sinceritatea,
- onestitatea
- şi cinstea.

Evident că practica sincerităţii nu trebuie să devină o obsesie fiindcă sunt mai mulţi cei care cred că numai

- o practică
- şi un exerciţiu

obsesiv poate să se facă să fim sinceri.

Sinceritatea este un lucru de multe ori contextual fiindcă de cele mai multe ori nu trebuie să minţim. Sunt şi unii care găsesc o plăcere diabolică în a minţii în orice situaţie. Aceasta fiindcă oamenii sunt unii care ajung să se înrăiască din propria lor iniţiativă.

---

[95] Pildă din Patericul atonit.

[96] Alexandru Ofrim, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/corp-si-minciuna-594190.html (accesat pe 26.10.2025).

[97] Idem.

Iată ce spunea în acest sens tot gânditorul Alexandru Ofrim: „dorința oamenilor de a citi gândurile celorlalți și de a depista minciuna sau înșelătoria este veche de când lumea. Pe lângă tehnicile arhaice sau moderne care iau drept parametri modificările fiziologice ale corpului, există o serie întreagă de „metode" care își propun detectarea minciunii prin intermediul limbajului gesturilor. Librăriile sunt inundate de o întreagă literatură, care ne învață trucuri sigure pentru decodarea mișcărilor corporale și identificarea mincinoșilor. Diverși formatori, „sinergologi", pretinși guru ai comunicării non-verbale susțin că ne putem îmbunătăți competențele în depistarea celor care mint. Ideea de la care pleacă aceștia este că limbajul corporal este mai greu de controlat decât cel verbal și, în consecință, există o serie întreagă de gesturi și reacții corporale care trădează minciuna: frecarea nasului, a bărbiei sau a lobului urechilor, acoperirea gurii și a feței cu palmele, evitarea contactului vizual, nervozitate, tendința de a diminua gestica normală etc. De departe, nasul este vedeta acestor indicii care ar trăda minciuna. Analiza gesturilor făcute de Bill Clinton, audiat de Curtea Supremă în privința afacerii Monica Lewinsky (1998), a făcut deliciul mass-media și a dus la formularea „sindromului Pinocchio", de către medicii Wolf și Hirsch. Aceștia, în urma studierii înregistrării video, au susținut că președintele a făcut 23 de prezumtive semne verbale și non-verbale ale minciunii, printre care și atingerea repetată a nasului. Autoatingerea nasului s-ar explica prin faptul că atunci când mințim are loc o vasodilatație a nasului care dă senzația de mâncărime."[98]

Doi sociologi discutau într-o zi.

- Știi ce am remarcat?
- Nu.
- Lumea tinde să îi desconsidere pe cei sinceri și să îi aprecieze pe cei șmecheri.
- Nu este ceva nou.
- De ce?
- O să îți spun.
- Te ascult.
- Omul este mult mai înclinat spre rău decât spre bine.
- Oare?
- Da.
- De ce?
- Face răul mult mai ușor decât binele.
- Este greu să fi sincer?
- Nu.
- Și atunci?
- Oamenii se plictisesc repede.
- Cum?
- Sinceritatea îi plictisește pe mulți.
- Chiar așa să fie?
- Da.
- În ce sens?
- Cineva a scris o carte.
- Care?
- De ce cred oamenii în bazaconii. Pseudoștiință, superstiții și alte aiureli ale vremurilor noastre.
- Nu am auzit de ea.
- A scris-o Michael Shermer.[99]
- Și ce spune?
- Oamenii de mai multe ori se lasă pradă postiei.
- O prostie colectivă?
- Da.
- Ce urât.
- Așa este.

[98] Alexandru Ofrim, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/corp-si-minciuna-594190.html (accesat pe 26.10.2025).
[99] A se vedea Michael Shermer, *De ce cred oamenii in bazaconii. Pseudoștiință, superstiții și alte aiureli ale vremurilor noastre* (București, 2009).

- Aceasta fiindcă oamenii de mai multe ori nu ştiu să îşi facă priorităţi.
- În ce sens?
- Pentru a aprecia virtuţile.
- În ce sens.
- O să îţi spun o întâmplare.
- Te ascult.
- În ţările răsăritului umblă o istorioară ce spune că doi călători rătăcind în pustiul deşertului ajunseseră în primejdia de a muri de foame şi de sete.
- Vai de mine.
- Deodată, în zare se iveşte un palmier.
- Şi?
- Iar lângă el urmele unor foştii popositori pe aici.
- Înţeleg.
- O traistă plină cu ceva rămăsese aici.
- Ce era?
- O desfăşuraseră repede în nădejdea că află în ea ceva hrană.
- Şi?
- Dar, vai, în ea era numai aur, iar aurul nu le putea ajuta.
- cred.
- Muriră lângă el.
- Bieţii.
- Aşa se întîmplă şi în pustiul acestei lumi.
- adică?
- Lumea aceasta nu are nici o hrană pentru suflet.
- Se poate spune.
- E un deşert mare fără apă şi fără pâine sufletească.
- Ai dreptate.
- Vai, cete suflete mor de foame şi de sete lângă bogăţiile şi averile trecătoare.
- De ce?
- Şi-a vândut locul din rai.[100]
- Vai de mine.
- Deci vezi?
- Ce?
- Oamenii pun preţ pe lucruri efemere.
- Aşa este.
- Dar care nu le ajută mult.
- De ce?
- Fiindcă ei au nevoie de hrană pentru suflet.
- Se poate spune că sinceritatea este o hrană pentru suflet?
- Da.
- Aşa credeam şi eu.
- Trebuie să ne hrănim şi sufletul.
- Nu numai trupul?
- Da.
- Aşa este.
- Mă bucur că eşti de acord.
- Mă preocupă de mai multă vreme problema sincerităţii.
- Foarte frumos.
- Dar acum sunt lămurit.

[100] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Gânditorul Alexandru Ofrim ne spunea că ştiinţa de azi şi psihologia au făcut mari progrese şi pot să identifice pe om sincer de cel mincinos: „faţa, prin mimica ei, este locul privilegiat unde se manifestă stările noastre emoţionale. Însă plasticitatea feţei umane, motricitatea, mulţimea combinaţiilor posibile între elementele componente fac ca mişcările ei să nu fie întotdeauna transparente în semnificaţiile lor. Diverse orientări în studiul comunicării non-verbale consideră, la rândul lor, că faţa poate fi citită, decodată. Psihologul american de succes Paul Ekman şi-a dedicat întreaga carieră studiului expresiei emoţiilor, precum şi detectării semnelor faciale ale minciunii. Ca urmare a cercetărilor experimentale, Ekman şi colaboratorul său W. Friesen au descoperit aşa-numitele „microexpresii faciale": mişcări involuntare, imperceptibile cu ochiul liber, care durează 0,02 secunde şi care apar atunci când este reprimată şi controlată o emoţie. În consecinţă, anumitor microexpresii li se atribuie calitatea de indici faciali ai minciunii. Ekman şi Friesen au pus la punct tehnica Facial Acting Coding System, considerată a fi o modalitate fiabilă de a detecta minciunile, utilizată în prezent de FBI, CIA şi departamentele de poliţie. Chiar dacă microexpresiile sunt vizibile numai prin proiectarea cu încetinitorul a unor imagini video, Ekman susţine că recunoaşterea minciunilor se poate face în urma unui antrenament special. Validitatea acestei metode este contestată, studii recente arătând că microexpresiile pot apărea şi la indivizi care dau dovadă de sinceritate."[101]

CAPITOLUL 5

SINCERITATEA SE DEPRINDE ÎN TIMP ŞI CU PERSEVERENŢĂ

Evident că cititorul aceste cărţi este unul care este interesat de problema sincerităţii. Aceasta fiindcă după cum am spus a crede că în cele din urmă sinceritatea este o chestiune de instinct este un lucru eronat şi neadevărat. Dacă nu este o chestiune de instinct atunci ce chestiune este sinceritatea? După cum am spus în paginile de mai sus sinceritatea este o chestiune de

- deprindere,
- voinţă
- şi bună purtare.

Prin urmare este bine să ştim că în cazul sincerităţii ajungem să progresăm sistematic fiindcă este bine să ştim că ea este o realitate care ajunge să ne cuprindă treptat şi cu perseverenţă. Au fost făcute mai multe obiecţii cu privire la sinceritate că este mult prea

- severă,
- aspră
- şi fără flexibilitate.

Ceea ce trebuie să ştim este că sinceritatea ajunge să facă lumea din jurul nostru mai bună şi mai transparentă. Avem nevoie de o lume mai transparentă dacă voim să ne cunoaştem unii pe alţii şi nu voim să trăim ca indivizi izolaţi.[102]

Gânditorul Eugen Vasiliu ne spunea că în orice caz aplicarea legii este o chestiune de sinceritate: "pentru orice popor, aplicarea legii este un exerciţiu de sinceritate. Faptul că Statul aplică legea înseamnă că, prin toate mijloacele, veghează la respectarea ei. Faptul că Cetăţeanul aplică legea înseamnă că, în orice moment, consimte la respectarea ei. Dar dorinţa sinceră de a pune legea în aplicare, atât prin forţa de coerciţie a Statului, cât şi prin asentimentul cetăţeanului, se manifestă cel mai bine la nivelul mentalităţilor. Cu alte cuvinte, oricât de bune ar fi legile şi oricâte gesturi lăudabile am face, ne trădează proverbele, zicătorile şi cimiliturile. Căci nu poate aplica riguros o lege, oricât de fericită, un popor care zice: Hoţul neprins e negustor cinstit."[103]

Este adevărat că lipsa de sinceritate este una care ne face foarte grea lupta cu infracţionalitatea. Aceasta fiindcă după cum am spus infractorii nu numai că sunt certaţi cu legea dar mai bine spus ei sunt şi unii care nu sunt sinceri. Dacă ar fi sinceri ei bine lumea noastră ar fi fost altfel şi în orice caz ar fi fost o lume mult mai bună şi mai dreaptă.

---

[101] Alexandru Ofrim, Dilema 2016 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/corp-si-minciuna-594190.html (accesat pe 26.10.2025).

[102] A se vedea Simoen Kraiopulos, *Eu și cel de lângă mine* (București, 2001).

[103] Eugen Vasiliu, Dilema 2006 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/aplicarea-legii-ca-exercitiu-de-sinceritate-618566.html (accesat pe 26.10.2025).

Sinceritatea după cum am spus este un lucru care acolo unde nu există trebuie să fie aplicată şi practicată progresiv fiindcă se poate spune că pas cu pas este cea mai bună tehnică de a fi împropiată.

Iată ce spunea despre implicaţiile sociale ale sincerităţii gânditorul Eugen Vasiliu: „nu vă faceţi iluzii, nu este aşa cum pare, o formă vulgară a prezumţiei de nevinovăţie, ci invers, o formă perversă a prezumţiei de hoţie. Dacă prezumţia de nevinovăţie este un îndemn la apărarea demnităţii (orice om e cinstit, până la proba contrară - cum spune principiul juridic), prezumţia de hoţie este un îndemn la mimarea demnităţii (furaţi cu dibăcie şi veţi fi onorabili - cum spune de fapt proverbul). Şi mai zice poporul: Ocazia face hoţul. Adică, vezi doamne, toţi am fi hoţi dacă am avea prilejul. Şi de aici până la a pândi sau chiar a crea momentul potrivit, nu mai e decât un pas. Şi iar zice poporul: Cel fără de lege, mai bine culege! Aceasta este consacrarea însăşi a hoţiei ca virtute. Altfel spus, furaţi că vă foloseşte, furaţi că nu veţi regreta, furaţi că nu există bucurie mai mare. Şi, în sfârşit, se resemnează poporul: Hoţul cu un păcat şi păgubaşul cu două. Aici atingem dimensiunea religioasă. Sigur că e păcat să furi. Dar, parcă nu-ţi vine să renunţi când te gândeşti că păcătosul cel mai mare nu e cel care a luat, ci cel căruia i s-a luat. Exemplele ar putea continua şi merită să ne întrebăm ce anume am putea face pentru a ajuta la schimbarea unor astfel de mentalităţi, în orice loc din lume."[104]

Sinceritatea trebuie să ştim că este şi o problemă de mentalitate. Sunt unii care au o mentalitate în care minciuna nu are ce căuta. Sunt mai multe culturi ale lumii care trebuie să ştim că sunt bazate pe

- sinceritate,
- dreptate,
- echitate
- şi autenticitate.

Aceste culturi sunt unele în care este o plăcere să trăieşti. Totuşi sunt multe subculturi în lumea noastră în care sinceritatea nu are ce căuta.

- Periferiile,
- mahalalele,
- ghetourile
- sau cartierele rău famate

ei bine sunt cu toate unele care trebuie să ştim că sinceritatea este un mit sau mai bine spus un basm de mult uitat. Aceasta fiindcă viaţa de şmecher nu este una care este bazată pe sinceritate.[105]

Tot gânditorul Eugen Vasiliu ne spunea că trebuie să ne dăm seama de aplicarea legii ca un lucru care se leagă de sinceritate: „în primul rând, cred că ar merita să punem în discuţie un postulat al antichităţii privind aplicarea legii, care nu mai corespunde astăzi realităţilor. Nemo ignorare legem censetur, adică faptul că nimănui nu i se permite să invoce în apărarea sa necunoaşterea legii, nu mai poate fi în mileniul trei o temelie pentru stabilirea vinovăţiei. Efortul de a cunoaşte legea, în toate domeniile şi în toate subtilităţile ei, a devenit supraomenesc chiar şi pentru un jurist, iar computerul şi Internetul nu sunt destul de răspândite şi oricum nu pot ţine loc acelei necesare culturi minime, care să garanteze înţelegerea textului unei norme juridice. De aceea, cred că această prezumţie generală, a cunoaşterii legii de către toţi, ar trebui astăzi să opereze numai în dreptul penal şi numai pentru un decalog de interdicţii evidente (să nu furi, să nu ucizi etc.), în timp ce pentru orice alte abateri să existe vinovăţie doar în cazul în care ai fi putut şi ar fi trebuit să cunoşti prevederile legii. Un al doilea principiu discutabil astăzi este cel de la polul opus, al modernităţii, potrivit căruia drepturile omului sunt garantate chiar şi celui care, prin crimele sale monstruoase, neagă sistemul uman de valori."[106]

La fel de bine ceea ce ne putem da seama este că cei care nu sunt sinceri sunt persoane care nu au o

- înţelegere
- şi apreciere

a valorilor.

De ce? Fiindcă trebuie să ştim că omul care nu are un simţ al valorii nu va aprecia niciodată sinceritatea şi nici nu va pune preţ pe ea. De ce? Fiindcă pentru el trebuie să ştim că tot ceea ce contează este

- senzaţia momentului,

---

[104] Idem.

[105] A se vedea Elena Ramona Mitrea, *Minciuna, viclenia şi făţărnicia* (Bacău, 2010).

[106] Eugen Vasiliu, Dilema 2006 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/aplicarea-legii-ca-exercitiu-de-sinceritate-618566.html (accesat pe 26.10.2025).

- plăcerea imediată
- şi profitul instantaneu.

Gânditorul Eugen Vasiliu ne spunea că omul sincer respectă legea fiindcă ea îl face să fim unul care să fie conştient de importanţa ei: „este evident că pedeapsa supremă într-un astfel de caz ar trebui să fie alungarea din categoria de OM, cu toate consecinţele asupra drepturilor sale (vezi ostracizarea din antichitate), pedeapsă care, odată pronunţată, ar deveni mai înfricoşătoare decât orice pedeapsă fizică. Desigur, aplicarea legii este mai bine susţinută de acele legi care nu contravin naturii umane, care ţin seama de firescul oamenilor şi care, în ultimă instanţă, sunt acceptate de oameni, fără ca aceştia să observe că, datorită acelor legi, ei există şi comunică. Un exemplu miraculos ar putea fi Legea legilor: alfabetul. Am mai avut ocazia să spun că oamenii au simţit nevoia de a scrie, în primul rând pentru a-şi scrie legile, iar alfabetul merită să îi fie recunoscută calitatea de a fi o lege a legilor pentru că stabileşte Regula primordială privind felul în care trebuie desenate sunetele. Ceva divin a existat cu siguranţă în acest principiu normativ care, odată aşezat în faţa fiecărui om, nu a mai avut nevoie de nici o forţă coercitivă pentru a se impune, de nici o sancţiune severă. Forţa acestei Reguli simple a constat doar în aceea că reprezenta o incontestabilă idee, iar a nu o respecta presupunea pedeapsa îngrozitoare de a te simţi idiot. Ziua în care noi toţi vom aplica riguros legile, ca să nu ne simţim idioţi, ne va aduce mai aproape de zei."[107]

După cum am spus la începutul acestei cărţi ei bine sinceritatea este un lucru care duce la o cunoaştere de sin adevărată şi bună fiindcă este bine să ştim că ea ne face

- să ne apreciem,
- să ne vedem
- şi să ne determinăm

aşa cum suntem şi nu aşa cum credem noi că suntem în realitate. Aceasta fiindcă după cum ne spune viaţa ei bine de mai multe ori tindem să fim persoane care vedem mai mult decât este adevărul în noi înşine. Iată de ce apar mai multe crize în viaţa şi existenţa noastră.[108]

Nu avem cum să ne dăm seama cine suntem cu adevărat dacă nu suntem sinceri cu noi înşine. Aceasta fiindcă sunt mulţi care trebuie să ştim că se mint pe sine şi se văd mai mult decât sunt în realitate.

Gânditorii Elena Calistru şi Cosmin Pojoranu ne spunea că trebuie: „să fim vigilenți, dragi concetățeni, căci în ziua de azi nici minciuna nu mai e ce-a fost odinioară. Parcă se mințea mai organizat, mai uniform şi mai grandios în România comunistă. Sigur, minciunile tranziţiei sunt invariabil mai spectaculoase, căci politicienii de azi şi-au însuşit mecanisme de retorică şi imagistică moderne."[109]

Sinceritatea evoluează în noi numai dacă în permitem acest lucru fiindcă dacă nu în noi va apare:

- viclenia,
- manipularea,
- minciuna,
- înşelătoria,
- duplicitatea
- sau nesimţirea.

Sunt oamenii care au ajuns la un asemenea grad de împietrire a inimii că au ajuns să considere că nesimţirea este un lucru de mare preţ. Societatea noastră este plină de cazuri de persoane care fac din nesimţire o modă şi un mod de a fi. De ce? Fiindcă aceste persoane sunt certare cu bunul simţ şi nu vor să aibă nimic de a face cu el.

Sinceritatea fără restul de virtuţi nu ne mântuieşte dar în orice caz are un efect benefic asupra propriei mântuirii. Nu trebuie să uităm acest lucru. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că sunt mai multe persoane care nu cred în sinceritate de şi ajung să o practice ocazional. Sinceritatea ne face mai

- constanţi,
- mai deschişi,
- mai buni

---

[107] Eugen Vasiliu, Dilema 2006 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/aplicarea-legii-ca-exercitiu-de-sinceritate-618566.html (accesat pe 26.10.2025).

[108] A se vedea Radu Teodorescu, *Cum să depășim crizele din viața noastră? Îndrumări și încurajări duhovnicești* (Cugir, 2025).

[109] Elena Calistru şi Cosmin Pojoranu, Dilema 2015 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/protectia-consumatorului-de-politica-594191.html (accesat pe 26.10.2025).

- şi de multe ori mult mai fericiţi.

De ce? Fiindcă are un efect pozitiv asupra noastră şi ne face să fim unii care să ne dăm seama că viaţa este una care trebuie să fie trăită în virtute.

Iată ce spunea în acest sens gânditorii Elena Calistru şi Cosmin Pojoranu: „sunt destule răspunsuri la întrebarea „De ce mint politicienii?". Psihologii pomenesc narcisismul, iar analiştii politici menţionează raportul cost – beneficiu, explicând cum tentaţia minciunii e prea mare şi politicianul nu vrea să-şi sacrifice accesul la funcţia râvnită în detrimentul onestităţii. Alte motive pentru care publicul se lasă uneori minţit includ disonanţele şi bias-urile cognitive, dar şi percepţia despre sine – ne e greu să acceptăm un adevăr nou, pentru că asta implică faptul că a fost ceva în neregulă cu sistemul nostru de valori până acum. În plus, dacă repeţi o minciună de suficiente ori şi nimeni nu te contestă, oamenii vor presupune că e adevărată, pentru că se aşteaptă ca afirmaţia, dacă e incorectă, să fie demontată."[110]

Doi moralişti discutau într-o zi.

- Mă preocupă o chestiune.
- Care?
- Cum să facem ca sinceritatea să fie mai populară?
- Emisiuni TV?
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Oamenii tind să creadă ceea ce văd la TV.
- Dar de ce nu este populară sinceritatea?
- Simplu.
- Adică?
- Este mai grea.
- Este mai grea decât minciuna?
- Da.
- De ce?
- De mai multe ori este mai uşor să minţi decât să spui adevărul.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Omul vrea totul acum.
- Şi aici?
- Da.
- Nu gândeşte în perspectivă?
- Da.
- Aşa este.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Nesimţirea oamenilor este mare.
- A unor oameni.
- Da, a unor oameni.
- În ce sens.
- În sensul că nu merită să te strofoci pentru cei din jur.
- Cum?
- O să îţi spun.
- Te ascult.
- Te rog.

[110] Elena Calistru şi Cosmin Pojoranu, Dilema 2015 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/protectia-consumatorului-de-politica-594191.html (accesat pe 26.10.2025).

- Este o întâmplare adevărată.
- Sună bine.
- În decursul unui chef la cârciumă, chefuitorii începură să-şi bată joc de cele sfinte.
- Da, acest lucru are loc.
- Cine-mi dă cinci lei - strigă unul - îi dau locul meu din rai.
- Aşa a spus?
- Da.
- Şi?
- Hai să-l cumpăr eu - răspunse în batjocură altul. Dă mâna aici! Noroc de târg!
- Înțeleg.
- Cârciumare, adă aldămaș!
- Şi?
- Se râse mult pe socoteala acestui târg, dar a doua zi dimineața, cel ce-şi vânduse locul din rai, întârzie să se scoale.
- Ce s-a întâmplat?
- Fu aflat mort în pat.
- Nu se poate.
- Ba da.
- Necredincioşilor! Nu vă înşelaţi, Dumnezeu nu Se lasă batjocorit! (Gal. 6, 20).[111]
- Aşa este.
- Deci vezi?
- Ce?
- Nesimțirea este mare.
- Ai dreptate.
- Acolo unde există nesimțire nu are cum să fie şi sinceritate.
- Logic.
- Aşa este.
- Deci noi trebuie să fim lucruri.
- Pentru ce?
- Să ne dăm seama că sinceritatea este un lucru în care se merită să investim.
- Aşa este.
- Este o investiție pentru binele nostru.
- De ce?
- Fiindcă ne ține sufletul curat.
- Inima curată?
- Da.
- Aşa este.
- Mă bucur că eşti de acord.
- Cum să nu fiu?
- Oricum sinceritate ajunge să fie deprinsă din copilărie.
- De ce?
- Fiindcă atunci se bun bazele caracterului omului.
- Am mai auzit acest lucru.
- Şi este adevărat?
- Chiar?
- Da.
- Deci sinceritatea se deprinde din copilărie?
- Da.
- Credeam că numai în maturitate.

[111] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viața creștină* (Arad, 1929).

- Nu.
- Acum ştiu.

Gânditorii Elena Calistru şi Cosmin Pojoranu ne spuneau că de mai multe ori informaţiile care circulă în mediul public nu sunt adevărate: „astăzi vedem cum, încet-încet şi mulţumită Internetului folosit cu cap, trecem într-o etapă de aşezare, de evaluare critică a ceea ce se spune şi se face în spaţiul public. Probabil va mai fi nevoie de câţiva ani pentru ca dezbaterea publică să fie dominată de conţinut corect factual şi diferenţiată doar de abordări ideologice. Informaţie factuală înseamnă statistici, texte de lege, hotărâri judecătoreşti, tot ceea ce e asumat de către o sursă a cărei autoritate sau credibilitate poate fi verificată independent. Informaţia factuală nu poate fi în nici un caz „pe surse", apocrifă, neancorată în fapt, pe supoziţii sau pe cifre non-atribuibile."[112]

- Trusturile media,
- mas media
- internetul
- sau televiziunea

sunt unele care se poate vedea că au ajuns să manipuleze informaţia fiindcă se consideră că omenii trebuie să fie cumva *dresaţi* să gândească şi să acţioneze într-un anume fel. Este adevărat că masele largi de oameni trebuie să fie educate să îşi folosească discernământul dar în nici un fel ele nu pot să fie unele care

- să fie manipulare,
- manevrate
- şi direcţionate

după cum ne vine nouă.[113]

Iată ce spuneau în acest sens gânditorii Elena Calistru şi Cosmin Pojoranu: „cum se raportează românii la ce spun decidenţii politici? Anii '90 au fost o perioadă tulbure, în care figura providenţială şi imaginea politicianului-tătuc îi făceau pe mulţi dintre consumatorii de politică să ia de bune vorbele şi promisiunile făcute în spaţiul public. Lipsa concretizării acestor promisiuni a dus, în timp, la o etichetă la fel de generalizatoare (şi păguboasă) în care tot ce avea legătură cu politicul era minciună, corupţie, vorbe-n vânt."[114]

Prin urmare o altă formă a lipsei de sinceritate trebuie să ştim că este promisiunea care nu este împlinită. Se fac multe promisiuni în lumea noastră şi foarte puţine ajung să fie

- împlinite,
- realizate
- şi ţinute.

De ce? Fiindcă este uşor să promiţi fără să duci la realizare acea promisiune. Acesta este un scenariu larg răspândit în mediile:

- politice,
- sociale,
- economice
- sau de afaceri.

Trebuie să fim realişti şi să ne dăm seama că nu are rost să îi rănim pe semenii noştri cu promisiuni deşarte. De ce? Fiindcă sunt mai mulţi care le fac şi care le practică. Ei nu sunt conştienţi că lasă în urma lor suflete mutilate. Mai noi se cunosc mai multe cazuri de fete tinere cărora li s-a promis un loc bine plătit în străinătate. Când a ajuns acolo povestea s-a schimbat: au fost obligate să se prostitueze. La fel de bine există un trafic de persoane în care unii sunt vânduţi asemenea sclavilor din antichitate.

Sinceritatea se cultivă la fel cum unii cultivă minciuna. Ei sunt persoane cameleonice pe care nu le putem desluşii şi vedea din prima dar ştim că sunt unii care fac mult

- rău,
- pagubă

[112] Elena Calistru şi Cosmin Pojoranu, Dilema 2015 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/protectia-consumatorului-de-politica-594191.html (accesat pe 26.10.2025).
[113] https://ro.wikipedia.org/wiki/Manipulare_media (accesat pe 03.08.2026).
[114] Elena Calistru şi Cosmin Pojoranu, Dilema 2015 https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/protectia-consumatorului-de-politica-594191.html (accesat pe 26.10.2025).

- şi distrugere

în jurul lor.

Prin urmare este bine să fim persoane care să ne dăm seama de cei care sunt lupi în blană de oaie.

Iată ce spunea în acest sens gânditorii Elena Calistru şi Cosmin Pojoranu: "cum îşi poate proteja cetăţeanul interesele şi cum poate el naviga prin fluviile retorice ale politicienilor? Simplu: citind eticheta, aşa cum o face cu alimentele din supermarket (zice-se că aproape 80% din români au acum acest obicei). În contextul în care politichia autohtonă pare că se face mai mult prin platourile televiziunilor s-a lansat, în mai 2014, ca primul site de din România, inspirat de iniţiative similare ce există peste tot în lume. Omologul american Politifact.com a câştigat un premiu Pulitzer pentru felul în care s-a ocupat de alegerile din 2008. Nu-i de mirare că americanii pun mare preţ pe procesul de verificare din surse credibile: minciuna flagrantă a preşedintelui Nixon în scandalul Watergate a fost consemnată şi de avocaţii săi în acel caz, care declarau că Nixon „a minţit naţiunea, pe cei mai apropiaţi aghiotanţi şi chiar pe propriii avocaţi timp de peste doi ani"."[115]

Prin urmare este bine să ne dăm seama în acest sens de ceea ce se poate spune ca efectele pe termen lung ale sincerităţii. Ea se poate spune că ne aduce cu un pas mai aproape de îngeri. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că menirea noastră este în cele din urmă să fim mai aproape de îngeri. La fel ca Dumnezeu ei bine şi îngerii sunt persoane ale

- sincerităţii,
- adevărului
- şi veridicului.

Dacă voim să îi imităm pe îngeri ei bine tot ceea ce trebuie să facem este să fim sinceri. Acest lucru nu este imposibil şi nu este dincolo de puterile noastre.[116]

În termenii moralei creştin ortodoxe trebuie să ştim că sinceritate aduce numai avantaje în timp ce minciuna este una care face sufletul plin de o energie negativă, o energie de natură demonică. Teologul Stelian Gomboş spunea: „un om sincer este un om sensibil, un om cu suflet de copil, fiindcă copiii sunt sinceri, fără viclenie în suflet, au sufletul pur şi curat. Iar Dumnezeu iubeşte oamenii sinceri, fiindcă tare îi sunt urâcioase minciuna şi viclenia.

Omul sincer preferă să fie ironizat, vorbit pe la spate decât să-şi încalce principiul în care crede şi după care se ghidează în viaţă, cel de a iubi întotdeauna adevărul şi de a fi de partea acestuia, mereu şi neîncetat!..."[117]

Cu cât suntem mai sinceri cu atât mai mult învăţăm să apreciem

- virtutea,
- adevărul,
- frumosul,
- binele
- şi dreptatea.

De ce? Fiindcă ele sunt unele care ajung să ne definească şi să ne ridice spre Dumnezeu. Ce poate fi mai frumos şi mai bun pentru noi decât a ne îndrepta spre Dumnezeu?

Sinceritatea prin urmare este un lucru care totdeauna lucră în favoarea noastră. Minciuna are numai aparenţa că lucră pentru noi dar în realitate nu o face. Din contră se poate spune că minciuna este o smintire şi o ieşire din cadrele normalităţii. De ce? Fiindcă este bine să ştim că minciuna este pe placul demonilor. Ce om sănătos la minte vrea să fie pe placul demonilor?

Există şi mentalităţi bolnave care s-au dat de partea răului, a demonilor. De cele mai multe ori conştient. Trebuie să ştim că de multe ori sinceritatea este o stare de inconştienţă. Ajungem să facem lucruri fără să ştim exact de ce dar la final se demonstrează că le-am făcut bine.

Este adevărat că oamenii sunt diferiţi unii faţă de alţii. Unii ajung să deprindă mai uşor sinceritatea în timp ce alţii trebuie să depună

- efort,
- nevoinţă,
- asceză
- sudoare

[115] Idem.

[116] A se vedea Radu Teodorescu, *Sufletul între îngeri şi demoni* (Cugir, 2023).

[117] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

- şi încercări

pentru a ajunge să deprinsă sinceritatea. Ceea ce trebuie să ne dăm seama este că sinceritatea ne ajută să fim oameni care să vedem mult mai bine realitatea din jurul nostru.

Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: „cu alte cuvinte, deci, un om sincer se cercetează mereu pe el însuşi, mereu conştiinţa sa va fi judecătorul său obiectiv care îl va atenţiona să nu se iubească prea mult pe sine, fiindcă nu e un om desăvârşit, este omul a cărui conştiinţă strigă la el aşa cum spunea Părintele Arsenie Boca şi îl pârăşte înaintea lui Dumnezeu şi înaintea lui de toate fărădelegile făcute. Suntem din ce în ce mai numeroşi cei care nici măcar faţă în faţă cu conştiinţa noastră, nu ne mai conştientizam slăbiciunile, nu ne mai conştientizam murdăria şi mizeria noastră sufletească şi toată viaţa noastră este o scenă pe care noi suntem nişte actori talentaţi, căutând să jucăm roluri false şi viclene."[118]

Sunt unii care nu prea pun mare preţ pe sinceritate dar mai apoi când îi pot vedea pe bunii creştini ortodocşi din jurul lor ei bine vor ajunge să fie unii care să îşi dea seama de

- importanţa,
- semnificaţia
- şi sensul

deplin al sincerităţii. Ei se poate spune că sunt dedicaţi pentru sinceritate. Aceasta fiindcă se poate spune că dacă trăim într-un mediu care emană sinceritate ei bine vom ajunge să fim şi noi unii care să voim să fim mai sinceri şi mai oneşti.[119]

Că sinceritatea nu este o slăbiciune după cum ne spun mulţi în zilele noastre ne-o spunea tot teologul Stelian Tănase: „aşa, după cum am mai spus, suntem din ce în ce mai mulţi cei care credem că sinceritatea nu este o virtute, ci este slăbiciune, în viaţa noastră domnind cu mare cinste, viclenia şi falsitatea. Este şi mai rău când de multe ori trăind printre actori talentaţi care joacă roluri de viclenie, falsitate, ipocrizie, te molipseşti de dorinţa de a deveni şi tu un actor talentat, care să ştie cum să poarte diferite măşti pe chip şi în suflet. Nu mai eşti congruent cu tine însuţi, nu mai poţi să îţi menţii direcţia ta indiferent de exterior."[120]

Evident că sunt şi oameni care sunt suciţi la minte şi ei sunt unii care se poate spune că ajung să întoarcă realitatea cu susul în jos. Pentru ei

- sinceritatea este slăbiciune,
- cruzimea este o virtute,
- exploatarea semenului o religie,
- profitul nedrept o slujire a adevărului,
- violenţa o modalitate legitimă de a te impune
- sau nesimţirea o modalitate bună de a îţi atinge scopurile.

După cum am spus sinceritatea nu se deprinde dintr-o dată ci este nevoie de timp fiindcă în acest mod se poate spune că vom ajunge să fim persoane care să ne împlinim pe noi înşine.

Se vorbeşte mult în literatura motivaţională din zilele noastre de *împlinire*. Există în acest sens

- împlinire profesională,
- împlinire sufletească,
- împlinire personală
- sau împlinire vocaţională.

Cu toţii voim să fim oameni împliniţi dar realitatea este că sunt puţini cei care se gândesc la sinceritate ca o modalitate de împlinire. Aceasta fiindcă se poate spune că de mai multe ori sinceritatea nu are nimic senzaţional în ea. Nu vom găsii pe nimeni care să ne ovaţioneze atunci când suntem sinceri.

Ceea ce trebuie să ştim este că nu trebuie să fim sinceri din interes ci mai mult să fim sinceri fiindcă acest lucru este

- firesc,
- normal,
- autentic

---

[118] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

[119] A se vedea Ion Vianu, *Exerciţiu de sinceritate* (Iaşi, 2009).

[120] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

- şi adevărat.

Aceasta fiindcă sunt unii care ajung să facă binele numai dacă sunt lăudaţi ţi ovaţionaţi. Iisus a spus cât se poate de clar şi ne-a asigurat că dacă facem binele mare va fi plata noastră în Împărăţia Cerurilor.

Teologul Stelian Gomboş ne spunea că în faţa unei societăţi care ne face să credem că sinceritatea este un defect trebuie să fim tari pe poziţie: „de aceea, trebuie să fii destul de întărit şi de puternic ca să poţi să fii şi să rămâi întotdeauna tu însăţi/ însuţi şi să nu asculţi de cei care te învaţă să nu mai fii sincer, argumentând că, în ziua de azi, sinceritatea nu (mai) este o calitate, este un defect, care te învaţă să îţi ascunzi gândurile şi sentimentele, să spui că eşti fericit chiar dacă eşti nefericit, care te învaţă că a fi sincer înseamnă să suferi, fiindcă punându-ţi sufletul pe tavă în faţa semenilor tăi poţi fi umilit, ironizat, invidiat, bârfit ori clevetit.

Şi, totusi, eu unul cred că sinceritatea este o mare calitate, este o mare virtute!..."[121]

- Doi actori discutau într-o zi.
- Ştii ce?
- Ce?
- De multe ori îmi este ruşine de mine.
- De ce?
- Fac roluri în are nu cred.
- De ce?
- Le fac pentru bani.
- Nu este bine.
- De ce?
- Trebuie să crezi în rolul pe care îl faci.
- Dar aceste roluri nu au succes la public.
- Deci ce vrei să îmi spui?
- Că vrea să fiu sincer.
- Este bine.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă sinceritatea este o virtute.
- Ce virtute?
- O virtute morală.
- Aşa este.
- Deci trebuie să începi cu paşi mici.
- Se poate?
- Da.
- Nu dintr-o dată?
- Nu.
- De ce?
- Fiindcă sinceritatea este o investiţie de lungă durată.
- Crezi?
- Da.
- De multe ori rolurile pe care le joc mă afectează.
- Acum?
- Simt că sunt dedublat.
- Nu este bine.
- De ce?
- Fiindcă este ca şi cum te-ai ascunde.
- Să mă ascund?
- Da.

[121] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

- De cine?
- De Dumnezeu.
- Cum?
- Adam a încercat să se ascundă din faţa lui Dumnezeu?
- Şi?
- Oh! Ce nebunie!
- De ce?
- Dar această nebunie o fac mulţi, mulţi oameni de azi.
- De ce?
- O fac toţi cei ce stăruiesc în păcate şi fărădelegi.
- Aşa este.
- Ei nu vreau să dea faţă cu Dumnezeu; ei încearcă să se ascundă în faţa Lui.
- Ai dreptate.
- Dar odată şi odată ei vor trebui să dea faţă cu El.
- Când?
- Vor da faţă în Ziua cea mare a Judecăţii.
- Am auzit de ea.
- Ah! Ce teribilă întâlnire va fi aceasta!
- De ce?
- Dumnezeu şi omul trebuie să se întâlnească.
- aşa este.
- Să stăm în faţa Domnului cu inima zdrobită pentru păcatele noastre.
- Aşa vom face.
- Să ne întâlnim cu Dumnezeu în Crucea şi Jertfa Fiului Său.
- Evident. Din această întâlnire vine mântuirea. Ferice de cei ce o fac![122]
- Cred.
- Deci este bine să vrei să fi sincer.
- Am nevoie de ajutor.
- Nu sunt eu prietenul tău?
- Ba da.
- Nu te pot baza pe mine?
- Ba da.
- Ştii ce?
- Ce?
- Ne vom ajuta unul pe altul.
- Se poate?
- Da.
- Cum?
- Cu multă perseverenţă.
- A dreptate.
- Nimeni nu devine sincer singur.
- De unul singur?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă sinceritatea de deprinde în colectiv.
- Deci cu cei din jur?
- Da.
- Nu ştiam.
- Ba da.

[122] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

- Acum ştiu.
- Mă bucur.
- Este bine să ştiu că ne vom ajuta unul pe altul.

Se poate spune că sinceritatea este una dintre cele mai bune şi mai onorabile cărţi de vizită din societatea noastră fiindcă trebuie să ştim că sunt mulţi care au o bună retuşatei din cauza ei. Iată ce spunea în acest sens teologul Stelian Gomboş: „altfel spus, cred că sinceritatea este oglinda sufletului nostru, sinceritatea te ajută să ai un interior frumos, te ajută să te bucuri de o curăţenie sufletească, te ajută să ai o casă a sufletului de sticlă în care poate privi orişicine, fiindcă aşa cum spunea Părintele Arhimandrit Teofil Părăian te „poţi prezenta oriunde şi oricând cu ceea ce eşti, cu interiorul tău şi cu exteriorul tău, pentru că viaţa din exterior este o proiectare a vieţii din interior. Aşa că dacă ai o aşezare bună sufletească, proiectezi şi în afară ceea ce ai înăuntru şi este excepţional."[123]

CAPITOLUL 6

DE CE AVEM CONŞTIINŢA ÎMPĂCATĂ CÂND SUNTEM SINCERI?

O poveste adevărată mai puţin cunoscută din România interbelică ne spune că într-un sat ardelenesc au avut loc două crime înfricoşătoare. Poliţia locală a căutat criminalul dar el nu a fost găsit. A dispărut fără nici o urmă. Era ceea ce se poate chema o crimă perfectă. Au trecut cam 15 ani de la data crimei când un sătean respectabil a venit la postul de poliţie din sat.

- Bună ziua.
- Bună ziua. Am venit să mă predau.
- Să vă predaţi?
- Da.
- Pentru ce?
- Pentru crimele pe care le-am făcut.
- Ce crime?
- Ştiţi că acum 15 ani au avut loc două crime oribile la noi în sat?
- Îmi aduc aminte.
- Eu le-am făcut.
- Matale?
- Da.
- Şi ce te face să vii acum după 15 ani să te predai?
- De 15 ani nu mai am linişte.
- Adică?
- Domnule ofiţer mă mustră conştiinţa.
- Adică?
- Aproape că nu mai am somn noaptea.
- Bine. Vei fi judecat.[124]

Avem aici un caz clasic despre ceea ce înseamnă mustrarea conştiinţei. "Sinceritatea şi adevărul sunt vitale în relaţiile umane şi în relaţia cu Dumnezeu, fiindcă sinceritatea este lumina faptelor noastre, fiindcă adevărul este ceea ce ne uneşte pe noi oamenii şi ne face unici.

Sinceritatea înseamnă, gânduri şi fapte care să te reprezinte în totalitate, prin sinceritate om şi adevăr se întâlnesc. A fi sincer înseamnă în primul rând să fii cine eşti cu adevărat, nu cine crezi că eşti sau cred cei din jur că ai fi.

Un om sincer este un om care nu doreşte să pară mai bun decât este în ochii celor din jurul său, care se descoperă cu bune şi cu rele, care conştientizează că nu este perfect."[125]

---

[123] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).
[124] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).
[125] https://www.iubiresilumina.com/2020/01/intr-o-lume-falsa-si-plina-de-masti.html (accesat pe 26.10.2025).

Prin urmare este bine să ştim că a fi sincer nu este o competiţie după cum cred mai mulţi semeni de-ai noştri. De ce? Fiindcă sunt unii care au un *complex de superioritate* faţă de semenii lor. Ei trebuie cu orice ocazie să fie

- mai buni,
- mai drepţi
- şi mai corecţi

decât semenilor.

„Un om sincer recunoaşte când greşeşte, nu dă vina pe nimeni pentru acestea şi le asumă şi nu vrea să găsească ţapi ispăşitori pentru ele. Sinceritatea unui om te dezarmează, sinceritatea unui om te face să-l iubeşti, sinceritatea unui om te face să mai crezi în adevărata prietenie.

Un om sincer este un om pe faţa căruia poţi privi ca într-o oglindă sufletul său, îi poţi vedea în ochi orice trăire, este un om care nu încearcă să pară fericit atunci când sufletul lui plânge din cauza unei tristeţi, a unei deziluzii, a unei pierderi, a unei dureri, care îşi lasă lacrimile să-i curgă şiroaie pe obraz, când simte că nu mai poate merge singur pe drumul vieţii."[126]

Sinceritatea este starea sănătoasă care ne pune într-un raport pozitiv cu restul oamenilor. Aceasta fiindcă este bine să ştim că omul sincer este un om care nu este

- prefăcut,
- duplicitar,
- cu mai multe fețe
- şi mincinos.

De mai multe ori ne-am întâlnit cu gustul amar al celor care una ne spun şi alta ne fac în realitate. Aceasta fiindcă este bine să ştim că oamenii sunt unii care se schimbă şi sunt cât se poate de înşelători.[127]

Se poate spune că după cum sinceritatea are un efect pozitiv asupra noastră ei bine minciuna ajunge să ne contamineze treptat. De ce? Fiindcă sinceritatea şi minciuna ajung să aibă efect asupra noastră treptat şi nu dintr-o dată.

„Un om sincer este un om pe faţa căruia vezi însă şi bucuria pe care o are în suflet, când se simte iubit, când se simte acceptat şi cu bune şi cu rele, care se bucură când primeşte în dar un zâmbet o îmbrăţişare sinceră, care dăruieşte la rândul lui, celor din jur zâmbete şi îmbrăţişări sincere, care dăruieşte celor din jur iubirea lui sinceră, necondiţionată.

Omul sincer este un om cu pace în suflet un om care nu se teme că i se vor descoperi unele minciuni, unele vicleşuguri, este un om care nu are nimic urât de ascuns este un om care are conştiinţa curată care poate pune liniştit capul pe pernă, fiindcă ştie că prin faptele sale nu a pricinuit niciun rău nimănui."[128]

Ceea ce se poate vedea este că de mai multe ori acolo unde sinceritatea lipseşte mai multă vreme persoana în cauză ajunge să se confrunte cu

- neliniştea,
- anxietatea,
- deprimarea,
- îngrijorarea extremă
- şi chiar o disperare mocnită.

Aceasta fiindcă este bine să ştim că sinceritatea ajunge să ne influenţeze viaţa psihologică sau mai bine spus viaţa sufletească. Cei care se cred imuni sufleteşte la problema sincerităţii trebuie să ştim că se înşală. Sufletul se simte în largul lui numai când este sincer. De ce? Fiindcă sufletul nostru – în termeni platonici – iubeşte adevărul. După cum am spus trebuie să ştim că sinceritatea este un lucru care ne face

- mai deschişi,
- mai optimişti,
- mai împăcaţi cu sine,
- mai liberi,
- şi mai pozitivi.

---

[126] https://www.iubiresilumina.com/2020/01/intr-o-lume-falsa-si-plina-de-masti.html (accesat pe 26.10.2025).

[127] A se vedea Dumitru Popescu, *Omul fără rădăcini* (Bucureşti, 2001).

[128] https://www.iubiresilumina.com/2020/01/intr-o-lume-falsa-si-plina-de-masti.html (accesat pe 26.10.2025).

„Omul sincer mulţumeşte Bunului Dumnezeu din toată inima sa pentru talanţii cu care a fost înzestrat, mulţumeşte din inimă celor care l-au ajutat când a avut nevoie de sprijin.

Un om sincer îţi poate fi cel mai bun prieten, pentru că în ochii lui te vezi exact aşa cum eşti, pentru că acesta niciodată nu te va minţi frumos pentru a-ţi hrăni mândria ta, îţi va spune sincer ce apreciază la tine şi ce nu-i place la tine şi va şti să îţi arate defectele fără să te jignească, fără să te umilească, fără să te facă să te simţi prost.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu să fim întotdeauna sinceri şi curaţi cu inima, fiindcă Bunul Dumnezeu aceasta doreşte de la noi, o inimă sinceră şi curată, doreşte să iubim sincer şi curat pe El şi pe semeni. Un om sincer iubeşte cu toată puterea sa adevărul."[129]

Sinceritatea prin urmare ne face să fim în armonie cu conştiinţa proprie fiindcă este bine să ştim că sunt mulţi care nu prea ţin cont de conştiinţa lor. Au fost mai mulţi care au încercat să definească conştiinţa. Ceea ce s-a putut determina este că conştiinţa este *glasul lui Dumnezeu în om.*

Evident că această temă a legăturii dintre sinceritate şi conştiinţă poate să fie investigată mai mult şi mai departe. Aceasta fiindcă este bine să ştim că sunt multe lucruri care merită să fie analizate mai mult şi mai deplin cu privire la acest fericit raport. Conştiinţa ne influenţează sinceritatea fiindcă este bine să ştim că ea ne mustră atunci când minţim şi nu suntem sinceri supând adevărul.[130]

Că adevărul slujit fanatic poate duce la crimă ne-o spunea Cuviosul Paisie Aghioritul: „atunci când se foloseşte fără discernământ, adevărul poate face şi crimă. Unii acţionează în numele adevărului şi fac crime. Când cineva are sinceritate fără discernământ, poate face un rău îndoit, mai întâi în el însuşi şi apoi în ceilalţi, pentru că această sinceritate nu are milă. Cine vrea să fie cu adevărat sincer, să înceapă mai întâi să fie sincer cu el însuşi, pentru că de aici începe sinceritatea duhovnicească. Când cineva nu este sincer cu sine însuşi, îşi bate joc şi se nedreptăţeşte numai pe sine. Dar când se comportă fără de sinceritate faţă de alţii, atunci păcătuieşte de moarte, pentru că îşi bate joc de ceilalţi."[131]

De mai multe ori omul spune minciuni şi nu este sincer şi parcă totul este bine şi frumos în viaţa lui. La un moment dat lucrurile ajung să se schimbe şi să se modifice. Conştiinţa dintr-o dată devine

- nelinişitită,
- bruiată,
- problematizată,
- anxioasă
- şi perturbată.

De ce? Fiindcă lipsa sincerităţii este ca un bumerang care odată aruncat se întoarce înapoi spre noi. Iată ce se poate spune că cultivarea sensibilităţii este întotdeauna o dovadă de sensibilitate. Este vorba de o sensibilitate

- profundă
- şi armonioasă.

Lipsa sensibilităţii se poate spune că ajunge să creeze un fel de disonanţă în sufletul nostru. De ce? Fiindcă este bine să ne dăm seama că conştiinţa este un lucru cât se poate de complex. Teologii creştin ortodocşi nici în zilele noastre nu au răuşit să pătrundă toate

- tainele
- şi misterele

conştiinţei.

Totuşi ne putem da seama că conştiinţa şi sinceritatea sunt două lucruri care se presupun una pe alta. Ele nu pot exista separat ci au nevoie una de alta. Nu trebuie să uităm acest lucru în zilele noastre când sunt mai mulţi psihologi sau psihiatrii de sorginte freudiană care au înţelegere

- trunchiată
- şi strâmbă

a legăturii dintre conştiinţă şi sinceritate.

Sinceritatea implică conştiinţa şi conştiinţa implică sinceritatea. Aceste lucruri sunt cât se poate de evidente pentru cei care studiază mai bine morala creştin ortodoxă. Aceasta fiindcă este bine să nu confundăm lucrurile.

---

[129] https://www.iubiresilumina.com/2020/01/intr-o-lume-falsa-si-plina-de-masti.html (accesat pe 26.10.2025).

[130] https://ro.wikipedia.org/wiki/Con%C8%99tiin%C8%9B%C4%83 (accesat pe 03.08.2026).

[131] Cuviosul Paisie Aghioritul, *Trezire duhovnicească*, Editura Evanghelismos, p. 83.

Iată ce spunea gânditoarea Andreea Hefco despre legătura dintre sinceritate şi onestitate: „onestitatea foloseşte sinceritatea, dar e mai mult decât atât. Sinceritatea poate fi privită astfel şi ca o alegere, care diferă cu situaţiile şi relaţiile care o generează, pentru că există limite până la care o putem folosi. Aceste limite sunt date natural de răspunsul la întrebările: dacă alegând sinceritatea totală urmăresc un bine, un ajutor sau îmi rănesc aproapele? Deci sinceritatea poate avea feţe, dar onestitatea este una singură. Feţele sincerităţii şi limitele până la care o putem folosi nu sunt întotdeauna uşor de distins. Poate pentru aceasta Dostoievski afirma că "nu există lucru mai greu decât sinceritatea".”[132]

Doi săteni discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Am putut să văd un lucru.
- Care?
- La sat este mai multă sinceritate decât la oraş.
- Chiar?
- Da.
- De ce?
- Oamenii de la sat nu sunt aşa mulţi.
- Și?
- Au un sentiment al unităţii mai dezvoltat.
- Nu ştiu ce să spun.
- Aşa am remarcat eu.
- Poate aşa este.
- Acum şi la sat există multă discordie.
- Discordie?
- Da.
- Adică?
- Lipsă de înţelegere.
- Crezi?
- Da.
- De fapt oameni răi sunt peste tot.
- Aşa este.
- Și ce este de făcut?
- Sunt mai multe lucruri de făcut.
- Care?
- Oamenii ar trebuii să fie mai atenţi cu sinceritatea.
- De ce?
- Fiindcă este importantă.
- Pentru ce?
- Pentru suflet.
- Pentru suflet?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă sufletul este împăcat când spune şi face adevărul.
- Chiar?
- Da.
- Cine a spus acest lucru?
- O să îţi spun o întâmplare.
- Care?
- Una adevărată.

[132] Andreea Hefco, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/onestitatea-si-sinceritatea-68879.html (accesat pe 26.10.2025).

- Te ascult.
- Se spune că erau doi săteni.
- Şi?
- Unul era necredincios.
- Şi?
- Necredinciosul aflase vaca vecinului său în iarba din grădina lui şi o duse la primărie, strigând în gura mare că îl învaţă el să-şi îngrijească vitele.
- Înțeleg.
- După câteva zile vecinul, - care era un om credincios - află oile necredinciosului în grădina lui şi ducând-le acasă zise aşa.
- Ce?
- Vecine dragă, ţi-am aflat oile în grădina mea şi ţi le-am adus acasă.
- Chiar?
- Da.
- Cum aşa?
- Să nu te superi pentru asta, că lucruri de acestea se mai pot întâmpla fără voinţa noastră. Dar dacă se va mai întâmpla, să fii liniştit că nu le voi lăsa să se piardă ci ţi le voi aduce acasă.
- Tu eşti mai bun decât mine - răspunse vecinul necredincios ruşinat!
- Hahaha.
- Dragostea credinciosului biruise.[133]
- Aşa este.
- Şi care este morala?
- Să răspunzi la rău cu bine?
- Da.
- Se poate?
- Da.
- De ce?
- Ştii ce spune Sfântul apostol Pavel în acest sens?
- Nu.
- Că dacă răspunzi la rău cu bine arunci paie aprinse în capul celui care ţi-a făcut rău.
- Aşa este.
- Vezi?
- Nu m-am gândit la aceste lucruri.
- Să o faci acum.
- Încerc.
- Nu este chiar simplu.
- Sinceritatea este foarte simplă.
- Aşa este.
- Noi o complicăm.
- Din nefericire.
- De ce oare?
- Fiindcă oamenii sunt falşi.
- Adică?
- Nu vor să spună lucrurilor pe nume.
- Crezi?
- Da.
- Aşa este.
- Deci să încercăm să fim cât mai mult sinceri.
- Aşa o să facem.

[133] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Că sinceritatea este o formă mai largă de onestitate ne-o spunea tot gânditoarea Andreea Hefco: „există în om un instinct infailibil de a discerne binele de rău. A fi onest cu tine şi cu viaţa ta în general presupune frecvent o deschidere largă în faţa suferinţei. Aceasta determină, poate, ca onestitatea să fie ceva mai rară în zilele noastre?

La o discuţie la care am asistat, în care s-a vorbit despre onestitate, s-a spus că ea înseamnă a fi cinstit, corect şi incoruptibil, calităţi raportate la baza de principii în care credem şi la care aderăm. S-a spus că este o calitate morală de mare preţ, ce presupune judecată dreaptă şi un acord între ceea ce simţim, spunem şi facem. Poate presupune durere şi o renunţare la binele personal, în virtutea a ceea ce credem. Este o trăsătură de caracter lucrată de-a lungul vieţii, nu moştenită genetic şi deşi noţiunile se pot uşor confunda, este cumva diferită de sinceritate. Afirmaţia aceasta poate contraria, dar cunoaştem probabil situaţii de viaţă în care am fost oneşti, chiar alegând să nu fim total sinceri, cel mai adesea ca să nu rănim. Am fost oneşti faţă de principiul nostru de a pune binele celuilalt pe o treaptă importantă a valorilor pe care le respectăm.”[134]

Este bine să ne dăm seama că nu putem ignora conştiinţa la nesfârşit. Acest lucru are loc de mai multe ori cu cei care ajung să se împietrească în

- rău,
- fărădelege
- şi viclenie.

Aceasta fiindcă sunt mulţi care consideră că acest glas al lui Dumnezeu din om care este conştiinţa ajunge să fie doar o superstiţie care trebuie să fie suprimată. Ei bine este destul de grav când cineva ajunge să considere propria lui conştiinţă doar o superstiţie. De ce? Fiindcă este bine să ştim că conştiinţa este mult mai mult. Ea ne spune ceea ce este bine şi ceea ce este rău şi acţionează ca un arbitru în sufletul nostru.[135]

Este bine să ştim că sinceritatea contează dar în nici un fel nu trebuie să o folosim ca una în care ajungem să tăiem în carne vie fiindcă sunt mai mulţi care sub pretextul sincerităţii ajung să intre cu bocancii în sufletul semenilor lor. Trebuie să fim persoane mai

- delicate
- şi mai speciale

şi să nu folosim sinceritatea pentru a răni semenii. Iată ce spunea în acest sens gânditoarea Andreea Hefco: „putem şti absolut sigur că tot ceea ce spunem aduce cu adevărat un bine, nu răneşte şi este de ajutor? În unele ocazii, poate mult mai frecvente decât am putea crede, acest răspuns rămâne o necunoscută, chiar şi în faţa celor mai bune intenţii, motiv pentru care se cer folosite cel puţin două ajutoare de seamă. Să cântărim cu atenţie cuvintele rostite şi să le îmbrăcăm în blândeţe, pentru că putem transmite acelaşi mesaj în moduri foarte diferite. Deci, să nu folosim sinceritatea ca scuză pentru a-l lovi pe celălalt şi să nu uităm că dacă alegem să rănim, se pierde mult din ce am vrut cu adevărat să spunem. Al doilea ajutor, care este de fapt mereu primul, este rugăciunea. Înainte să rostim ceva despre care credem că ar putea avea un efect important în celălalt, să spunem o rugăciune scurtă. Nu sunt căi dificile, dar ne devin cu adevărat utile numai dacă alegem să le folosim frecvent, făcându-le un mod de viaţă.”[136]

Sinceritatea prin urmare se poate spune că este o trăsătură a delicateţii în sufletul semenilor fiindcă este bine să ne dăm seama că suntem sinceri numai când ajungem să fim persoane care

- ne pasă,
- ţinem cont
- şi îi preţuim

pe semenii noştri.

De mai multe ori trebuie să fim persoane cu multă atenţie când voim să corectăm pe cineva care a greşit într-un fel sau altul. De ce? Fiindcă este bine să ştim că este indicat să îi corectăm pe cei care greşesc şi acest lucru este dovadă de mare sinceritate din partea noastră însă la fel de bine trebuie să ştim dacă se smereşte să corectăm pe acea persoană.

De ce? Fiindcă trebuie să ştim că sunt şi cazuri inutile sau mai bine spus persoane care sunt cumva pierdute şi la care nu mai există nici o şansă să mai schimbăm ceva. De ce? Fiindcă după cum am spus este bine să ne dăm seama că după o anumită vârstă unii aşa de tare s-au învârtoşat în rău şi răutate că nu mai pot fi schimbaţi.

---

[134] Andreea Hefco, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/onestitatea-si-sinceritatea-68879.html (accesat pe 26.10.2025).

[135] A se vedea Adrian Lemeni, *Viaţă şi conştiinţă în orizontul temporalităţii. Abordare teologică, filosofică şi ştiinţifică* (Bucureşti, 2015).

[136] Andreea Hefco, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/onestitatea-si-sinceritatea-68879.html (accesat pe 26.10.2025).

Că sinceritatea este o formă de onestitate nu poate în nici un fel să fie negat. Aceasta fiindcă omul sincer este un om onest şi omul onest este un om sincer. Aceste două lucruri se leagă unul de altul şi în nici un fel nu pot să fie separate. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Andreea Hefco: „s-a spus că onestitatea duce la Dumnezeu. Sau că odată cu apropierea noastră de Dumnezeu, gradul de onestitate creşte. Această calitate morală funcţionează ca un far în întuneric, luminând realist atât calităţile, cât şi defectele noastre, arătând dureros dimensiunile nebănuite ale faptelor noastre.

Onestitatea se învaţă. În timp, odată cu maturizarea noastră, parcurgem un drum în care alegem ceea ce este important pentru noi şi mai apoi alegem poate ca asta să primeze. Doar de pe această bază putem trăi onest, în primul rând cu noi şi apoi cu ceilalţi."[137]

Ceea ce se poate vedea este că sinceritatea este cât se poate de prezentă la copii. Copiii sunt unii care sunt extrem de sinceri probabil şi din cauza inocenţei lor. Mai apoi ei bine când apare criza de adolescenţă ei bine copii tind să se schimbe şi în acest sens trebuie să ştim că de mai multe ori la adolescenţă sinceritatea dispare. Sunt mai mulţi adolescenţi care au ajuns să aibă anturaje rele în care

- tutunul,
- alcoolul
- şi chiar drogurile

sunt prezente fără să spună de aceste lucruri părinţilor lor. Acesta fiindcă după cum ne putem da seama în ei sinceritatea copilăriei a dispărut.[138]

După cum am spus mai sus ei bine sinceritatea este fără doar şi poate o slujire a adevărului. De ce? Fiindcă nu se poate să separăm aceste două noţiuni. Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: „adevărul (la pachet cu sinceritatea) este afirmarea dragostei lui Dumnezeu în noi, adevărul este Iubire, adevărul este Viaţa. Şi de aceea să ne rugăm Bunului Dumnezeu să conştientizăm importanţa cunoaşterii şi ancorarea în Adevărul Divin şi păstrarea descoperirii lui în curăţie de inimă şi în sfinţenie, pentru a ne învrednici de viaţa veşnică, prin credinţa în Mântuitorul Iisus Hristos, care ne-a spus că El este „Calea, Adevărul şi Viaţa". Adevărul este Medicul cel Bun. El ne vindecă sufletele şi trupurile, redându-ne sănătatea, bucuria şi fericirea divină, el ne aduce binecuvântare, el ne ajută să îl avem mereu pe Iisus Hristos în inima noastră, el ne ajută să ne îndepărtăm de cel rău, care este împăratul minciunii, ipocriziei, făţărniciei şi al vicleniei!..."[139]

Prin urmare este bine să ne dăm seama de tot ceea ce înseamnă raportul dintre conştiinţă şi sinceritatea fiindcă aceste două lucruri sunt cât se poate de puternic legate unul de altul şi nu se poate să le separăm. Cu toţii voim ă avem o conştiinţă împăcată şi acest lucru nu are loc când:

- minţim,
- când suntem vicleni,
- când suntem răi,
- când nu voim să iertăm
- sau când suntem bădărani cu semenii noştri.

Aceasta fiindcă după cum am spus se poate vedea că conştiinţa este motorul care merge şi care susţine în mers sinceritatea.

Conştiinţa după cum am spus ajunge să se împietrească după un anumit timp în cei care au ajuns să se dedice răului sub o formă sau alta. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că sunt şi persoane care nu cred în

- energia
- şi forţa

binelui.

Ei sunt care se poate spune că abdicat de la calea aceasta frumoasă şi ziditoare a binelui. Ceea ce se poate vedea în zilele noastre este că sunt mulţi care au ajuns să nu vadă nici o legătură dintre conştiinţă şi sinceritate. De ce? Fiindcă ei sunt persoane care consideră că în cele din urmă nici nu se poate stabilii cu exactitate că omul are o conştiinţă. Omul este în cele din un urmă un naiv să creadă când o voce lăuntrică îl mustră când greşeşte. Aceasta

---

[137] Idem.

[138] A se vedea Ilie Moldovan, *Adolescenţa, preludiu la poemul iubirii curate* (Alba Iulia, 2014).

[139] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

fiindcă este bine să ne dăm seama că de mai multe ori oamenii o scară inversată a valorilor. Despre ce scară este vorba? Este vorba fără doar şi poate de faptul că de mai multe ori sinceritatea este considerată o prostie şi minciuna o mare virtute. Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: „în concluzie şi încheiere, voi evidenţia faptul că, omul de cultură, intelectualul şi gânditorul Ernest Bernea afirmă că "viaţa noastră este plină de contradicţii şi de sensuri denaturate. În lupta de toate zilele, sinceritatea este luată drept prostie, aşa după cum şiretenia şi ipocrizia sunt luate drept inteligenţă.

Se socoteşte om inteligent omul şiret, omul care ştie a păcăli şi exploata pe fratele său, în timp ce acela se mişcă sincer faţă de sine şi faţă de alţii, acela care are inocenţa florilor este socotit prost. De ce? Pentru că în lupta ce se dă între oameni, acesta din urmă este un învins, este o victimă."[140]

Acest lucru trebuie să ştim că a ajuns să fie semnalat de multă vreme de Sfântul proroc Isaia. Iată ce spunea el în acest sens: "vai de cei ce zic răului bine şi binelui rău; care numesc lumina întuneric şi întunericul lumină; care socotesc amarul dulce şi dulcele amar!" (Isaia 5, 20). Aceasta fiindcă este bine să ştim că pentru mai multă lume ei bine scara valorilor este

- răsturnată,
- sucită,
- inversată
- şi stricată.

De ce? Fiindcă este bine să ne dăm seama că sunt mai mulţi care au ajuns la un grad mare de contaminare cu răul că ei au căzut în ceea ce se cunoaşte ca fiind confuzia morală.[141]

Ei bine când omul a ajuns să fie stăpânit de confuzia morală trebuie să ştim că în nici un fel el nu mai este sincer. Nu mai are cum să fie sincer din moment ce a ajuns pe fundul prăpastiei. În ce sens? Trebuie să ştim că sunt mai multe grade ale

- răului
- şi păcatului.

Sunt unele care sunt grave din care nu mai este nici o întoarcere. Aceasta fiindcă după cum am spus confuzia morală a ajuns să lucreze cât se poate de bine şi de direct.

Se poate spune că sinceritatea este un lucru care ţine de lumină fiindcă este întotdeauna iluminată de conştiinţă şi ei bine sunt mai mulţi care preferă acest

- întuneric
- şi obscur

al răului creat de confuzia morală.

Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: „aici este în fond o mare iluzie care îi hrăneşte pe cei ce se cred mai „deştepţi", încercând să fure vieţii plăceri şi rosturi personale. Cine vrea să ascundă, să lucreze în întuneric, nu creează, nu câştigă nimic, ci dimpotrivă. Iluzia se naşte din sensul material al luptei lor, nu din cel spiritual.

Totul în lumea aceasta se descoperă, totul se petrece la câmp deschis, acolo unde lumina cade masiv şi vertical. Ascunzişurile nu duc la biruinţă, ci numai la propria înşelare a celor ce le ştiu şi le folosesc; ele arată cât de slabi şi temători sunt aceşti oameni dacă le este frică de adevăr."[142]

Este cu adevărat trist să vedem cum unii cred că

- şiretenia,
- viclenia,
- înşelăciunea
- şi minciuna

sunt lucruri mult mai bune şi mult mai eficiente în viaţă decât sinceritatea. Ni se spune de mai multe ori că cu sinceritatea nu ajungi niciunde în timp ce cu viclenia ei bine ajungi departe şi mai mult decât atât ajungi bogat. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că de cele mai multe ori viclenia se leagă de lumea materială: a dobândii cât mai multe bunuri, bani şi averi.

---

[140] Idem.

[141] A se vedea Radu Teodorescu, *Confuzia morală: când binele nu mai este bine şi răul nu mai este rău* (Cugir, 2026).

[142] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

Ceea ce trebuie să ne dăm seama este că în cele din urmă nu putem fugii de conştiinţă fiindcă acest lucru înseamnă să fugim de noi înşine. Acest lucru în nici un fel nu este benefic şi nici nu ne ajută. Trebuie să fim conştienţi de acest lucru fiindcă sunt mulţi care îl neagă şi nu vor să îl recunoască.

Filosoful creştin Ernest Bernea ne spunea că trebuie să ştim că sinceritatea este în cele din urmă o forţă morală: „sinceritatea are tăria luminii şi rodnicia apelor revărsate. Totul trebuie împlinit fără înconjur, fără păcatul înşelăciunii, fără rătăcirea dinainte hotărâtă. Omul sincer loveşte lucrurile în inima lor şi le cucereşte. Omul este tare prin această atitudine directă. După cum inteligenţa este cuprindere largă a vieţii, este înţelegere până în sensul moral al cuvântului, tot astfel sinceritatea este depăşire, este dăruire, este puritate şi lumină care taie în trupul masiv al întunericului.

Sinceritatea este o mare forţă morală, cale sigură în câştigarea binelui, căutat atât de trudnic de către noi toți!..."[143]

Un bârfitor s-a dus să vorbească cu duhovnicul lui.

- Părinte nu ştiu ce să spun.
- Ce anume fiul meu?
- Soţia îmi spune că trebuie să mă schimb.
- De ce?
- Ea spune că am o mare meteahnă.
- Care?
- Îmi place să bârfesc.
- Înţeleg.
- Ce să fac?
- Să judeci lucrurile la rece.
- Adică?
- Să îţi dai seama ce este bârfa.
- Păi ştiu ce este.
- Ce este?
- A îţi vorbii de rău semenii.
- Numai atât?
- A critica fără rost.
- Ştii ce?
- Ce?
- Critica nu este rea.
- Nu?
- Nu.
- De ce?
- Fiindcă de mai multe ori avem nevoie de ea.
- Adică?
- Dacă vrei să te corectezi trebuie să accepţi critica.
- Deci bârfa este bună?
- Nu, în nici un caz.
- Şi atunci?
- Bârfa este o formă de degradare.
- Adică?
- Bârfa este tot una cu calomnia.
- Adică?
- Impuţi lucruri care nu sunt adevărate semenilor.
- Aşa este.
- Deci trebuie să judeci lucrurile la rece.
- Încerc.

[143] Cf. Ernest Bernea, *Îndemn la simplitate,* Editura Anastasia, 1995, pp. 58-59 apud Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

- Şi o să îţi mai spun ceva.
- Ce?
- Se spune că era o mare filosof.
- Şi?
- La el a venit cineva.
- Înţeleptule ai timp pentru mine?
- Da.
- Ce mă bucur.
- Ce este?
- Aş vrea să te întreb ceva.
- Ce?
- Care ochi văd cel mai bine?
- Adică?
- Ochii căprui, vezi sau albaştrii?
- Nici unul.
- Ai bărbaţilor sau al femeilor.
- Nici unul.
- Al oamenilor sau al animalelor.
- Nici unul?
- Cum.
- Ştii care ochi văd cel mai bine?
- Nu.
- Al bârfitorilor.
- Ai bârfitorilor?
- Da
- De ce?
- Pentru că aceştia văd prin toate depărtările, văd lucrurile cele mai mărunte, ba încă văd atât de bine, încât de cele mai multe ori, văd şi ceea ce nu este[144]
- Aşa este părinte.
- Deci vezi?
- Ce?
- Bârfa este o formă de delir.
- De ce?
- Ajungi să vezi lucruri care nu sunt reale.
- Nu m-am gândit la acest lucru.
- Să te gândeşti.
- Aşa am să fac.
- Îţi place să delirezi?
- Nu.
- Bârfitorul asta face.
- Aşa este.
- Îmi dau seama.
- Trebuie să vedem lucrurile aşa cum sunt ele.
- Fără să le exagerăm?
- Da.
- Nu eram conştient de acest lucru.
- Ai şanse să te vindeci.
- Credeţi?
- Da.

[144] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Sinceritatea se poate spune că este cumva o formă venită din puritatea raiului fiindcă este bine să ştim că nu se poate să ne gândim la rai ca la un loc fără de sinceritate. Iată ce spunea în acest sens tot teologul Stelian Gomboş: „da, într-adevăr, sinceritatea este una din florile rare ale vieţii; este o sarcină teribil de grea, ce presupune maximum de responsabilitate. De aceea omul iresponsabil nu poate ajunge la sinceritate, oricât s-ar strădui.

Drept urmare, sinceritatea în viaţa creştinului este utilă în multe aspecte ale vieţii. Dacă în loc de sinceritate am pune de exemplu, puritate, sau curăţenie accentuată a inimii, aceasta ar însemna că în acea inimă să nu mai existe nici o doză de ceva rău, necurat, murdar, mizerabil sau impur."[145]

CONCLUZII

Înainte de a începe şi a purcede la scrierea acestei cărţi am căutat mai mult să vedem dacă tema sincerităţii a fost abordată de mai multe alte cărţi. Din nefericire am putut vedea că nu s-a prea scris pe tema sincerităţii. Aşa că am găsit de cuviinţă să scriem noi o carte în acest sens care să aducă

- în actualitate
- şi în atenţie

problema sincerităţii.

Am vorbit în această carte că sinceritatea este fără doar şi poate o virtute morală. Ea este de cele mai multe ori ocazională în viaţa la mai mulţi oameni care fiindcă nu o conştientizează se poate spune că au ajuns la o practică trunchiată a sincerităţii.[146]

Sunt mai mulţi care consideră că în această lume o sinceritate totală nu este posibilă. De ce? Fiindcă este bine să ştim că viaţa este plină de neprevăzut şi de mai multe ori trebuie să adaptăm adevărul. Să fie lucrurile chiar aşa? Iată ce spunea Nicolae Dascălu în acest sens: „ne supărăm când suntem minţiţi - şi ni se întâmplă adesea în timpurile dominate de comunicare. Tristeţea este mai adâncă atunci când cei care ne mint sunt dintre apropiaţii noştri. Suportăm parcă mai uşor violenţa verbală şi argumentările fanteziste decât minciuna, oricare ar fi învelişul în care aceasta este împachetată, prin mistificare sau omisiune. Nu ne animă aceleaşi sentimente când se schimbă rolurile. În situaţii extreme, suntem tentaţi să prezentăm deformat fapte, evenimente sau opinii. O ciudată stimă de sine şi o temerară supraevaluare a propriului IQ înlocuiesc adesea empatia, iubirea de aproapele. În clipele de linişte şi de autoironie, constatăm de multe ori că, de fapt, ne minţim pe noi înşine."[147]

Lipsa de sinceritate prin urmare este un lucru care de mai multe ori ne face să ne minţim pe noi înşine. De ce? Fiindcă este bine să ne dăm seama că există în această viaţă

- o limită,
- un îndreptar
- şi o măsură.

Ei bine cei care nu sunt sinceri nu au aceste lucruri în viaţa lor. Sinceritatea după cum am spus este o virtute care la fel de bine poate să fie cultivată dacă persoana vrea cu adevărat. De ce? Fiindcă ea este un lucru care poate să fie deprins. Acest lucru dacă voim cu adevărat.

Sinceritatea prin urmare este o virtute la care mai nimeni nu se gândeşte în zilele noastre când oameni vor să ajungă cât mai sus pe piramida socială prin

- viclenie.
- şiretenie,
- minciună,
- manipulare
- şi înşelăciune.

Este bine să ştim că viciile sunt unele care deşi sunt atractive din exterior în cele din urmă duc la distrugerea propriei persoane. Iată de ce trebuie să avem încredere în virtutea sincerităţii într-o lume care trebuie să ştim că foarte rar a ajuns să pună preţ pe ea.

---

[145] Stelian Gomboş https://www.crestinortodox.ro/religie/sinceritatea-157948.html (accesat pe 26.10.2025).

[146] A se vedea Paul Ekman, *De ce mint copiii: cum pot încuraja părinţii sinceritatea* (Editura Trei, 2011).

[147] Preot Nicolae Dascălu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/editorial/sinceritatea-fata-de-sine-anticamera-a-camarii-lui-hristos-178544.html (accesat pe 26.10.2025).

Despre faptul că primii oameni Adam şi Eva au încercat să Îl mintă pe Dumnezeu în grădina Edenului tot părintele Nicolae Dascălu ne spunea: "minciuna răzbate din dimineaţa istoriei neamului omenesc şi se află lângă pomul din mijlocul raiului: „Dar Dumnezeu ştie că în ziua în care veţi mânca din el vi se vor deschide ochii şi veţi fi ca Dumnezeu cunoscând binele şi răul" (Facerea 3, 5). Primii oameni, ispitiţi fiind de duhul cel rău, au încercat să mintă pe Dumnezeu. Au fost manipulaţi cu „fake news"-ul că pot ajunge asemenea Lui, fără El. Însă Dumnezeu nu poate fi mințit, pentru că El este Adevărul. Cei care îşi închipuie că o pot face se îndepărtează de Tatăl ceresc şi se apropie de ispititorul, „tatăl minciunii" (Ioan 8, 44). Pe scena acestei lumi trăim o permanentă confruntare între adevăr şi minciună, între bine şi rău, între întuneric şi lumină."[148]

Tot în această carte am vorbit de faptul că totuşi sinceritatea constantă sau mai bine spus sinceritatea practicată în mod constant în nici un fel nu este un lucru uşor. Nu este un lucru uşor fiindcă ea ne cere

- interesul,
- concentrarea,
- atenția
- şi implicarea.

Sinceritatea prin urmare este un lucru care se leagă de sfinţenie şi trebuie să ştim că sfinţenia este un lucru care la fel de bine are nevoie de mai mult timp pentru a se impune şi a domina.

La fel de bine am vorbit în această carte despre faptul că sinceritatea este fără doar şi poate una care îi este proprie lui Dumnezeu şi sfinților îngeri. De ce? Fiindcă Dumnezeu nu este pentru minciună şi nici nu a susţinut minciuna sub nici o formă.

În acest sens trebuie să ştim că sinceritatea vine de la Dumnezeu şi la fel de bine ne face plăcuţi lui Dumnezeu. Aceasta fiindcă omul care are frică de Dumnezeu ei bine trebuie să ştim că este un om care

- se sârguieşte
- şi se străduieşte

să fie sincer.[149]

Este adevărat că lumea de azi este mult prea ocupată şi prinsă cu probleme ca să îşi dea seama de unde vine sinceritatea în ultimă instanţă. Ea vine de la Dumnezeu şi la fel de bine pe cei care o practică trebuie să ştim că îi face asemănători cu Dumnezeu.

Nu am putea să fim sinceri tot timpul fără de ajutorul lui Dumnezeu fiindcă de mai multe ori o luăm razna şi ajungem să spunem minciuni.

Iată ce spunea în acest sens părintele Nicolae Dascălu: „Domnul Iisus Hristos a venit în lume ca să biruiască din interior răul care asediază natura noastră căzută. După botezul în apa Iordanului a postit 40 de zile în pustiul Carantaniei şi a învins tripla ispitire: „Pofta trupului, pofta ochilor şi trufia vieții" (1 Ioan 2, 16). În faţa acestei provocări, noi, oamenii de ieri şi de azi, suntem fragili, debusolaţi şi neputincioşi fără ajutorul Lui. De obicei, oamenii îşi folosesc imaginația şi inteligența pentru a găsi justificări „onorabile" în alunecările lor: viața este scurtă şi trebuie să o trăim din plin; prosperitatea mea este doar a mea; faima dobândită e prea mică în raport cu meritele personale. Aşa se scriu poveştile despre succesele vedetelor de mucava. Aşa apar trădările în viața de familie, subminarea valorilor şi a ierarhiilor. Toate acestea adâncesc prăpăstii între prosperi şi lipsiți. Se ajunge până la conflicte sociale şi la războaie între naţiuni."[150]

Una dintre problemele care ne spun dacă un om este de caracter sau nu este să ajungem să îi dăm puterea sau mai bine spus să îi dăm o funcție mare. Aceasta fiindcă se spune că

- puterea
- şi funcția

îl schimbă pe om. Aşa se face că în această carte am vorbit de cei care susţin cu tărie verbal că sunt sinceri dar în practică şi în realitate sunt departe de acest lucru. De ce? Fiindcă este bine să ştim că oamenii sunt schimbători şi de multe ori şi iau angajamente pe care nu le pot duce până la final.

---

[148] Preot Nicolae Dascălu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/editorial/sinceritatea-fata-de-sine-anticamera-a-camarii-lui-hristos-178544.html (accesat pe 26.10.2025).

[149] A se vedea Grigorie Sandu, *Mântuitoarea frică de Dumnezeu* (Bucureşti, 2008).

[150] Preot Nicolae Dascălu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/editorial/sinceritatea-fata-de-sine-anticamera-a-camarii-lui-hristos-178544.html (accesat pe 26.10.2025).

La fel de bine am vorbim în această carte şi despre faptul că nu trebuie să fim sinceri numai cu semenii noştri ci la fel de bine şi cu noi înşine. De ce? Fiindcă sunt mai mulţi care tind să se vadă pe sine mai mult decât sunt ei în realitate. Iată ce spunea în acest sens tot părintele Nicolae Dascălu: „în fiecare an, la începutul Postului Mare, Biserica ne pune înainte cuvintele Domnului din Predica de pe munte: îndemnuri calde şi simple la iertare, postire şi neagonisire. Suntem iarăşi la început de drum. Fără zgomot, fără laude de sine, cu chipul luminat şi veşminte curate, spălate de lacrimile pocăinţei şi înmiresmate de puterea harului mântuitor, ca să putem gusta bucuria Învierii.

Dincolo de valurile acestei lumi, de adevăruri relative, scepticisme şi agnosticisme, sinceritatea faţă de noi înşine este poarta de intrare în cămara cerească a lui Hristos, prin Taina Sfintei Spovedanii.”[151]

La fel de bine sinceritatea trebuie să ştim că este dovadă de caracter într-o lume în care lipsa caracterelor este galopantă. Aceasta fiindcă oamenii trebuie să ştim că sunt unii

- superficiali,
- de faţadă,
- sau de chilipir.

Caracterul şi nevoia de oameni de caracter este una cât se poate de evidentă în societatea noastră şi acest lucru nu poate în nici un fel să fie negat.

Dacă voim să avem o societate sănătoasă ei bine vom ajunge să avem nevoie de oameni de caracter care trebuie să ştim că este una cât se poate de

- acută
- şi necesară.[152]

Ceea ce am încercat să facem cu această carte a fost să prezentăm că sinceritatea este mult mai amplă decât pare la prima vedere. Aceasta fiindcă sunt unii care o consideră o simplă trăsătură a personalităţii şi în nici un caz o virtute sau mai bine spus o trăsătură de caracter a omului contemporan.

Se mai poate spune că sinceritatea este fără doar şi poate o încredere în persoana de lângă tine într-o lume în care trebuie să ştim că oamenii nu prea au încredere unii în alţii. Iată ce spunea în acest sens gânditoarea Viorica Robu: "nu vă mințiți unul pe altul." (Coloseni 3, 9)

Morala creştină arată că minciuna este "ascunderea sau denaturarea adevărului, cu ştiinţă şi intenţie, în scopul de a înşela sau păgubi pe aproapele nostru". Chiar dacă este folosită din interes, răutate sau din necesitate, minciuna este un păcat şi vine de la cel rău care este "mincinos şi tatăl minciunii" (Ioan 8, 44). Mărturia mincinoasă împotriva cuiva este oprită atât de Porunca a IX-a, care spune: "Să nu mărturiseşti strâmb împotriva aproapelui tău" (Ieşirea 20, 16), cât şi de Codul penal al României (art. 260).

Pentru a exista în societate o bună înţelegere între oameni este necesar ca relaţiile dintre ei să se bazeze pe încredere reciprocă şi corectitudine. Imaginaţia nu trebuie folosită în născocirea de minciuni, căci unii pot ajunge chiar la mitomanie, adică la tendința patologică de a minți sistematic; în literatură minciuna este ironizată prin personaje ca Pinocchio sau Păcală.”[153]

Am vorbit în această carte despre faptul că diavolul şi demonii lui sunt unii care sunt certați total cu sinceritatea fiindcă ei sunt unii care au ajuns la inversul realităţii:

- minciuna,
- viclenia
- şi şiretenia

sunt pentru ei adevărate valori.

Că mai mulţi semeni de ai noştri au ajuns să creadă în aceste valori nu este nici o îndoială însă ei nu ştiu că în spatele la aceste valori stau demonii care ne fac mult rău şi care ne afectează pe toți cu demonismul lor.

Am vorbit în această carte că Iisus a fost cât se poate de categoric când a spus că diavolul este tatăl minciunii. Prin urmare se poate vedea că în cazul demonilor ei bine *ierarhia valorilor* este răsturnată. În acest sens nu greşim dacă spunem că cei mincinoşi şi care nu cred deloc în sinceritate sunt unii care fără doar şi poate ajung să se unească cu demonii.

---

[151] Idem.

[152] Mark Rutland, *Caracterul contează* (Bucureşti, 2005).

[153]Viorica Robu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/teologie-si-spiritualitate/evanghelia-zilei/intelepciune-biblica-sa-nu-mintim-8756.html (accesat pe 26.10.2025).

Într-o lume care are cultul banului şi al puterii ei bine de mai multe ori sinceritatea este privită ca o mare slăbiciune. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Viorica Robu: „opţiunea pentru adevăr nu înseamnă o slăbiciune, ci tăria omului de a-şi trăi viaţa în lumina adevărului, de a sluji lui Dumnezeu, pentru că Hristos este "Calea, Adevărul şi Viaţa" (Ioan 14, 6), iar El ne spune că: "adevărul vă va face liberi" (Ioan 8, 32). Dacă a spune adevărul este un semn de smerenie, minciuna arată mândria omului. Nimeni nu trebuie să încalce demnitatea cuiva, pentru că a-l minţi pe altul arată dispreţ şi lipsă de respect faţă de acela. Mincinosului nu-i pasă de oamenii din jur decât în măsura în care vrea să obţină ceva de la ei. Deşi nu ar trebui să ne amăgim unii pe alţii, minciuna încă nu a dispărut, poate şi pentru că există încă o luptă pentru existenţă şi pentru dominarea celuilalt, iar egoismul depăşeşte idealul de bine şi adevăr. Însă minciunile aduc după ele doar deziluzii, pentru că "nici o minciună nu vine din adevăr" (I Ioan 2, 21), iar gloria clădită pe minciuni are o strălucire falsă.”[154]

Doi oameni de ştiinţă discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Cum priveşte ştiinţa sinceritatea?
- Bine.
- De ce?
- Fiindcă este nevoie de ea în ştiinţă.
- Adică?
- De plagiat ai auzit?
- Da.
- Ce ştii despre el?
- A lua ideile şi lucrările altuia prezentându-le ca fiind ale tale.
- Aşa este.
- Şi?
- Ţi se pare acest lucru o dovadă de sinceritate?
- Nu.
- Sinceritatea este o trăsătură a omului de ştiinţă.
- De ce?
- Fiindcă el nu poate prezenta lucrurile altcumva decât sunt ele.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Nu ai cum să faci ştiinţă adevărată dacă nu eşti sincer.
- Adică?
- Există o rigoare ştiinţifică.
- Cum ar fi?
- De alchimie ai auzit?
- Vag.
- Alchimiştii susţineau că pot să transforme metalele ieftine (plumb) în aur.
- Şi?
- Evident că este o minciună.
- Unii spun că alchimia stat la baza chimiei moderne.
- Este o teorie.
- Adevărată.
- Parţial.
- Înţeleg.
- La fel este cu astrologia.
- Adică?

[154] Viorica Robu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/teologie-si-spiritualitate/evanghelia-zilei/intelepciune-biblica-sa-nu-mintim-8756.html (accesat pe 26.10.2025).

- Astrologia susţine că stelele de pe cer influenţează viaţa omului.
- Prostie.
- Poţi spune despre un astrolog că este sincer?
- Nu.
- Ştii de ce îmi aduci tu aminte?
- Nu.
- O vacă intrase în grădina unui învăţat şi făcea pagubă mare.
- Înţeleg.
- Învăţatul îşi pusese ochelarii pe nas şi cerceta poarta cu de-amănuntul să afle cum şi pe unde a intrat vaca.
- Păi da.
- Dar nu reuşea.
- Cred.
- Între timp sosi femeia lui.
- Şi?
- Luă un băţ şi scoase vaca din grădină.
- Cum ai reuşit?
- Ce să reuşesc?
- Să scoţi vaca din grădină?
- Păi nu ştii?
- Nu.
- Dacă o plesneşti vaca merge pe unde a intrat.
- Eu nu m-am gândit la acest lucru.
- Şi care este morala?
- Cam aşa şi cu cele religioase.
- adică?
- Se predică mereu despre cum a intrat în lume păcatul strămoşesc, în loc să se pună accentul pe scoaterea păcatelor şi fărădelegilor din grădina noastră cea sufletească.
- Aşa este.
- Sistemele teologice de regulă cercetează cu de-amănuntul porţile, în loc să pună accentul pe spiritualizarea vieţii, adică pe scoaterea vacii din grădină.[155]
- Sunt de acord.
- Deci vezi?
- Ce?
- Ştiinţa este poate unul dintre cele mai sincere domenii ale activităţii umane.
- Aşa este.
- Dar cum am spus sunt şi ştiinţe false.
- Nesincere?
- Da.
- Aşa este.
- Trebuie să fim loiali sincerităţii ştiinţifice.
- Se poate?
- Da.
- Cum?
- Prin a fi profesionşti.
- Ştiinţific?
- Da.
- Ai dreptate.
- Mă bucur că eşti de acord.
- Sunt de acord cu sinceritatea.

[155] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Este adevărat că sunt şi oameni care sunt extremişti în faţa cărora în nici un fel nu are rost să fim sinceri. Este greu să fi sincer cu un fascist sau neo-nazist care are o înţelegere a realităţii trunchiată şi deformată. Trebuie să fim persoane care să ne dăm seama de responsabilitate şi să nu ajungem să fim unii care să vedem lucrurile în extremă. Iată ce spunea în acest sens tot gânditoarea Viorica Robu: „a spune adevărul este o datorie morală, dar există necesitatea păstrării unor taine şi secrete, căci "cel care a descoperit tainele a pierdut încrederea" (Isus Sirah 27, 21), iar în Codul penal este interzisă divulgarea secretului de stat (art. 169) sau a celui profesional (art. 196), dar şi înşelăciunea (art. 215). În Sfânta Scriptură apar câteva cazuri în care minciuna a fost folosită pentru a salva viaţa cuiva, cum a fost Avraam, care, temându-se să nu fie ucis în Egipt, a spus despre soţia sa, Sara, că era sora sa (cf. Facere 12, 12-13), iar regele David, pentru a-şi salva viaţa, s-a prefăcut a fi nebun în faţa regelui Achiş (cf. I Regi 21, 13).”[156]

Această carte a şi-a propus să ne facă conştienţi că trebuie să apreciem mai mult sinceritatea şi să ajungem să punem mai mult preţ pe ea fiindcă se poate spune că ea este o investiţie în propria mântuire. Sinceritatea trebuie să ştim că ne ajută la mântuire şi nu trebuie să uităm acest lucru în zilele noastre când sunt puţini cei care

- apreciază
- şi pun preţ

pe ea.[157]

Este adevărat că sinceritatea nu trebuie să fie păzită cu fanatism. Aceasta fiindcă sunt mai mulţi oameni răi cu care avem de a face şi cu care nu are rost în nici un fel să fim sinceri. Tot gânditoarea Viorica Robu spunea: „sinceritatea este o virtute, dar nu avem obligaţia să fim sinceri cu oamenii care au intenţii rele sau cu cei bârfitori. Sinceritatea nu înseamnă impoliteţe sau insulte la adresa altora, ea nu trebuie să provoace umilinţă şi durere sufletească nimănui, pentru că în acest caz ea nu ar fi izvorâtă din omenie, ci din egoism, transformându-se în nedreptate, ură şi răutate, căci dacă cineva spune că Îl iubeşte pe Dumnezeu, "iar pe fratele său îl urăşte, mincinos este" (I Ioan 4, 20).

Pentru a ajunge la mântuire, oamenii nu trebuie să se mintă între ei, să nu schimbe "adevărul lui Dumnezeu în minciună" (Romani 1, 25), pentru că în Împărăţia cerurilor nu vor intra "cei ce lucrează şi iubesc minciuna" (Apocalipsa 22, 15), ci doar cei care merg pe calea desăvârşirii.”[158]

Am vorbit în această carte că trebuie să fie interesaţi de sinceritate dar în nici un fel să nu fim obsedaţi de ea. De ce? Fiindcă este bine să ştim că sunt mulţi care au mai multe fixaţii şi printre ele poate să fie la fel de bine şi sinceritatea. Aceasta fiindcă sinceritatea este un lucru care are rază lungă de acţiune. Ea este una care ne face să fim persoane care să ne dăm seama că sensul vieţii este să fim cât se poate de

- deschişi,
- cordiali
- şi nu în cele din urmă sinceri.

Această carte prin urmare îşi propune să facă mai populară tema sincerităţii într-o lume în care se poate vedea că de mai multe ori răutatea şi viclenia sunt practicate cu mare prestigiu.

Omul sincer – după cum am spus în cartea de mai sus – a ajuns să fie unul care să fie considerat un om slab fiindcă în nici un fel nu este un om sincer. Lumea de azi de mai multe ori are un cult al puterii fizice şi pentru acest lucru uită de sinceritate. Trebuie să ştim că realitatea este că sinceritatea nu este neapărat un lucru pe viaţă şi pe moarte dar pe cum omul se apropie de sfinţenie cu atât mai mult el ajunge la sinceritate.

Dacă această carte

- va inspira
- şi motiva

pe unii să fie mai sensibil cu problema sincerităţii şi să facă paşi definitorii în practica ei, ei bine ea şi-a atins scopul. Sinceritatea este o virtute care are un farmec aparte pe care se poate spune că marii sfinţi părinţi ai creştinismului ortodox l-au avut din plin. Acest farmec al sincertăţii am căutat să îl prezentăm în această carte. În acest sens lăsăm la latitudinea cititorului să îşi dea seama dacă am reuşit sau nu.

---

[156]Viorica Robu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/teologie-si-spiritualitate/evanghelia-zilei/intelepciune-biblica-sa-nu-mintim-8756.html (accesat pe 26.10.2025).

[157] A se vedea Lionel Trilling, *Sincerity and Authenticity (The Charles Eliot Norton Lectures)* (Harvard, 1972).

[158]Viorica Robu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/teologie-si-spiritualitate/evanghelia-zilei/intelepciune-biblica-sa-nu-mintim-8756.html (accesat pe 26.10.2025).